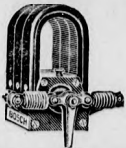

1428-6

Bosch-Mágnes-gyújtó

a legjobb, a legbiztosabb és legerjedtebb
Külön műhely mindenféle mágnesgyújtó javítására.

DÉNES és FRIEDMANN, WIEN

XVIII., MITTERBERGGASSE 11.

Magyarországi vezér-**FRIEDMANN ÖDÖN, BUDAPEST**
VI., Liszt Ferencz-tér 2

Sürgönczim : Autotechnika.

TELEFON 89-86

VAS-ÉS GÉPVÁSÁR

EISEN- UND MASCHINENMARKT

Szerkesztőség
és kiadóhivatal

BUDAPEST
V., Váci-körút 42

TELEFON 39-25

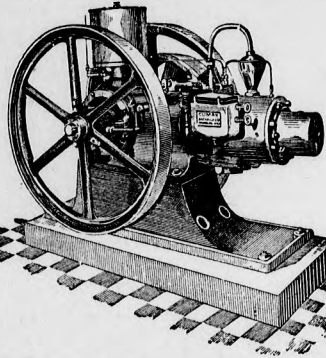
Redaction und
Administration

BUDAPEST
V., Váci-körút 42

TELEFON 39-25

KELL JENŐ műszaki ügyökség és nagykereskedése
Budapest, VI., Gyár-utca 26.

SZÁLLIT CSAKIS VISZONTELADÓKNAK: Yorke, Hoyt, Babbit, Maschwitz, Krüger csapágyfémeket, einhold-féle tömitéseket. Cooper-féle száraz és zsiros tömitéseket. Asbest-lemezt és zsinórt. Kendertömlőket. Dobsin és dobsinosavarokat. Szjösszekötőket. „It” lemezeket. Vizálás és Klinger-üvegeket. Zsírőkat és olajozókat, Rohrböck-féle acélszjkorongokat.

Climax és " Eclipse

NYERSOLAJMOTOROK ÉS
LOKOMOBILOK

legcsekélyebb
üzemköltség

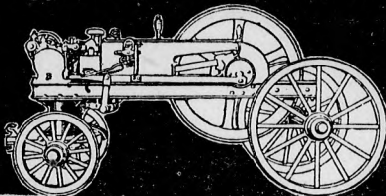
Nines pénzügyöri ellen-
örzés, se rob-
banási veszély

Egyszerü kezelés. Elsörangu referenciák.
BACHRICH és TÁRSA mótorgyár
WIEN, XIX/6, Heiligenstädlerstr. 83.

Magyarországi mintaraktár és iroda:
Budapest, V., Szabadság-tér 17. szám. Tözsdepalota.

„ERGOMOBIL”

a legkedveltebb, legkényelmesebb és leg-
egyszerübb motorlokomobil ez idő szerint.

Olcso hajtóerő.
Azonnal üzemképes.

Fényes elismerő levelek.
Többször kiténtve.

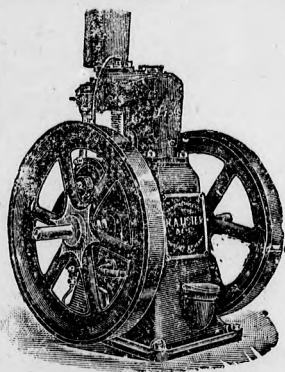
Német gyártmány.

THEODOR KAULEN, BERLIN

Neue Friedrichstrasse 61/63.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

R. A. Lister & Co Limited

Wien, III/2. Hintere Zollamtstrasse 9

Ajánlanak elsörangu **eredeti**
angol benzín-mótorokat.

(Gyár: Dursley, Anglia.)

Tessék ajánlatot kérni.

„ Mindennemü „ famegmunkáló gépek

kombinált különleges gépek

a legnehezebb és

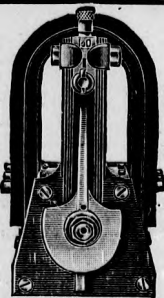
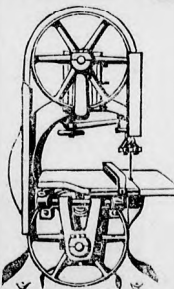
legjobb kivitelben

készittetnek

MORITZ ZUCKERMANN'S Wwe

gépgyárában

WIEN, XVIII., Anastasius-Grüngasse 22/30.

A legtokéletesebb gyárak használják az **ERBEN**-féle mágnes-elektromos

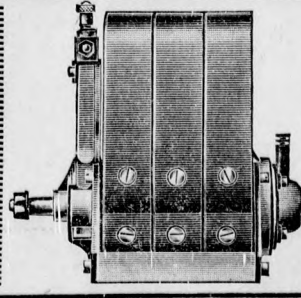
mótorgyujtót

Automobil- és mótorkellékek. Mindennemü mótorgyujtók.

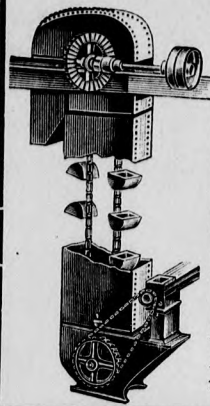
S. Erben és Arnold Friedmann

Wien, I., Stubenring 14. Sürgönczim: „Erbenzúnder Wien“

Képviselet: **RÁKOSI ERNŐ**, Budapest, VI., Eötvös-utca 33. Telefon 165-18.

EWARD-LÁNCOK

a legnagyobb szállítóké-
pességű és legelső cég
Ausztria-Magyarországon
Eward-láncokban.

Kizárólag elsőrendű kivitel
és legjobb minőség.

Versenyen kívül.

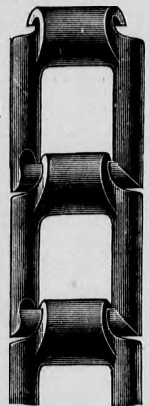
Suschnik & Wächter

mérnökök műszaki irodája

WIEN, VI.

Magdalenenstrasse Nr. 38.

Ajánlatokkal, költségvetéssel és
tervekkel díjmentesen szolgálnak

Óvakodjunk az utánzattól!

Amerikai HOYT csapágyfém

Szivós.

Self-lubricating (önkenő)

A létező csapágyfém-gyártmányok közt az elismert leg-
tökéletesebb

**Eredeti amerikai ládákban, melyeknek teljes
sulya mintegy 28 kilogr., tiszta sulya 26 kilogr.
Ismételadónak magas árendemény.**

Árak kilogrammonként, helyt budapesti raktáron ;

C. H.	1.	2.	*	3.	4A.	4. sz
6 —	4 —	3 —	2.70	2.50	2.30	2 — 1.80

A HOYT-társaság magyarországi raktára :

Schvarcz József és Társa

Budapest, V., Váci-körút 26.

Uj főárjegyzékünk megjelent!

Óvakodjunk utánzatoktól!

Legjobb hajtóerő

Az eredeti „GNOM” benzin-mótor.

Óvakodjunk utánzatoktól!

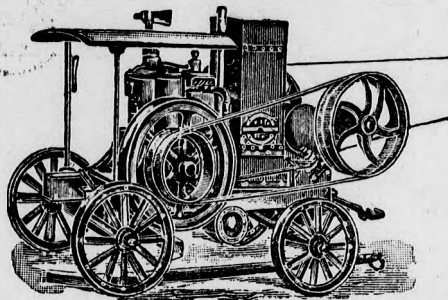
4000-nél több üzemben!

Könnyen kezelhető!!

Villanyos gyújtással.

Okleveles gépész felesleges.

Költségvetés, tervek
ingyen és bérmentve.

OBERURSELI

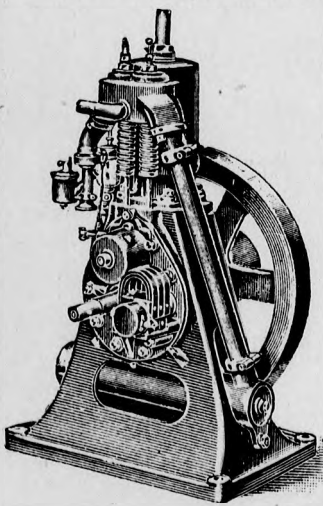
Mótorgyár R.-T.

Majna-Frankfurt mellett.

Iroda és raktár :

Bécs, I./2 Gumpendorferstrasse 72.

Klein-Motoren

FÜR INDUSTRIE UND
LANDWIRTSCHAFT.

Betrieb mit Benzin, Gas
etc. Geräuschlos, erschüt-
terungsfrei, sparsam und
betriebssicher.

Motor 2 PS.

kompl. betriebsfertig 420 M

4 PS 620 M — 7 PS 1200 M

und grösser. Geringes
Gewicht, geringer Raum-
bedarf, einfachste Hand-
habung.

**MOTOR-LOKOMOBILEN
DYNAMOS** ■ ■ ■

Maschinenfabrik

M. Falkenstein & Co., Berlin N. 65

Reinickendorferstrasse 46.

„KERAMIA“

műszaki és vállalati iroda

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 12. sz.

JAC. RAUBITSCHKEK

prágai gépgyár, vas- és acélöntőde
magyarországi vezérképviselője.

A gyártáshoz szükséges összes szerszámok,
kellékek és anyagok a **legjobb minőségben.**

Tégla-, fedőcserép-, cement-, mész- és homoktégla-
gyárak tervezése és teljes felszerelése. Szabadalma-
zott lángkemencék tégláhozadása nélküli égetésre.

**Speciális rendszerű körkemencék, téglá, mész
és cement égetéséhez. Téglaprések, zúzógépek,
hengerművek, görgöművek és golyósmalmok a
legmodernebb kivitelben.**

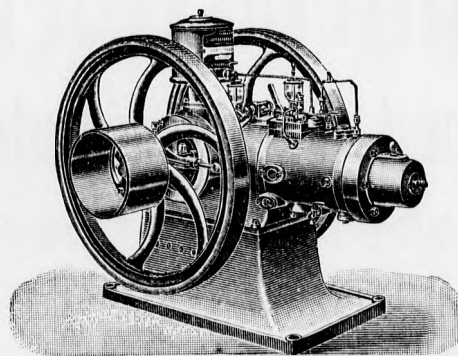
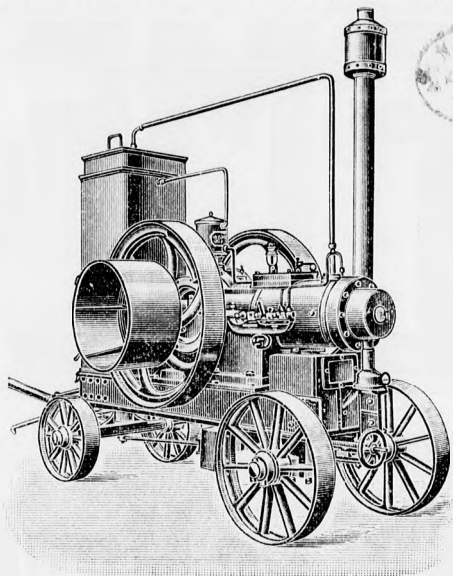
Szabadalmazott amerikai téglaverő-gépek.

Agyagvizsgálat, költségelőirányzat díjtalan.

Wohanka-féle

Honi gyártmány! **nyersolajmótorok** Honi gyártmány!

Nem tűzveszélyes! Nem robbanékony! Legolcsóbb üzem! Teljes malomberendezések legmodernebb munkagépekkel. Több mint 500 malomüzemnél szerezhethet referenciát a WOHANKA-féle nyersolajmótorokról.

Wohanka és Társa Budapest :: Központi iroda: ::
V., Váci-körút 76.
Gyártelep: VI., Klapka-utca 9. SZÁM.

:: **Részletes költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.** ::

A jelenkor legjobb magasnyomású tömitő-lemeze!

„CANADA“ LEMEZ

Egyedelárusító:

Csáki és Herbst

Budapest, V., Kálmán-utca 21.

Ellentáll a legmagasabb nyomásnak,
400°-ig tulhevitett gőznek, savak,
olajok, forró oldatok, gázok stb. stb.
behatásának.

Csak akkor valódi, ha minden lemez
négy sarkán a bejegyzett védjeggyel
van ellátva.

A „CANADA-LEMEZT“ a magyar királyi állam-
vasutak igazgatósága 3 évre biztosította.

Verlangen Sie Kataloge über:

PUMPEN

für Wirtschaften, Schlachthäuser, Stallungen, Fabriken, Villen
und andere Zwecke.

WAAGEN

für Fleisch, Selchwaren, Vieh, Getreide, Kohlen und sonstige Materialien.

GARVENSWERKE

:: WIEN II. ::
Handelskai 130.

Musterlager :
I. Schwarzenberg-
strasse 6.

 Beste Bezugsquelle für Wiederverkäufer.

Größtes Lager eigener Fabrikate.

Kataloge gratis und franko.

KASZAB ELEMÉR

vasáruk nagyban

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 13.

Szállit jutányosan mindenféle **kocsi-alkatrésze-**
ket, lágyöntvényt, kocsirugókat, tengelyeket, **minden-**
féle csavart, lópatkósarkot, kocsifékeket, minden
e szakba vágó cikkeket. — Ajánlatokat szivesen küldök.

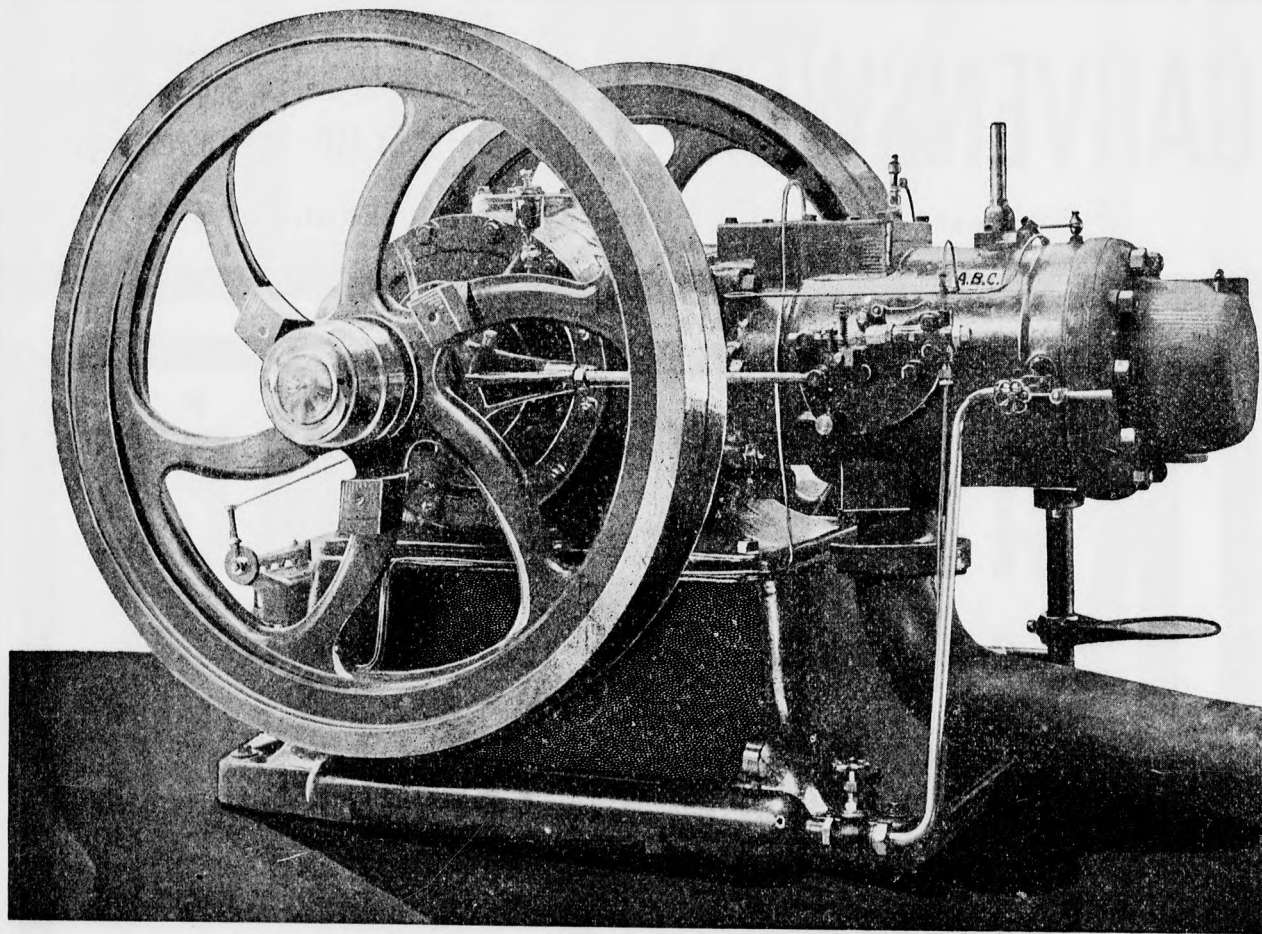
**EREDETI SVÉD
GYÁRTMÁNYU**

Bolinder nyersolajmótorok és nyersolajlokomobilok

**RUNDLÖF ■ ■
SZABADALMA**

Üzemük a létező legolcsóbb és legmegbízhatóbb. Szerkezetük szabatos, könnyen érthető, könnyen hozzáférhető, a por elől védve van. Kezeléséhez nem kell gépész. Megindítása után nem kell felügyelet. Pénzügyőri ellenőrzés nincsen. Bármely üzemhez és bárhol használhatók.

Mótorok 3–100 lóerőig és feljebb. Lokomobilok 5–20 lóerőig.

Szakszerű felvilágosítással, árjegyzékkel, ajánlattal és referenciákkal díjmentesen szolgál:

Szabó Emil és Tsa, Budapest

V., Ferenc József-tér 6. szám. Gresham-palota.

Titania-Werke, Wels D. De. No. 109.

Fabrik land- und hauswirtschaftl. Maschinen.

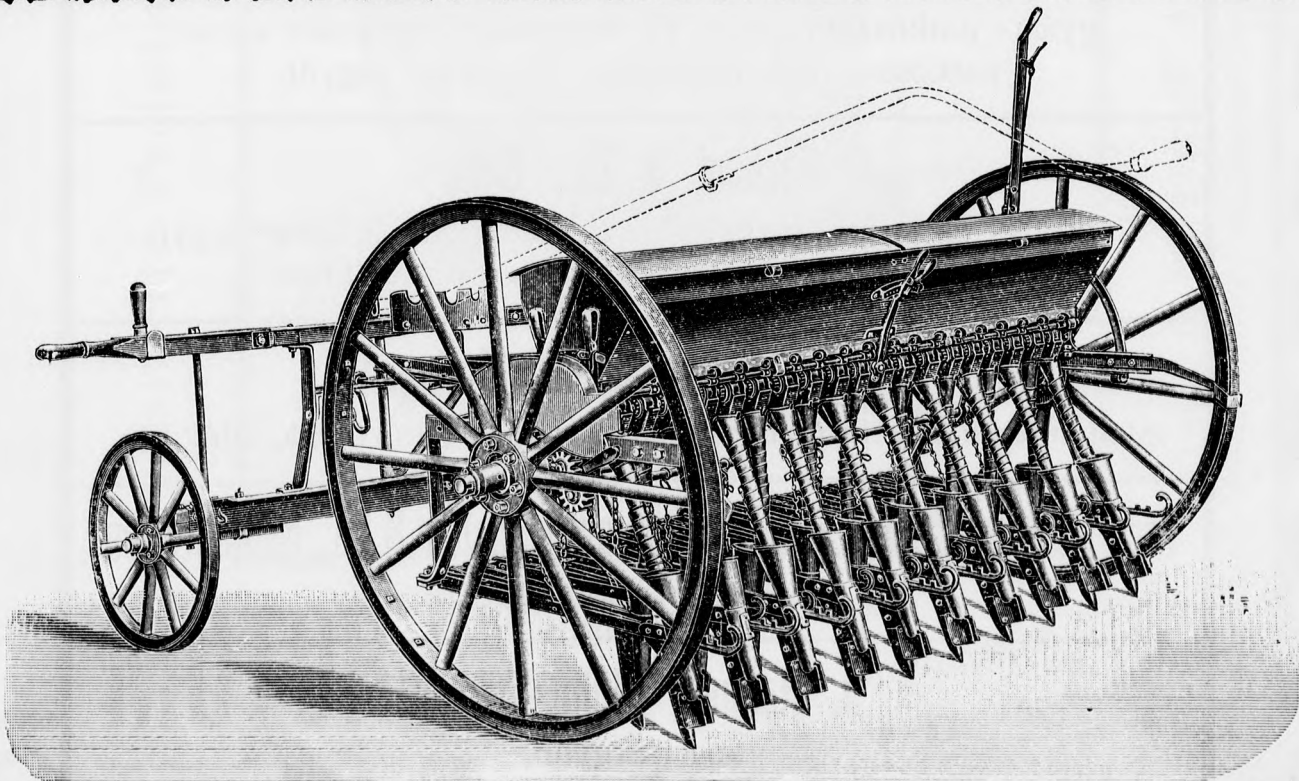
Spezialitäten:

Reihensämaschinen,
Viehutterschnell-
dämpfer,
Heurechen,
Heuwender,
Universalspritzen,
Milchzentrifugen,
Waschmaschinen,
Wäscherollen,
Wringer,
Abwaschkasten.

Különlegességek:

Vetőgépek,
takarmány-gyors-
füllesztőgépek,
szénagyűjtők,
szénaforgatók,
fecskeendő,
tejfőlöző szepara-
torok,
mosógépek,
mángorlók,
facsarógépek.

Vámos Béla és Társai

:: Budapest, VII.
Wesselényi-u. 35.

Fegyvernagykereskedés — Vasáruügynökség
Interurban-telefon 66-75.

Ajánljuk következő házaink elsőrendű gyártmányait:

Rheinisch Westf.-Sprengstoff A.-G. vorm. H. Uttendoerffer, Nürnberg

gyárt: gyutacsokat, revolvertöltényeket, mindennemű réz-töltény-hüvelyt. Különlegesség: „Makk“ jegyű flobert-töltények.

Janssen Fils & Co., Lüttich

Fegyvergyár. Állandó nagy választéku bizományi raktár flobert-és vadászfegyverekben.

Immau Meffert, Suhl

Fegyvergyár. Állandó nagy bizományi raktár belga-revolverekben és legfinomabb suhli vadászfegyverekben.

Carl Neufeldt, Peggau

gyárt: patkószeget, jég- és ökörszeget, fényesre surolt patkósarkokat, fejszeárut „Szarvas“ jegyűt.

Bechert & Co., Saaz

Sodrony- és sodronyszeggyár. Reszelőgyár „2 kard“ jegyű. Állandó nagy bizományi raktár reszelőkben.

Gottfr. Hoppe Söhne, Solingen

mindennemű aczéláru, ugmint: zsebkések, borotvák, ollók stb.

Ternitzer Stahl- und Eisenwerke von Schoeller & Co., Neunkirchen

csavarárugyár.

J. Hannak, Mähr.-Trübau

kocsifékgyár.

Klein-Motoren

für Industrie u. Landwirtschaft.

Betrieb mit Benzin, Benzol, Gas, Petroleum.

Geräuschlos, erschütterungsfrei.

Sparsam, betriebssicher.

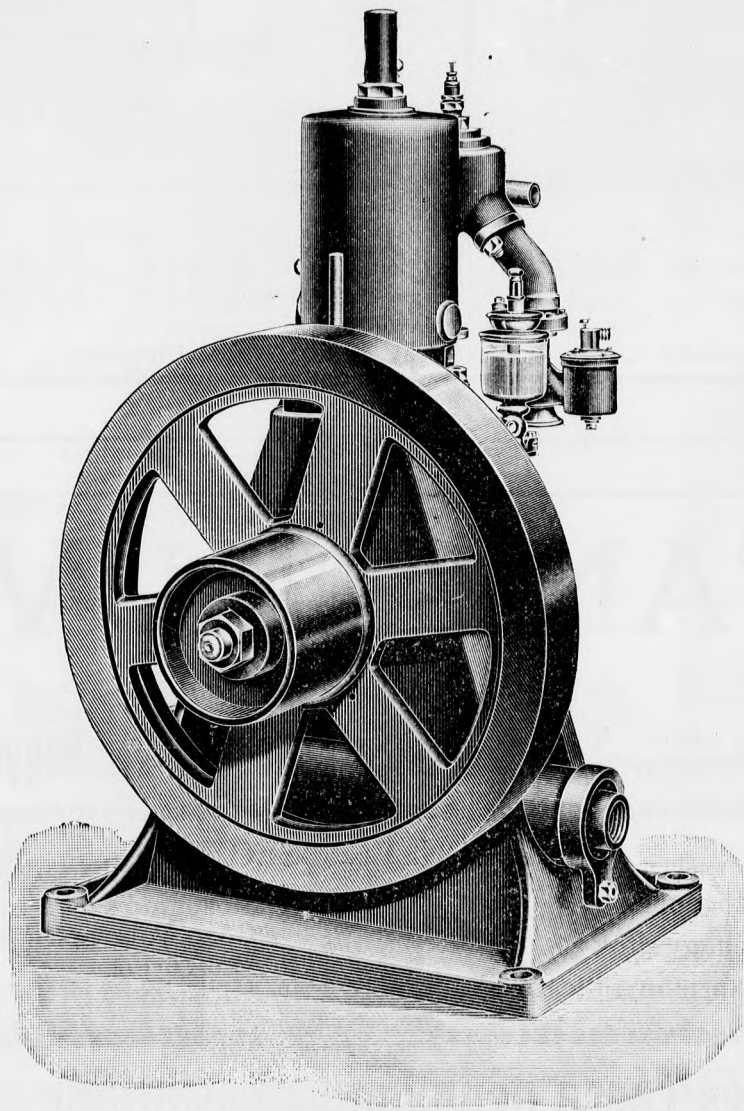
Motor, 2 PS

komplett, betriebsfertig

420 M

Geringes Gewicht, geringer Raumbedarf, einfachste Handhabung.

Illustrierte Preisliste gratis u. franko.

Illustrierte Preisliste gratis u. franko.

MOTOR-LOKOMOBILEN
DYNAMOS

bis 25 PS.

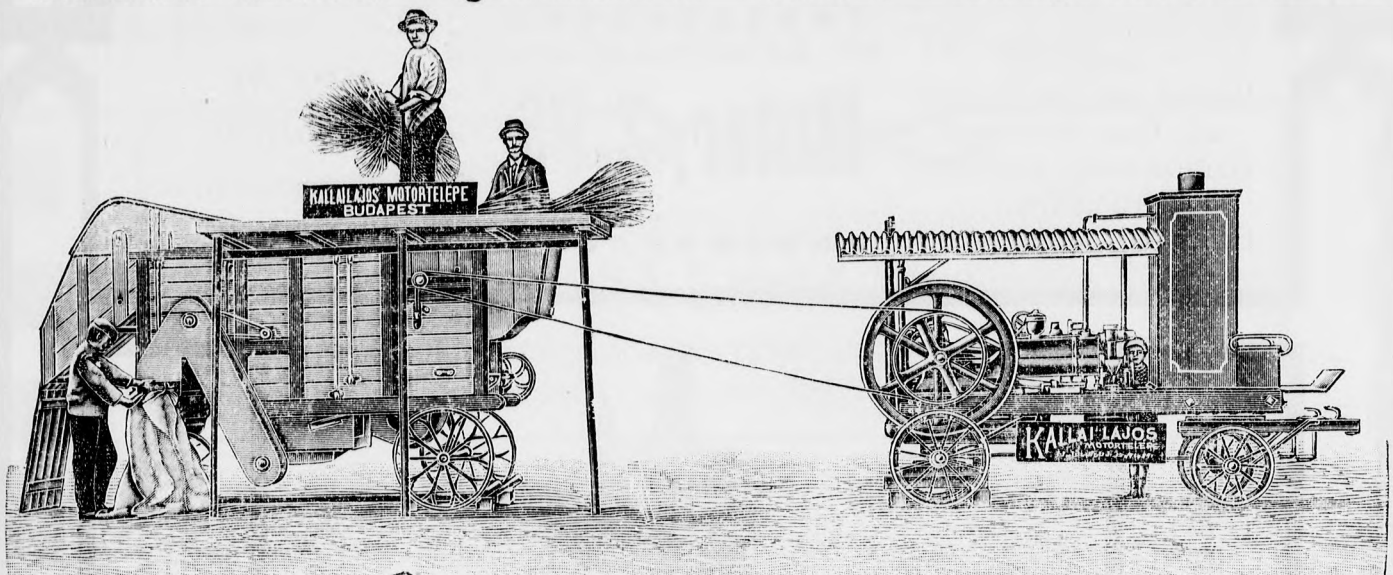
Maschinenfabrik
M. Falkenstein & Comp.
Berlin N. 65

Reinickendorferstrasse 46.

Legujabb találmányu villamos benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel

Kállai Lajos mótorgyárában Budapest,

Mindenkor üzemben megtekinthetők. ❀❀❀ VI., Gyár-utca 28. sz.

Ezen motorok bámulatos egyszerűek, szelepeit egyetlen egy mozgó kar szabályozza. — Hatósági engedély nélkül még szalmával fedett házak között is felállíthatók. — Gépész szükségtelen; a legjáratlanabb ember is azonnal könnyen kezelheti. — E hirneves motorok terjesztése érdekében gőzgépek cseréltetnek.

Teljes jótállás kitűnő cséplésért !!

Olcsó árak, kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzék ingyen

TITANIA MŰVEK

Gépgyár k. f. m. Wels ❀❀❀

Magyarországi vezér-
képviselő és főraktár **Takács Oszkár Budapest, VI., Nagymező-u. 49.**

Gazdasági gépekben :

Vetőgépek
Szénagyűjtők
Takarmányfüllesztők

KÜLÖNLEGESSÉGEI

Háztartási gépekben :

Mosogató szekrények
Gőzmosógépek
Mángorlók
Facsarók

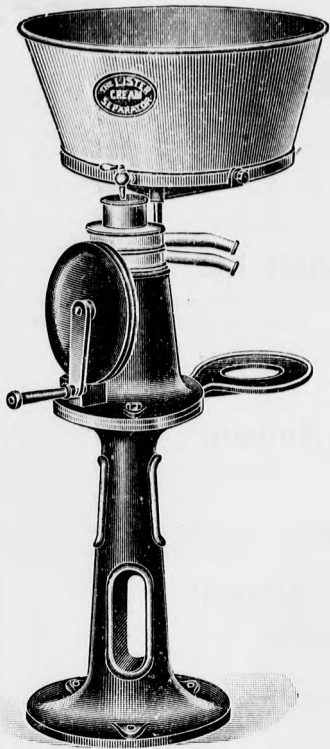
Bredt E. és Társa gépgyár és vasöntőde „Ottynia“

Magyarországi vezérképviselő és főraktár Takács Oszkár Budapest, VI., Nagymező-utca 49.

Különlegességei dobszecs kavágók, öntötvasfedelű répvágók,
rosták, morzsolók, kézi kukorica morzsolók,
járgányok, malomjáratok.

Viszonteladónak legelőnyösebb beszerzési forrás.

Kitűnő minőség és kivitel.

Lister Separatoren

sind von sämtlichen Landes-Molkereischulen **hervorragend begutachtet** und auf allen beschickten Ausstellungen mit den **ersten** Preisen ausgezeichnet.

Leichtester Gang!

Ideal praktische Reinigung!

Schärfste Entrahmung!

Trommel und Spindel getrennt!

**Weitgehendste
Zahlungstermine.**

**Eingeschlossenes staub und rost-
sicheres Getriebe!**

**Weitgehendste
Zahlungstermine.**

Rasch begreifliche Handhabung!

**Weitgehendste
Zahlungstermine.**

Lister Doppel-Sturzbuttefässer

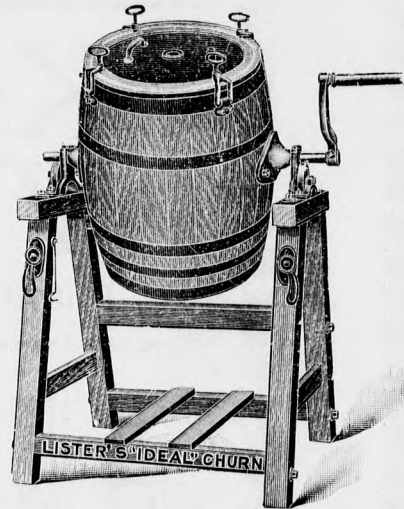
„IDEAL“

Bequeme Reinigung. — Vollkommene Lüftung.

Perfekteste Ausbutterung!

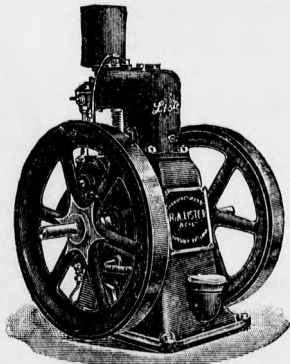
„Bin mit dem Butterfass ausserordentlich zufrieden. Rein, rasch und mühelos wird die Butter aus dem Rahm gewonnen.“ — Ein Zeugnis von vielen Hunderten.

„Lister“ rotierende Buttermaschine für kleine Landwirte.

„LISTER“ ORIGINAL ENGLISCHE Benzin-Motoren

für alle Antriebszwecke stationär und fahrbar.
Angebote mit günstigen Zahlungsterminen.

Minimaler Platzbedarf. — Magnet-
elektrische Zündung. — Zwangläufige
Steuerung. — Einfache Inbetrieb-
setzung. — Zirkulations-Kühlung. —
Auswechselbarkeit aller Teile.

Keine Explosionsgefahr. — Geringster
Brennstoffverbrauch. — Freie Montage.

Auf Verlangen Ingenieurbesuch
und billigstes Offert kostenlos.

Kataloge franko auf Verlangen.

Tüchtige Vertreter werden überall aufgenommen.

R. A. LISTER & Co. Ges. m. b. H.
WIEN, III/2. Hintere Zolamtstrasse 9.

Eredeti angol

Fielding & Platt Ltd.

Fielding & Platt Ltd.

Szivógáz-motorok

„The Robson“

„The Robson“

nyersolaj-motorok

„The Mirrlees Diesel“

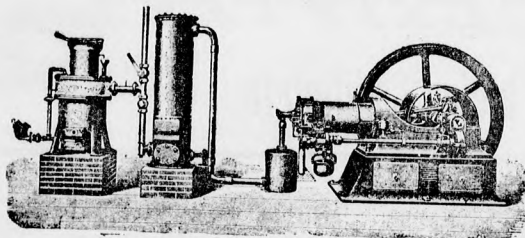
„The Mirrlees Diesel“

Diesel-motorok

magyarországi vezérképviselősege:

K · O · R · Á · N · Y · I
VIKTOR cégnél,

BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 9. SZÁM.

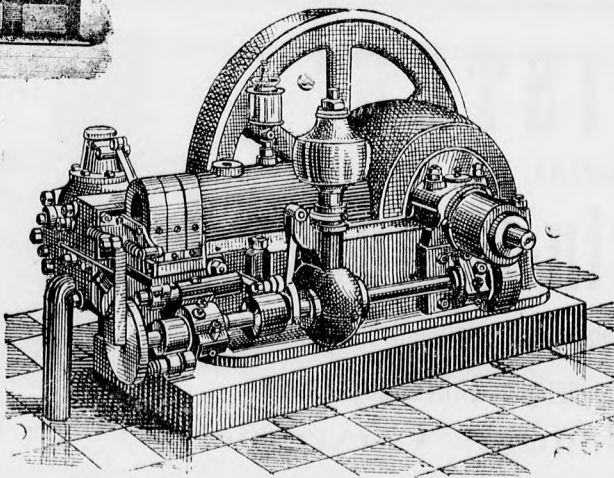

Ajánlja kitünő és hazai viszonyainknak leginkább megfelelő

benzinmotorait, benzinmotor-lokomobil cséplőkészleteit.

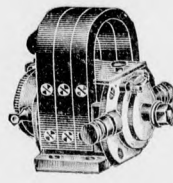
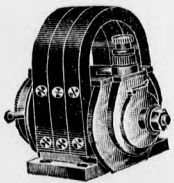
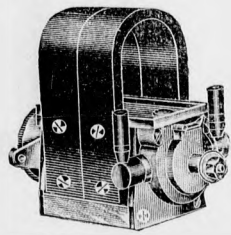
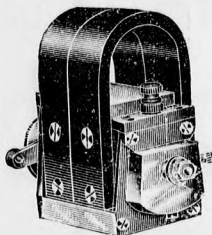
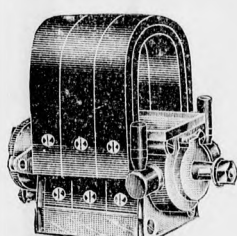
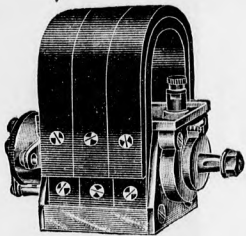
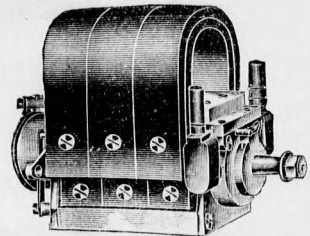
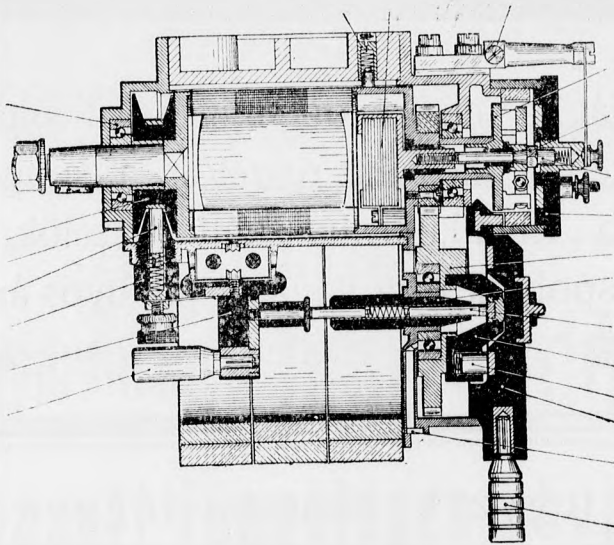
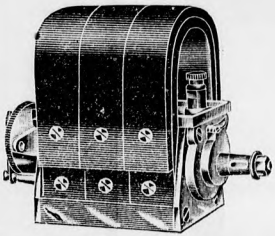
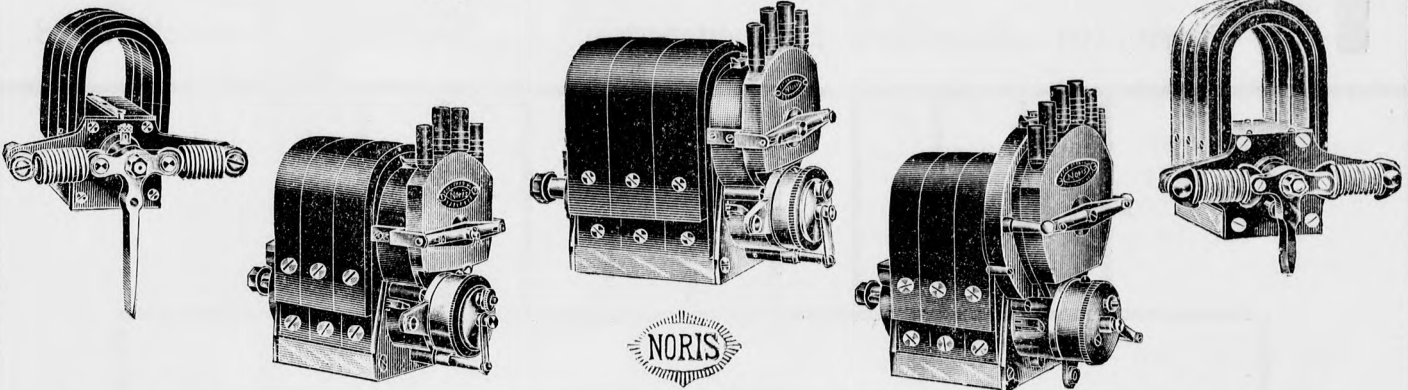
Egyszerű kezelés! Olcsó üzem!
Előnyös fizetési feltételek!

Kívánatra árjegyzéket díjmentesen küldök.

Magnet-Zünd-Apparate

„NORIS“

FABRIK :

Magnet-elekt. **Zündapparate**
 und **Zündkerzen** für alle Arten
 von Explosion-Motoren.

Präzisionsarbeit !

Bewähren sich vorzüglich. Zündkerze Noris unverwüsthch.

WECKERLEIN & STÖCKER Nürnberg 15.

Pirkner és Székely

reszelő- és szerszámgyár r.-t. Budapest-Erzsébetfalva

Sürgöny-cím: „Reszelőgyár Erzsébetfalva“.

Telefonszám: Erzsébetfalva 28.

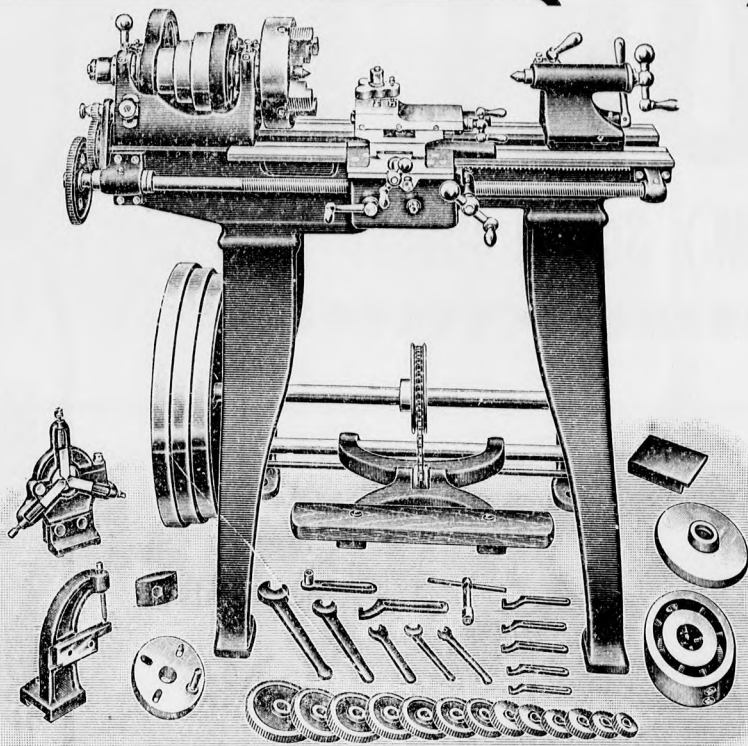
Ajánlja elsőrendű minőségű öntött
acélból készült reszelőit, ráspolyait
stb. Elvállalja használt reszelők és
ráspolyok újra vágását jutányos árak
mellett.

Árjegyzék kívánatra ingyen és
bérmentve.

Original Chemnitzer allerfeinste
Präzisions - Egalisier - Drehbänke

130 und 150 mm. Spitzenhöhe, $\frac{1}{2}$ —1 Meter
 Drehlänge, 20, 22, 30 und 35 mm. Spindelbohrung, mit allen modernen Neuerungen ausgestattet, für Fussbetrieb mit sehr leicht in Kugellagern laufenden Kettenfusstritt oder für Kraftbetrieb mit Deckenvorlege für Tour- und Retourgang und mit Ringschmierlager, ferners schwere

Egalisier - Drehbänke

bis 6 Meter Länge, **Hobelmaschinen, Shapingmaschinen, Bohr- und Fraismaschinen, Kaltsägen** etc. in grösster Auswahl stets am Lager und stehe mit billigster Anstellungen und Zeichnungen gerne zu Diensten.

Werkzeugmaschinen-Fabriklager

A. Zimmermann

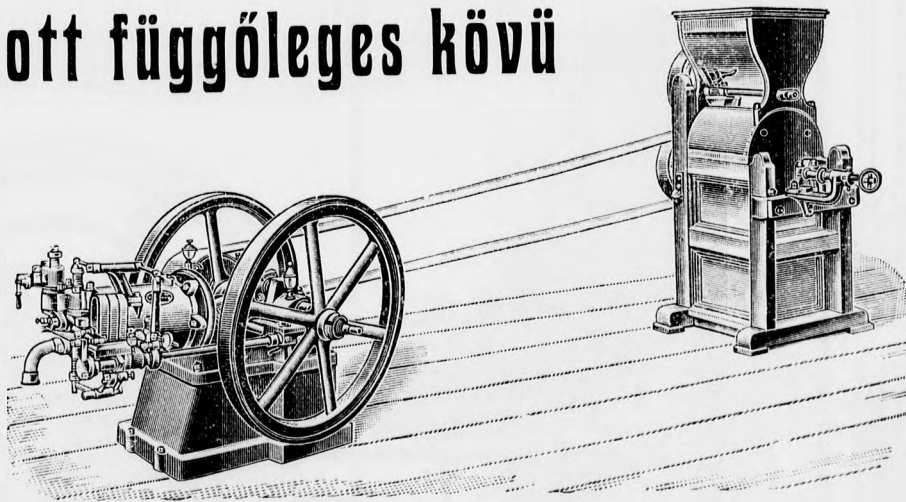
WIEN,

V., Kleine Neugasse Nr. 1.

Ajánljuk eredeti
Kenauer Félix gyártmányu benzinmótorjainkat

és szabadalmazott függőleges kövü
darálóinkat

Árjegyzékkel szívesen
 szolgálunk

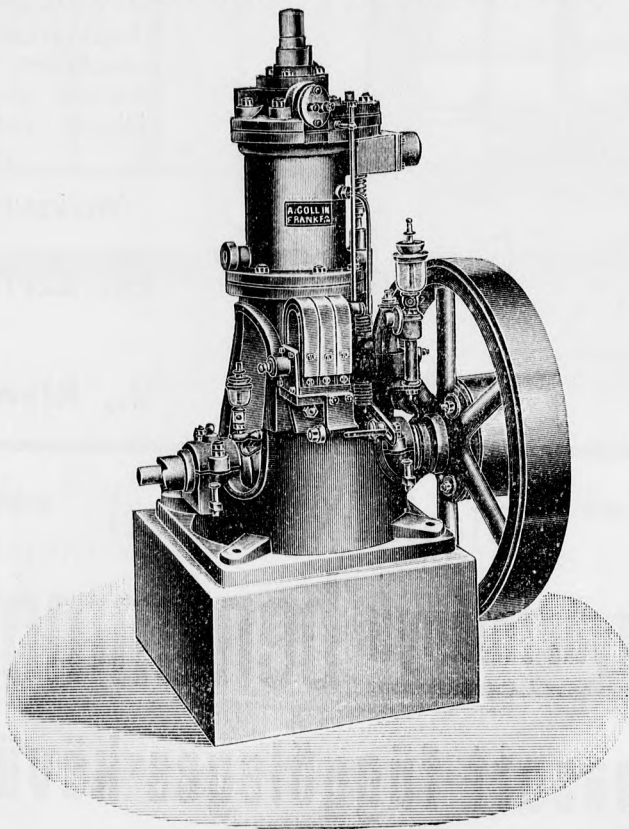
Sebes és Antal ✱ BUDAPEST ✱
 VI., Dávid-utca 16. sz.

A. GOLLIN

FRANKFURT (a/M.) Schillerstrasse No. 28.

Ajánl:
**Gáz-,
Benzin-
Mótorok**
valamint
Nyersolaj
és
**Szivógáz-
Mótorok.**

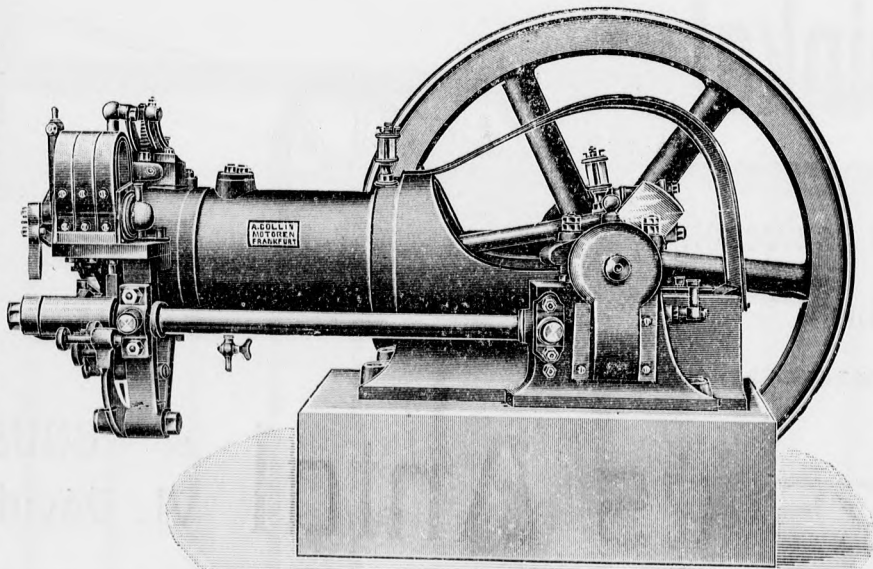
Árjegyzék
ingyen és
bérmentve

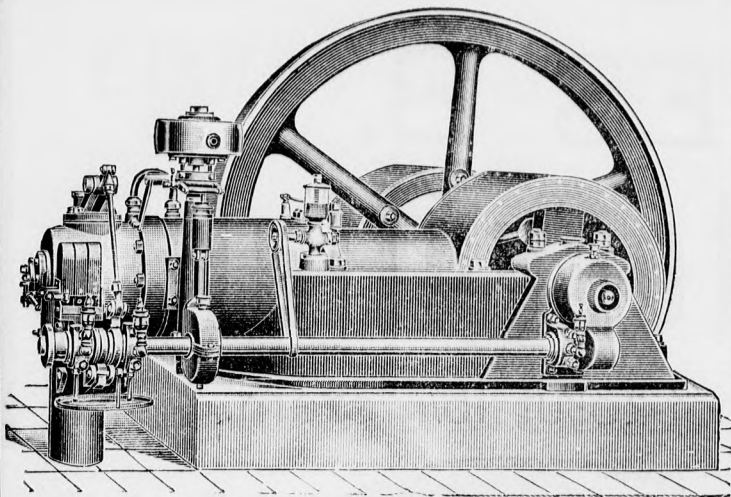

Eladás csak
nagyban

**Elsőrangu
gyártmány!**

KÁROLYI GYÖRGY kő- és könyvnyomdája
 :: BUDAPESTEN ::

T.

ABELES EMIL urnak

Budapesten.

Nyomdai üzememben 1908. szeptember hóban szállított egy hat lóerejű Brünn-Königsfeldi benzín-motor teljesen bevált. A benzín fogyasztás igen takarékos és a motor kezelése nagyon egyszerű, továbbá a berendezése teljes biztonságot nyújt, benzinrobbanás teljesen ki van zárva.

Ezen előnyeivel fogva kartársaimnak a legjobban ajánlhatom.

Budapest, 1908. december 28-án.

Tisztelettel

KÁROLYI GYÖRGY

kő- és könyvnyomdatulajdonos.

Brünn-Königsfeldi Gépgyár

MÓTOROSZTÁLYA.

Egyedárusító: ABELES EMIL, BUDAPEST, V., Váci-ut 14.

Benzin-, szivógáz-motorok, két- és négyütemű nyersolaj-motorok,
 Teljes cséplőkészletek. Famegmunkáló-gépek.

Kérjen ajánlatot!

Kérjen ajánlatot!

MAUTNER MÓR, MALOMTULAJDONOS

::

SOMOGYSÁMSON

::

Tek.

ABELES EMIL urnak

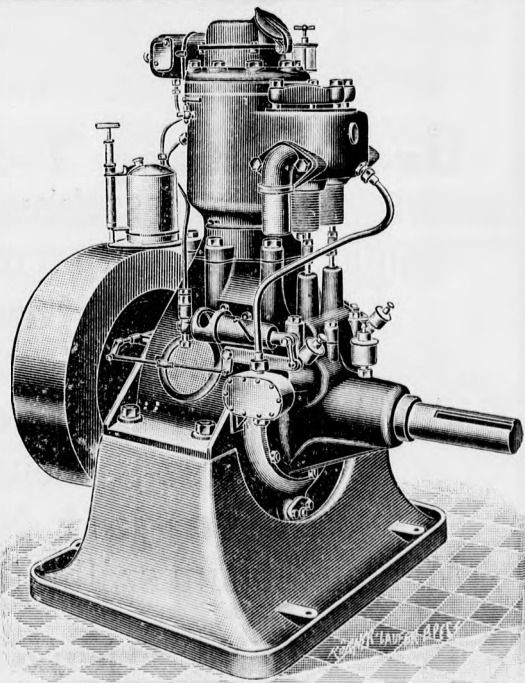
Budapesten.

1907-ik évi szeptember elejében az Öntől vett — és a Brünn-Königsfeldi gépgyárban gyártott — és szállított 60 HP szivógázmotor ezideigi működésével üzembizalom nélkül naponként dolgozunk és pedig hajt 2 pár 42 colos követ kukorica őrlésre és 4 hengerszéket szitára, mindezen igénybevett teljes megterhelésnél könnyen viszi. Naponként teljesített 12–14 óra munkaidőre nem kell egész 300 kgrm koks, a melynek méterje 3 kor. 32 fillérben, összes munka 14 óra 9 kor. 96 fillér, ez óránként 72–73 fillér és lóerőnként 1¹/₄ fillérbe sem kerül.

Kérem ezt tisztelt vevőinek megmutatni és meggyőződés végett hozzám utasítani és minden ezen állításaimat természetben meggyőződésem szerint szívesen tanúsítok.

Kelt Somogysámson, 1908. december 2.

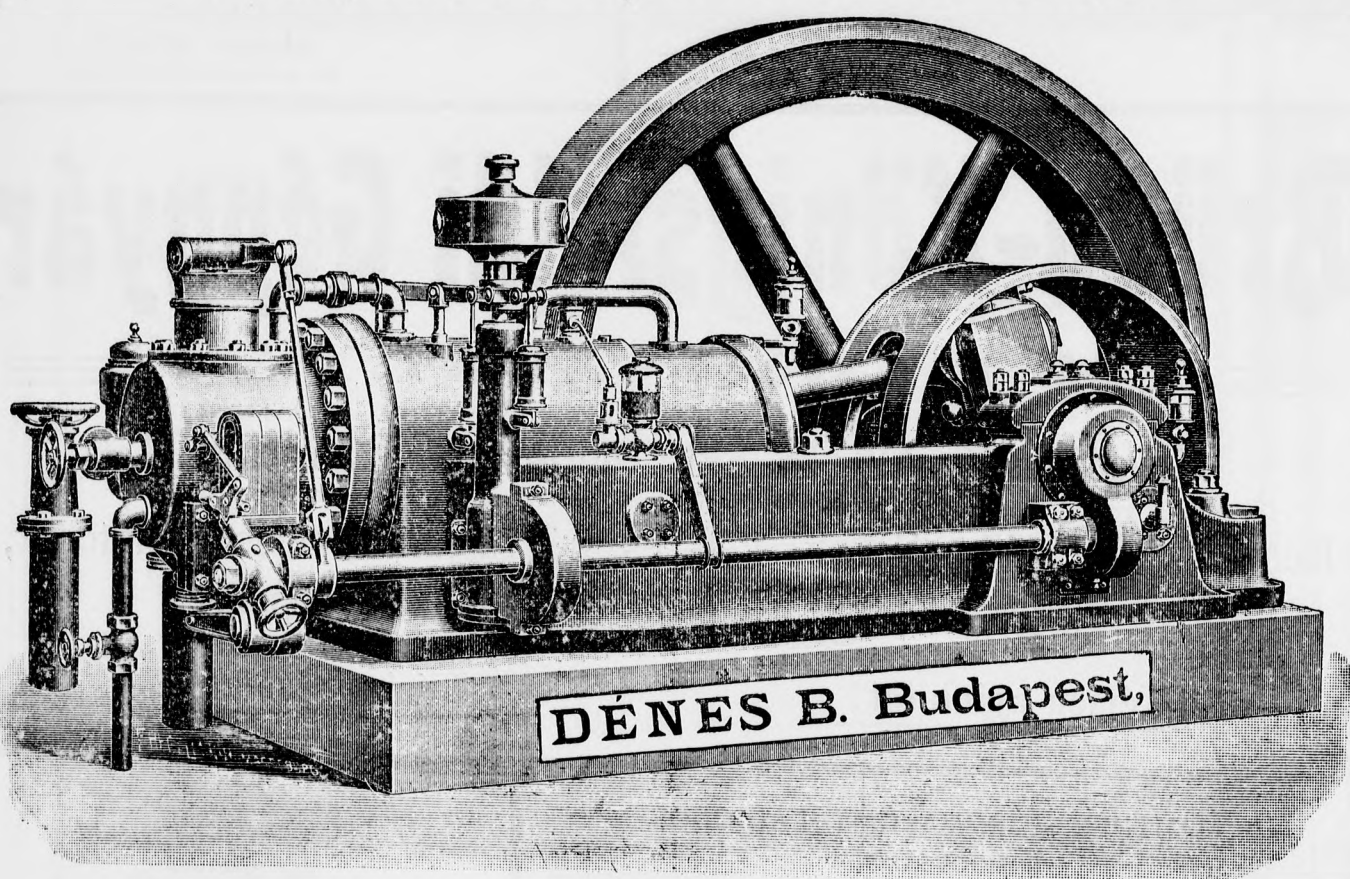
Tisztelettel
 MAUTNER MÓR.

DÉNES B.

Royal-mótorvállalat

Budapest, V., Lipót-körut 15/i. szám.

Üzemköltség 1–2 fillér, lóerő és óránként,
a legmesszebbmenő kezesség mellett.

Ajánlja: a világhírű eredeti angol **Crossley négyütemű nyersolajmótorokat, szivógáztelepeket, benzin- és gázmótorokat.**

Továbbá: a **Düsseldorf-Ratingeni** felülmulhatatlan szivógáz-, benzin- és **kétütemű nyersolajmótorjait és locomobiljait.**

Minden általam szállított motor „ROYAL-MÓTOR“ védjeggyel van ellátva.

Kérjen árjegyzéket! Ingyen és bérmentve küldöm.

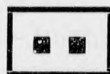
VAS- ÉS GÉPVÁSÁR

EISEN- UND MASCHINENMARKT

A műszaki, gép-, vas-, fém- és világítási ipar érdekeit felölélő szaklap.

Összes számokra igényt tartók 10 korona évi előfizetési díjat fizetnek.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Erscheint am jeden 1. und 15. jedes Monates.

III. évfolyam 1. szám.

1910. január 1-én.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: GELLÉRT MÓR.

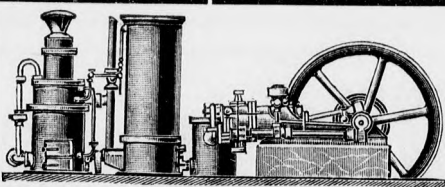
Felelős szerkesztő: GYENES IGNÁC.

Münchener Motorgyár
München-Sendling.

Vezérképviselő:

ELEKTRA villamos- és erőte-
lepeket építő r.-t.

Budapest, VI., Gyár-u. 11. Telefon 34-64.

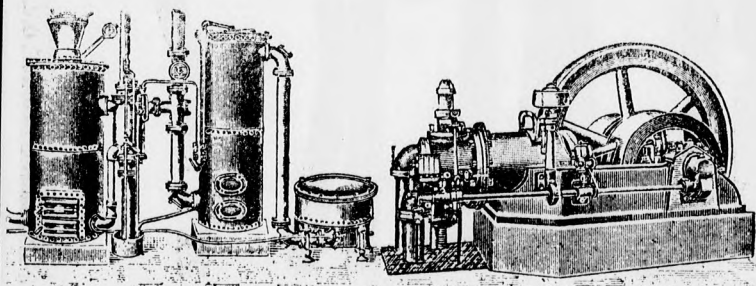
Szivógázmotorok barnaszén, antra-
cít, Coax és faszéntüzelésre.

BENSOL-MOTOROK
(nem benzín)

Legnagyobb speciális gyár ezideig
250000 HP üzemben. **Gyors szállítás.**

Elsőrangú kivitel. — Minden versenyt kizáró árak.

Mayer Gépgyár

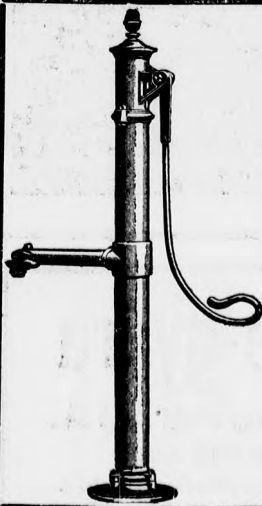
Vas- és fémöntőde részv.-társ.

.. Szombathely-Budapest. ..

VI. ker., Váczi-körút 61. szám.

Malom-építészet, motorosztály, mindennemű
gazdasági gépek gyártása. :: Hazai gyárt-
mány. :: Kitűnő munka. :: Kedvező fel-
tételek.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Műszaki és Gépipari

- Részvény-Társaság -

Budapest, VII., Vörösmarty-utca 19/B

Eredeti GARVENS-szi-
vattyuk gyári áron. —
Tűzifecskendők. — Szi-
vattyuk bármely célra.

PATENT ART. CONRID D. R. P.
The Corid Company — Zagreb

Maschinen

für

Buchdrucker

und

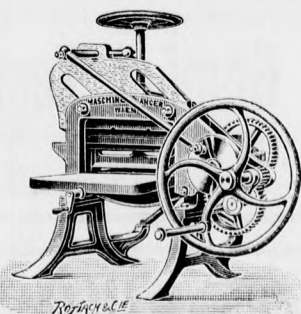
Buchbinder

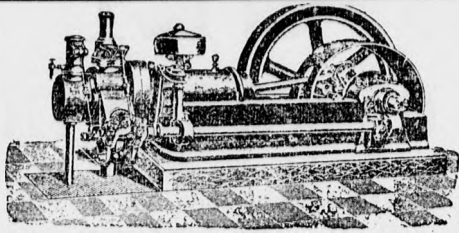
neuester Konstruktion

Josef Anger & Söhne

Maschinenfabrik und Eisengiesserei

WIEN, XVII. Hernalser Hauptstrasse Nr. 122.

ROYAL - motorvállalat**Dénes B. motorspecialista****BUDAPEST,****V., Lipót-körút 15/i. sz.**

Üzemköltség 1—2 fillér, löerő és óránként, a legmesszebbmenő kezesség mellett.

Ajánlja: a világhírű eredeti angol **Grosslet** négyütemű **nyersolaj motorokat**, szivógáz-telepeket, benzin- és gázmotorokat.

Továbbá: Düsseldorf-Rattigeni felülmulhatatlan szivógáz-, benzin- és kétütemű nyersolajmotorjait és lokomobiljait.

Minden általam szállított motor, „**ROYAL-MOTOR**“ védjeggyel van ellátva. **KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET!** Ingyen és bérmentve küldöm.

FÉNYES SIKERREL hegesztünk azonnal mindennemű kazánrepedéseket, tüzszekrényeket, gőzhengereket, szivattyukat, tengelyeket, fogaskerekeket, sajtókat, kondensatorokat, víz- és gőzvezetéseket, továbbá mindennemű gépalkatrészeket stb. úgy telephelyünkön, mint a helyszínén a legjutányosabb árak mellett. oooooooooo Kisebb darabok beküldhetők!

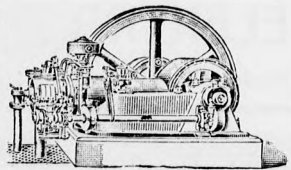
Friedrich Testvérek hegesztő-vállalata, **Temesvár - Józsefv.**

Korányi Viktor

Nemzetközi motorvállalat

BUDAPEST, LISZT FERENCZ-TÉR 9.

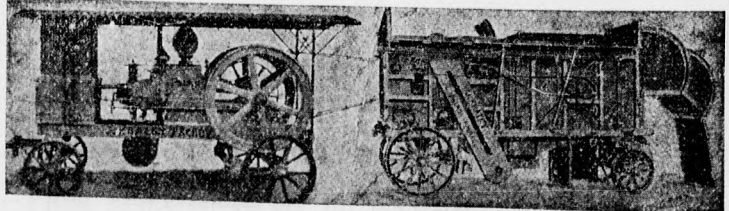
Ajánl: Szivógáz, benzin és nyersolaj-motorokat.

II VAS-BLACK? II

KRATKY J. gépgyárainak magyar-országi képviselője: cs. és királyi udv. szállító

Gömöri Testvérek Budapest, IX., Boráros-tér 2.

Legújabb szabadalmazott motoros cséplőkészletek. Teljes jótállás kifogástalan üzemért. Árjegyzék ingyen. Állandó gépkiallítás motorok, cséplők, legújabb rendszerű **vetőgépekben** és az összes gazdasági gépekben.

CSIKÓS LÁSZLÓ festék- és kence-gyára

Budapest, VI., Szondy-utca 22.

TELEFON 102—70.

Nagybani eladás.

Tessék saját érdekében árajánlatot kérni.

Fióktelep: **BAJA.**

TELEFON 42.

Nagybani eladás.

 400 munkás, 200 HP. SZOMBATHELY. GAZDASÁGI GÉPGYÁR	 POHL E. ÉS FIAI VASÖNTÖDE MALOMÉPÍTÉSZET	 Alapított 1856. SZOMBATHELY. ** TURBINAGYÁR **
---	---	--

Vidéki pénzületeink gépzülete.

Az utóbbi években kifejlődött néhány vidéki pénzüzetet ügyvezetésében az az irány, hogy oly üzletágakat vettek fel üzletköreikbe, melyek révén szorosabb kapcsolatot akartak teremteni a körzetükhöz tartozó kereskedő-, de leginkább gazdakörökkel. Ezen az alapon szervezték egyes bankok „áru-osztályaikat“, de annak keretében főleg mezőgazdasági gépek eladásával kívántak foglalkozni.

Az intézetek melyek a gépzületet ügykörükbe felvették szinte kivétel nélkül, abból a téves meggyőződésből indultak ki, hogy a tőke fegyverével kezükben a vidékük gépkereskedelmét magukhoz ragadhatják, nem törődve néha az eszközök megválasztásának módjával sem, melylyel ezen céluk elérése érdekében fáradoztak, nem kimélve esetleg azon évek óta tisztességgel működő kereskedők érdekeit, akik vidékükön a gazdák közmegelegedésére látták el a szükségletet. Abban a törekvésükben, hogy e kereskedők existenciáját tönkre teszik, siker koronázta munkájukat, de vizsgáljuk meg azt is, vajon tettek-e szolgálatokat a közérdeknek, de még inkább saját maguknak Erre a kérdésre méltó feleletet találunk ezen pénzüzetek évi beszámolójában, melyek ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben sivár, helyenként igen szomorú képet mutatnak, mert a bankok legtöbbje 1—2 évi működés után kénytelen feloszlanni gépzületét, azok után a szomorú eredmények után, melyeket dicstelen, rövid szereplésükkel ez üzletágban felmutathatnak.

Első sorban a dunántúli pénzüzetek foglalkoztak a gépzület intenzív felkarolásával, a

Komáromvidéki Takarékpénztár, a Komáromi Első Takarékpénztár, a Tatai Közgazdasági Bank R. T., a Kemencsaljai Közgazdasági Bank R. T., a Székesfehérvári Közgazdasági Bank és Takarékpénztár voltak a vezetői. Kivételesen nélkül mindezen bankok szomorú tapasztalatokra jutottak és ma ezen üzletáguk liquidációja képezi a vezetőségek fő gondját.

Nem célunk mindazon hibákra rámutatni, melyeknek természetes és elmaradhatatlan következménye e fiaszkó, nem hagyhatjuk azonban szó nélkül, hogy e bankok a silány anyagi eredmények mellett a hazai mezőgazdasági gépiparnak is mennyit ártottak. Fejlett és magas színvonalon álló gépiparunk támogatása helyett e bankok, melyek vezetőségében előkelő hangzású neveket, sőt egyiknek élén országgyűlési képviselőt találunk, nem hazai forrásokból szereztek be szükségletüket, hanem külföldi, főleg *cseh, silány minőségű árukat* halmoztak fel raktáraikban, és oly ország iparát támogatták ezzel, mely sorompóit a magyar gazdák nyers terményei elől agitációkkal zárva tartja, ahol meetingeket tartotak ugyanakkor a magyar liszt és nyerstermények ellen, mikor a mi pénzüzeteink minden gépszükségletüket Csehországból fedezték. Enyhítő körülményként szolgálna még, ha ezek a gyártmányok jobbak lettek volna a hazaiaknál, de közismert dolog, hogy a silány exportárunk csak károkat okoztak a gazdáknak. Valóságos komikum tehát, hogy azok a gazdák, akik esetleg részvényesei is voltak a vidéken működő pénzüzeteknek abban a hitben, hogy érdekeik javára cselekednek, ha e bankot támogatják, hasznavehetetlen, silány árut kaptak és végeredményben mint részvénye-

LATINÁK JENŐ

szerszámgyáros BUDAPEST, X.

==== Gyárt: ====

Szerszámokat

Szivókosarakat

==== Gyárt: ====

Karimákat és

Gyűrűket

sek sem találtak semmiféle rekonpenzációt támogatásukért.

A bank igazgatósága a gépüzletet csak hirből ismerte és áruosztálya élére arra nem termett, előzőleg többnyire ügynökösködéssel foglalkozó egyéneket szerződtetett, akik korántsem voltak hivatottak annak irányítására. E vezetők intézték az ügyeket és csinálták nyakra före, a bank pedig jóváhagyta, a külföldi rossz minőségű, olcsó árura vonatkozó kötések és ezen a réven vándoroltak ki százezrek más, velünk gazdaságilag ellenséges indulattal viseltető állam gépgyárosainak zsebébe. Ezalatt talán ezer és ezer magyar munkás vehette kezébe a vándorbotot, ankétokat tarthattak az iparpártolásügyében, a magyar tőkét kezelő bankok pedig küldték ki pénzünket külföldre.

A pénzüintézetek számos hibája között osztorozandónak tartjuk, hogy vidékük „gépvicéit” maguk köré gyűjtötték és azokkal feltámasztották azt az időszakot, amely annak idején kormánykörökben megérlelte ezen egyének gazdálkodásának megrendszabályozását és megteremtette a megrendelések gyűjtésére vonatkozó, a tudatlan kisgazda érdekeit védő törvényeiket. Ezek házról-házra járva igyekeztek reáoktroyálni a kisgazdákra a bank árucikkeit, különös előszere-tettel azokat szemelve ki, akik esetleg a pénzüintézet adósai voltak már és azzal szemben függő helyzetben vannak. Szokatlan hosszú lejáratu hitelezési módjával pedig a bank elősegítette a kisgazdák körében az adósság csinálást, mert az ügynök mézes mázos szavaira, az is akinek arra szüksége sem volt, vásárolt egy-egy varrógépet, mert hosszú terminusra, de borsos áron, jutott hozzá.

A bankok rövid életű, de ötletszerűen vezetett üzlete a hazai gépkereskedelemre nézve

határozottan romboló kihatással volt, a saját tekintélyüket pedig aláásták, anélkül, hogy anyagi rokonpenzációt találtak volna, mert bizonyos, hogy csak e téren is bekövetkezett eredménytelenség érlelte meg a vezetőségben a gondolatot, hogy gépüzletük liquidálandó.

Bár a tájékozottabb vidéki financiék okulnak a példákön, mégis egyes kisebb intézetek, mint tudjuk foglalkoznak egy „áruosztály” megteremtésének gondolatával, sőt egy fővárosi konzervatív alapokon álló nagyobb bank fáradozik egy országszerű szervezet létesítésével, még pedig oly formában és módon, hogy annak sikertelenségét bátran megjósolhatjuk. A kereskedelmi szellem, az üzleti tájékozottság, körültekintés, reátermetség hiánya nem pótolható a tőkével, és ugyanazokat a tapasztalatokat fogják az újabb vállalkozók gyűjthetni, amelyeket a most visszavonuló bankok a saját kárukön szereztek maguknak. Mai közgazdasági állapotaink mellett a pénzüintézetek saját bankszerű üzleteik fejlesztésére elegendő teret találhatnak és a maguk anyagi érdekeik mellett e téren igyekezzenek szolgálni vidékük érdekeit, nem rombolni, hanem teremteni kell!

Elértük célunkat, ha az érdekelt körök komoly megfontolás tárgyává teszik az elmondottakat, és meggyőződésünk, hogy amennyiben a vidéki bankok a dolog mélyére tekintenek, lefognak mondani idevágó terveikről, melytől eredményt nem várhatnak. Azok a zavaró hullámok pedig, melyeket a vidéki bankok, a mezőgazdasági gépüzletben, felverték elfognak ülni és visszatér vidékükön a gépkereskedelem rendes medrébe, csupán a bankvezetőség és részvényesei fognak talán később még visszaemlékezni azokra az anyagi veszteségekre amelyeket dilletantismusuk okozott nekik.

BARTOS ZOLTÁN FÉM ÉS BÁDOGÁRU GYÁRA
BANYAFELSZERELÉSEK OSZTÁLYA
 BUDAPEST VI., ARADI UTCZA 60

ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BERMENTVE

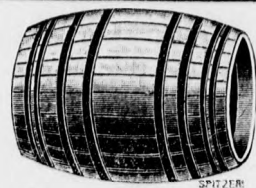
ILITS KORNÉL Lakk-gyára, Erzsébetfalva

TELEFON: 77-88. -- VÁROSI IRODA: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 4. — TELEFON: 77-88.
M. k. postatakarékpénztári számla 1654. — 1907. é. pécsi orsz. kiállit. arany éremmel kitüntetve.

Legjobb lakkokat gyárt az összes iparágak részére.

M. kir. államvasutak szállítója.

Gyári telefon:
Erzsébetfalva II.

Pártoljuk a hazai ipart

Vegyes hírek.

Kornstein Gyula Sándor ur, aki az arató- és fűkaszálogépek behozatala körül általánosan ismert érdemeket szerzett magának hazánkban, rövid pár hónappal ezelőtt a hírneves Massey-Harris Ltd. északamerikai arató-gépgyár vezérképviselőjét vállalta Budapesten és ezzel a gazdaközönségnek nagy szolgálatot tett, amennyiben a világ legszolidabb gyártmányát sikerült országunkban terjesztenie. Az elmúlt idényben elért eredmények a Massey-Harris céget arra készítették, hogy saját cégüket Budapesten, V., Alkotmány-utca 23. szám alatt bejegyeztették, kinevezvén Kornstein Gyula Sándor urat igazgatónak, aki részéről várja a n. é. közönség méltó támogatását.

Korszakalkotó találmány. Tudvalevő, hogy eddig gőz- és vízvezetési csövek kóc, kenderrel és miniummal lettek tömítve. Amint értesülünk ezen nem biztos tömítések megszüntetésére a technikai világban ösmert szakember a volt „Korányi Márton és Társa” cég belfagya, Korányi Márton ur, oly találmányra kapott szabadalmat, amely hivatva van az eddigi drága és nem megbízható régi systémákat megszüntetni. Ezen szenzációs találmány egy tiszta lágú vörösrézből készült hüvely, amelynek hivatása az, hogy a két csavarment közti hézagot kitöltse, miáltal oly biztos tömítést nyerünk, mintha a cső egy darabból volna; amit az eddigi drága tömítések nem nyújtottak. Előnye abban áll, hogy ezentul gőzvezetéknel, vízvezetéknel és gázvezetéknel a legmagasabb légköri nyomásnak is ellent áll, vagyis oly nyomást bír ki, amennyivel a csövek vannak megterhelve. Azonkívül a hő- és ácsztmelegedése következtében a csővel együtt tágul, lehülésnél pedig össze huzódik, amit eddig a kóc és kender tömítés nem nyújtott; ennek következtében gőznek, víznek, levegőnek, vagy gáznak kiszivárgása teljesen ki van zárva. Higienikus szempontból pedig különösen fontos, mert meggátolja azt, hogy a csövekbe oly alkatrészek az összekötés által jussanak, amelyek az egészségre ártalmasak. Mi meg vagyunk arról győződve, hogy ezen szabadalmazott Korányi Márton-féle fémhüvelyek leg-

rövidebb idő alatt az egész világon el fognak terjedni és főképpen technikai és anyagi előnyeivel fogva is, mert amíg a szerelő csavarment vágással és kóc ráhajással és minium bekenéssel sok időt eltöltött, amely egyuttal piszkos munka is; addig a Korányi féle hüvellyel tiszta annyit tömítést elkészít, amely hüvely minden nagyságban készül és egyszerűen kézzel lesz a megvágott csavarmentre rá helyezve. Ezen minden tekintetben nagyfontosságú szabadalmat ajánljuk érdekelteknek, u. m. szerelő cégeknek, vasutaknak, gyáraknak, egyáltalában minden olyan üzemeknek, ahol szerelések előfordulnak. Érdeklődőknek szívesen ad felvilágosítást esetleg mintaküldeményt hüvelyből, kipróbálás céljából Jung Karl és Társa Budapest, Lóportár-utca 14.

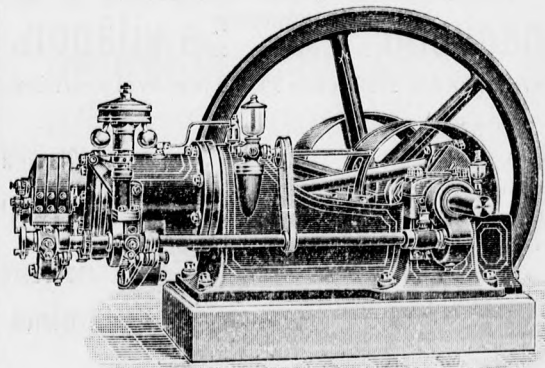
Schwarz József és Társa gép- és szerszám nagykereskedők rövidesen egy *uj vésőgépet* hoznak forgalomba. „Mintegy 3—4 hét múlva *uj vésőgép-typus* kerül a nyilvánosság elé. Az *uj gép* üreges testeknek, hengereknek kívül és belül való vésésére fog szolgálni. — A géppel egyenes vonalú vésések is lesznek végezhetőek és nemcsak a modellek eredeti nagyságában, hanem nagyobbításban és kisebbítésben is fog a gép vésni. — A munka 1/200 milliméternyi pontosságú és önműködő. A gép nyereséget jelent olyan fémru-gyáraknak, amelyek asztali edények és evő-eszközök, valamint főző-edények gyártásával foglalkoznak, továbbá olyan gyárak számára, ahol korlátokat stb. hengerelnek.”

Kraszner Ferencz malom építő és gépgyáros gyárat tetemesen nagyobbította, továbbá gyártani fog: benzín motorokat és lokomobilokat viszont elárúsító részére

Uj motor vállalat alakult Mercur cég alatt Budapesten Felső erdősor 38. sz.

Uj gépgyár. Schuschitzky János a volt losonci gépgyár igazgatója nagyobb szabású gépgyárat létesít Balassagyarmaton.

Saját érdekében fontos minden viszontelárúsító-nak, hogy figyelmét külön is felhívjuk a Geittner és Rausch budapesti cég (Andrássy-ut 8) hirdetésére, amelyben felvannak sorolva mindazon kitűnő gyártmányú cikkek, amelyek minden kereskedőnek biztos jövedelmi

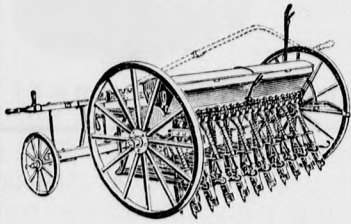
Donath Motoren

für alle Brennstoffe. — Hervorragend in Einfachheit und Konstruktion. — Beste und billigste Betriebskraft für Kleingewerbe und Landwirtschaft.

Karl Donath Motorenfabrik Leipzig-Eutritzsch.

Tüchtige eingeführte Vertreter gesucht.

Mint **különlegességet** gyártunk legjobb minőségben és kivitelben

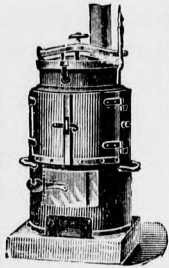

„TITANIA“

torvetőgépeket tolórendszerrel, alul és felül vetéssel, meritókanálra formázott vetőhengerrel. Teljesen egyöntetű vetés, könnyű huzat, kényelmes kiürítés.

„TITANIA“

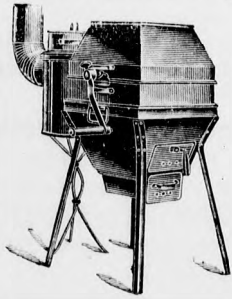
takarmány-gyorsfüllesztő gépeket teljesen kovácsolt vas és acéllemezből.

Jótállás mellett, elpusztíthatatlan, csekély tüzelőanyag-fogyasztás. Leggyorsabb gőzfejlődés. Legrövidebb füllesztési idő.

„TITANIA“

gyorsgőzmosógépeket

75% idő-, szappan- és tüzelőanyagmegtakarítás. Legnagyobb kimélet mellett hófehérre mos.

A gépet gyermek is hajthatja. A mosás valóságos élvezet. Ezer és ezer használatban s ugyanannyi elismerő nyilatkozat.

Prospektus, plakát, bizonyítvány ingyen.

Ügynökök kerestetnek.

TITANIA-WERKE,

Wels Nr. 108., Ob.-Oestr.

Magyarországi vezérképviselő:

Takács Oszkár
Budapest.

VI., Nagymező-utca 49. sz.

forrást nyújtanak s az országban mindenfelé jól bevezetve vannak.

A nyersolajkedvezményes szállítása. Hír szerint a magyar kir. államvasutak igazgatósága a jövő évben szállítandó és tüzelési célokra rendelt nyersolaj küldemények után a *B.* tarifa osztály alkalmazását javasolja a kereskedelemügyi miniszternek. Eddig a *C.* kedvezményes díjosztály szerint szállított.

Szaktanfolyam elektromotorok kezelőinek. A m. kir.

technológiai iparmuzeum igazgatósága jövő évben három tanfolyamot rendez az elektromotorok kezeléséről. A tanfolyamon részt vehetnek: elektromotor-tulajdonosok, elektromotor-kezelők, központi elektromostelepek művezetői, gépészek és szakmunkásai, erős áramu elektromos szerelők, műszerészek, géplakatosok és rokon szakmájú iparosok. Összesen három tanfolyam fog tartatni következő időbeosztással:

I. tanfolyam 1910. január 17—22-ig, II. tanfolyam 1910. február 7—12-ig, III. tanfolyam 1910. február 28-tól március 5-ig.

Ezen tanfolyamok 6—6 napon délelőtt 3 órai előadással és délután négy órai gyakorlattal tartatnak.

Magyar brikettirozó rt. cég alatt a berlini I. Borsig és berlini FrieJaender Fould cég patronátusa alatt új részvénytársaság alakult Budapesten, vas- és fémforgácsok brikettirozására a Rónay-féle szabadalom alapján. A társaság elnökévé Söpkéz Sándor műegyetemi tanár, al-elnökévé Láng Gusztáv gyáros választott meg.

Ujlakatosárúgyár. Az Országos Műszaki Egyesület legutóbb el-

határozta, hogy gép- és kovácsműhelyt alapít. Az új gyárnak az lesz a rendeltetése, hogy az ipari szakiskolákba, az állami felső pariskolákba és a műegyetemre jelentkező hallgatókat a műhelygyakorlatokban kiképezze és a szünidők alatt szakszerűen foglalkoztassa.

A kovácsolt vascsövek olcsóbbodása Az egyetlen magyar csőhengermű (az állami vasgyár) és az osztrák kovácsolt vascső-gyárak elhatározták, hogy a gázcsövek árát bruttó 4%-kal, a karimás és forrcsöveket pedig 3% kal leszállítják, illetőleg az ezekre érvényes engedménytételeket ennyivel fölemelik.

Uj ólomárúgyár Magyarországon. Az Első Magyar Fém-tömlőgyár r-t. Pozsony-Ligetfalu igazgatósága pénteken tartott ülésében elhatározta, hogy az ipari célokra szolgáló ólomárú, nevezetesen csövek és lemezek előállítását gyártása körébe felveszi. A szükséges anyaki eszközöket tökeemelés útján fogják beszerezni. E célból az igazgatóság folyó hó 28-ára rendkívüli közgyűlést hívott össze amely az alaptőkének 600,000 koronáról 1 000,000 koronára való emelésén kívül az alapszabályok megfelelő változtatásáról és Rechnitz Béla vezérigazgatónak, valamint Pikler Károly igazgatónak az igazgatóságba való beválasztásáról fog határozni.

Halálozás. Epp Pál gépészmérnök, az Epp és Fekete budapesti gépgyár belfagya súlyos betegség után e hó 7-én elhunyt.

Szakcím-tár. Alig hagyta el a sajtót a lapunk kiadásában megjelent *Gép, motor, vas, fém és világítási- iparigyárak és műszaki vállalatok Cím-tára*, máris el kell készítenünk e nagyszerű könyvnek a második kiadását. Ez bizonyossága annak a fényes sikernek, amelyet Cím-tárunk a szakma minden rétegében aratott. A különös szakszerűséggel csoportosított magyar és német címek, valamint a beszerzési források óriási anyaga még a laikusnak is kivívja az érdeklődését. A még meglevő példányok lapunk kiadóhatalában *10 koronáért* rendelhetők meg.

Kazán próba szivattyúk
Gőzhenger furógépek
Csiga sorok,
Emelők és
Szerelési szerszámok

kikölcsönzése

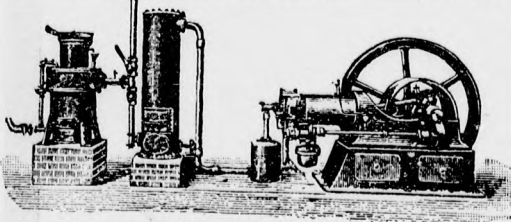
Kemény Manó cég-
nél
≡ Budapest, V. ≡
Rudolf-rakpart 7.

RAJNAVIDÉKI MÓTORGYÁR

WIEDENFELD COMP. K. F. DUISBURG.

Legnagyobb szivógáztelep gyár a világon.

1902. november óta 1500 telep 75 000 lóerővel szállítva.

Világhírű

„OTTO“

rendszerű
motorok.

Magyarországi vezérképviselő:

Kellner Antal Budapest, Váci-út 2.

Vaskereskedők figyelmébe!

Szab. ikertokos tengelyek parasztkocsikhoz, — szeg és lyuk nélkül, lócs vagy kerék nem eshetik ki, tengelyvég duzzasztása kizárva, pormentes.

:: Szabadalmazott Ikertokos Tengelyipar ::

BUDAPESTEN, VI. kerület, Lehel-utca 8/a. szám.

Szerkesztői üzenetek.

Tisztelettel felkérjük a t. olvasóinkat, hogy bármilyen ügyben bizalommal forduljanak hozzánk és mi teljes odaadással és pontossággal fogunk eljárni. Ennek ellenében igen kérjük, szerkesztőségünket a vidéken előforduló szakmabeli hírekről minnél előbb értesíteni. Az esetleges költségeket köszönettel megtérítjük.

Sz. H., Budapest. Leghelyesebb lesz, ha itt a kereskedelmi miniszteriumban személyesen sürgeti meg az ügyet.

R. H., Déva. A kért ügyben a választ eredetiben fogjuk megküldeni.

Vasas. Lőpor-árusi tási engedélyért a belügyminiszteriumhoz kell folyamodnia.

Gépgyár. Budapest. Nevezett műszaki nagykereskedők kért hitelre jók. Hogy előbb mivel foglalkoztak? Egyik jutakereskedő, a másik pezsgő-gyári hivatalnok volt.

Vendéglős. Boglár. Carbidot szállít: Schwarz József és Tsa., V., Váci-körút 26.

Műszaki. Kassa. A felemelt fuvartételek január 1-én lépnek életbe.

Lakatos. Kecskemét. Intézkedtünk, hogy a mótorgyárostól ajánlatot kapjon.

Földbirtokos. Gyula. Kukorica szártépő gépet szállít: Mc. Cormick. Budapest, Alkotmány-u. 12.

Gőzmalom. Rakamaz. Heller és Hercz mótorgyára Budapesten van, és nem Kecskeméten. Ottan csupán egy szívógázmotor működik.

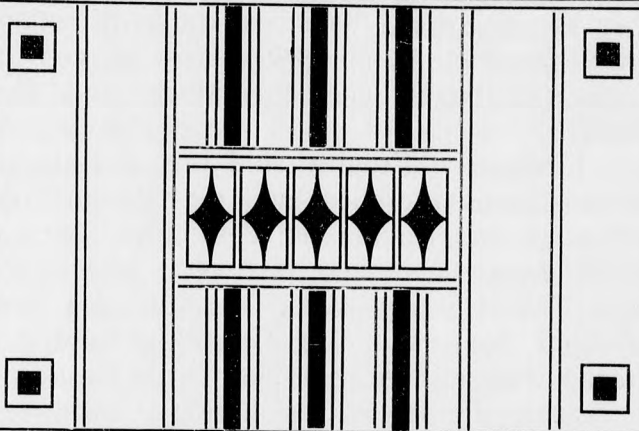
Mótoros. Pápa. Nézetünk szerint a pert Ön el fogja veszíteni.

Engel S. Zsigmond

□□ :: könyvnyomdai és :: □□
□□ lithografiai műintézet □□

Budapest, Podmaniczky-u. 43.

TELEFON 21-53. SZ. □□ ALAPÍTOTT 1894.

Készít legmodernebb kereskedelmi nyomtatványokat u. m.: árjegyzékek, levélpapírok, számlák, borítékok stb.
:: Árjávalattal szívesen szolgálok. ::

Automax

önműködő fa- és növénypermetező

1909-es minta

A legjobb és legmegbízhatóbb szerkezet

Krása Rudolf

Bécs, VII. Kirchengasse 29

Három nagyságban!

Mérsékelt árak!

Képes árjegyzék D szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Das Wirtschaftsjahr 1909.

„Das Fiber des Skeptizismus muss sich austoben und in diesem Prozess die von ihm verursachten Schäden zerstören, dann werden Klarheit und Gesundheit wiederkehren . . . !
Th. Carlyle.

Als das Jahr begann, dem diese Rückschau gewidmet ist, waren die tiefen Erschütterungen der grossen amerikanischen Krise noch nicht überwunden, und obzwar sich überall Merkmale der Besserung zeigten, stand doch der Kontinent im Zeichen des Skeptizismus. So wie in der Epoche des wirtschaftlichen Aufschwunges vielfach der Anschauung Ausdruck gegeben wurde, dass der Hochstand der industriellen Konjunktur für alle Ewigkeit gegründet sei, konnte man noch im Laufe dieses Jahres recht düstere Voraussetzungen hören, die teils wohl zutrafen, teils aber auch übertrieben waren.

Auch unsere Monarchie blieb von dem Umschwung der Verhältnisse nicht verschont, aber es zeigt sich, dass es unter Umständen ein Segen sein kann, etwas abseits von dem Lande zu liegen, in dem Milch und Honig fliesst.

Überreiche Früchte sind uns damals nicht in den Schoss gefallen, und deshalb empfanden wir auch das Nachlassen des stürmischen Geschäftsganges weniger schwer. Aber gerade diese Zeit der Liquidation hat auch den Beweis erbracht für die solide Grundlage und innere Stärke unserer kommerziellen Struktur und nicht in letzter Reihe ist es diesem Umstande zu danken, dass wir die schwere politische Krise glücklich überstanden haben und als Sieger aus ihr hervorgingen.

Die ersten Monate des Jahres standen im Banne der Politik und der kriegerischen Vorbereitungen im Südosten des Reiches. Wochen hindurch standen wir „Gewehr bei Fuss“ und dies blieb nicht ohne Rückwirkung auf die wirtschaftliche Entwicklung. Hiezu trat noch eine schwere,

innere politische Krise, die zur Stunde, da diese Betrachtungen niedergelegt werden, nicht gelöst sind, wodurch die natürliche Entwicklung gewaltsam gehemmt wurde. Kapital und Arbeit warten sehnsüchtig auf eine Klärung der Verhältnisse, um das Versäumte nachzuholen.

Fast in der gesamten Industrie zeigen sich die verwüstenden Folgen der *Verhinderung des Abschlusses der Handelsverträge mit den Balkanstaaten* und sind sowohl deshalb, als auch wegen der innerpolitischen Schwierigkeiten nur wenige Produktionszweige von der Depression verschont geblieben.

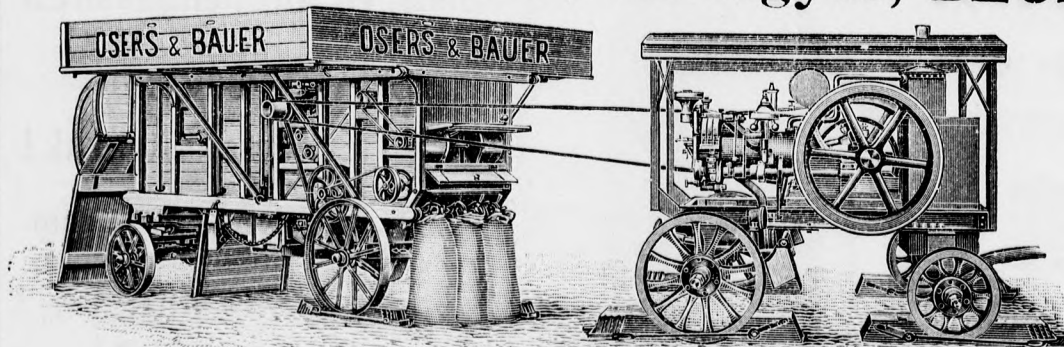
Recht empfindlich machte sich der Rückgang der Konjunktur in der *Eisenindustrie* geltend. Das abgelaufene Jahr brachte ihr nicht nur eine Verringerung des Absatzes, sondern sie musste sich auch zu einer wiederholten Herabsetzung der Preise entschliessen, um den forzierten Exportbestrebungen Deutschlands wirksam zu begegnen.

Während der ersten 10 Monate des Jahres ging gegenüber der gleichen Periode des Vorjahres der Konsum an Stabeisen um 15% zurück und die Lieferungen für die Staatsbahnen blieben fast ganz aus. Besser lagen nur die Verhältnisse in Trägern, Blechen und allen anderen Baueisen, was auf die erhöhte Bautätigkeit in der Hauptstadt zurückzuführen ist. Die Lage des Drahtgeschäftes, der Nietenindustrie, des Bau- und Konstruktionsgeschäftes liess viel zu wünschen übrig. Besser lag das Geschäft in der *Werkzeugindustrie*, in der *elektrischen Industrie* und für die *landwirtschaftlichen Maschinenfabriken* und *Motorenfabriken*.

Was den Absatz letzterer anbelangt, leidet dieser stark unter der österreichischen und deutschen Konkurrenz, deren Fabrikate bei uns äusserst beliebt sind. Der Geschäftsgang der Maschinenfabriken war allgemein günstig, obwohl auch hier vielfach zu Betriebsreduktionen geschritten werden musste. Die Lage der ein-

OSERS és BAUER, mótorgyár, BÉCS

XX., DREZDENER-
STRASSE 81-83.

Magyarországi főraktára
BUDAPEST,
VI., Podmaniczky-u. 18.

Benzinmótorok,
benzinlokomobilok,
benzinlokomobilos
cséplőszerelvények
Szívógenerátoros.
— mótortelepek. —

Elsőrangú referenciák.
Legmesszebbmenő szavatosság.

zelenen Zweige der Maschinenindustrie gestaltete sich verschieden. Die heimische Landwirtschaft wird jetzt weit intensiver betrieben, als vor Jahren und zahlreiche Privatwirtschaften errichteten kleine industrielle Betriebe, in denen sie nicht nur ihre Bodenprodukte selbst verarbeiten, sondern auch Lohnarbeit annehmen.

So entstanden viele kleine, aber ganz modern ausgestaltete landwirtschaftliche Mühlen und Spiritusbrennereien, was der Maschinenindustrie, den Mühlenbauanstalten, Kesselwerkstätten und Motorenfabriken sehr zu statten kam.

Die guten Preise der Bodenfrüchte fördern sehr lebhaft solche Investitionen, die noch damit gefördert werden, dass die „Elektrisierung“ im flachen Lande stetig fortschreitet.

Fassen wir all dies zusammen, so gelangen wir zum Schlusse, dass das Jahr 1909 für die ungarische Eisen- und Maschinenindustrie keinesfalls ein besonders günstiges Resultat zeitigte, aber im grossen Ganzen überstand sie die allgemeine Weltdepression sogar sehr gut und die Skeptiker behielten glücklicherweise nicht recht. Man darf eben nicht vergessen, dass die heimische Industrie noch relativ jung ist und mit Rücksicht darauf haben wir volle Ursache, auf unseren jetzigen Stand stolz zu sein.

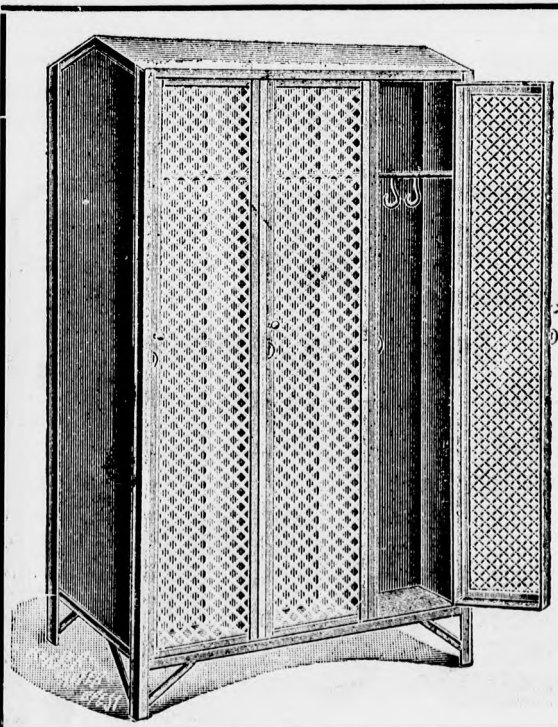
Die Darstellung der Verhältnisse des verflossenen Jahres enthält eine Reihe von Monaten, welche eine skeptische Auffassung zum Teil rechtfertigen, aber auch die eingangs erwähnten Worte Carlyles kamen zu Recht, indem alles getan wurde, um den Gesundungsprozess eintreten zu lassen.

Im Laufe des Jahres 1909 ist vieles ge-

schehen, um das Missverhältnis zwischen Nachfrage und Anbot aufzuheben und auf Grund der bisherigen Entwicklung lässt sich ein ziemlich verlässlicher Schluss auf die *künftige Entwicklung* ziehen.

Wie von Amerika die Wellen des Rückschlages auch unseren Markt trafen, kamen auch von dort die ersten Boten einer aufsteigenden Konjunktur. Die Zuversichtlichkeit der Börsen auf Industriewerte ist ein sicheres Anzeichen, dass sich in Bälde die Situation wesentlich bessern wird. Der technische Fortschritt lässt sich wohl zeitweilig hemmen, aber gänzlich aufzuhalten ist er nicht. Die Lebensbedingungen werden immer anspruchsvoller und deren Befriedigung erfordert eine intensivere Ausnützung der von der Natur gebotenen Schätze.

Immer mehr und mehr wird die manuelle und tierische Arbeit durch die Maschine ersetzt und wer nicht zurückbleiben will, bedient sich der Maschine. Die Zahl der Lokomobile, Dampfplüge, Dresch-, Sä- und Mähmaschinen, auch auf kleinen Besitztümern, nimmt stetig zu und eröffnen sich damit der *landwirtschaftlichen Maschinenindustrie* sehr günstige Aussichten. Einen ungeahnten Aufschwung nahm der Absatz in allen Arten *Motoren*. Bevorzugt werden hier die kleinen 2, 3—5 HP Motoren, die teils mit Benzin, teils mit Rohöl betrieben werden. Der Import solcher kleiner Motoren ist ganz bedeutend gewesen, aber es können noch viele tausende Stück in Ungarn plazierte werden. Dass wir mit dieser Ansicht nicht vereinzelt dastehen, beweist die grosse Zahl von Neuetaulierungen in der Motorenbranche und es gibt

Márkus Lajos

BUDAPEST, VI., HUN-UTCA 4. SZÁM.

Gyárt mint különlegességet ipar-
telepek, üzletek, stb. részére:
Munkásjóléti egészségügyi be-
rendezéseket, mint: ruhaszekrények,
ruhafelvonó fogasok, mosdóasztalok és
medencék, ételmelegítők, tűzmentes szek-
rények tisztító ruháknak, olaj-, szappan-,
lámpa- és ruhatartók, munkásárnyékszé-
kek stb. stb.

Ezen berendezések irodák
részére is igen célszerűek.

Árjegyzék ingyen
és bérmentve.

sehr wenige ausländische Motorenfabriken, die nicht in Ungarn Vertretungen und Lager haben. Gleich günstige Aussichten eröffnen sich den anderen Zweigen der Maschinenindustrie, da stets das Aufblühen eines Zweiges den der anderen mit sich bringt.

Hoffentlich bringt uns das künftige Jahr nicht allein die Ruhe im Innern, sondern auch die Handelsverträge mit den Balkanstaaten, was unserem Export sehr zu statten käme. Möge die Weisheit der Diplomaten und unserer Staatsmänner dieser Hoffnung gerecht werden. Mit diesem Wunsche und mit dem, dass unsere Voraussagen noch übertroffen werden, begrüßen wir das neue Jahr.

ROHÖL-ZEITUNG. Organ für sämtliche Interessen der Naphta-Industrie und der verwandten Branchen

Wien, IX., Hörlgasse 10. enthält ein besonders umfassendes statistisches Material, ist ausserordentlich verbreitet, inhaltsreich und dadurch anerkannt bestes und vornehmstes **INSERTIONSORGAN** der Branche

Einziges österreichisches Naphta-Blatt in deutscher Sprache. Abonnement 20 Kr. Ausland 20 Mk. Verlangen Sie Insertionsofferte. Probenummer gratis u. franco.

Präzisions-Arbeit

NORIS

MAGNET-APPARATE

„NORIS“
Zündkerze

Vierzylinder-Doppel-Zündung D.R.P.

Weckerlein & Stöcker
NÜRNBERG, 15.

FÜR ALLE ZÜNDUNGSARTEN

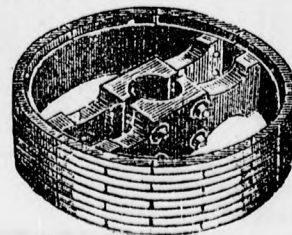
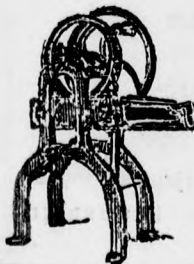

Mátrai Feik és Társa

Központi iroda: VI., Teréz-körút 33. BUDAPESTEN. Gyár: III., Zsigmond-tér 7.

Szab. Rapid kutak, faszijkorongok, mechanikai létrák, széntaligák, hajtószijsz, magas nyomásu tömítés stb. gyára. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Neues aus der Branche.

Herr **Alexander Julius Kornstein**, der sich durch Einfuhr von Mäh- und Grasschneidemaschinen in unserem Lande allgemein anerkannte Verdienste erworben hat, erhielt vor einigen Monaten die Generalvertretung der bestrenomierten Massey-Harris Ltd. nord-amerikanischen Mähmaschinen für Ungarn und hat dadurch den ungarischen Landwirten sehr wertvolle Dienste erwiesen, indem er diese besten und solidesten Maschinen den Landwirten zugänglich machte und vorbereitete. Die durch Herrn Kornstein erzielten Resultate bestimmten die Massey-Harris Ltd., ihre eigene Firma in Budapest (V, Alkotmány-u. 23) protokollieren zu lassen und Herrn Kornstein zum Direktor zu ernennen, der sich gewiss auch fernerhin bemühen wird, den p. t. Herren Landwirten nur das Beste zu bieten und der seinerseits auf die wohlverdiente Unterstützung der Interessenten rechnet.

Sensationelle Neuheit auf dem Gebiete der Rohrdichtung. Bisher war es bekanntlich üblich, die Rohrdichtungen durch Hanf, Minium etc. auszuführen. Wie wir erfahren, hat der in technischen Kreisen best bekannte Fachmann, Herr Martin Korányi eine patentierte Erfindung gemacht, welche es ermöglicht den bisherigen Übelständen, welche bei Verdichtungen nach dem alten System auftraten, zu steuern und geradezu ideale Verdichtung herzustellen. Diese neue Verdichtung ist berufen eine Umwälzung auf diesem Gebiete hervorzurufen, indem bei derselben eine Hülse aus weichem Kupfermetall zwischen die beiden Gewinde geschraubt wird, wodurch das weiche und zähe Kupfer die Lücken zwischen den Gewinden ausfüllt und vollständig dichtet. Die Wirkung der Dichtung ist eine so vollkommene, dass dieselbe wie aus einem Stücke erscheint. Selbst bei überhitztem Dampf und höchstem Atmosphärendruck dehnt sich die Dichtung mit der Röhre aus, was bei Hanf, Minium etc. ganz ausgeschlossen ist. Infolge dessen ist bei dieser Dichtung ein Ausströmen des Dampfes, Wassers, Gases der Luft etc. ganz unmöglich; ausserdem ist vom hygienischen Standpunkte, namentlich bei Wasserleitungen, diese Dichtung bestens zu empfehlen, da das Eindringen von ungesunden Substanzen ausgeschlossen bleibt. Diese neue Erfindung ist daher für Installatöre, Eisenbahnen und überhaupt für sämtliche Rohrleitungen etc. unentbehrlich. Wir sind überzeugt, dass diese neue Rohrdichtung mit der patentierten „Korányischen Metallhülse“ berufen ist die alten teuren Systeme, bei denen trotz hohen Preisen, der Erfolg ein

problematischer ist, geradezu vollkommen zu verdrängen. Wir empfehlen Interessenten sich betreff Proben und Bestellungen an die alleinige Fabrikanten Jung Karl & Co. Budapest, Lóportár-utca 15 zu wenden, welche mit allen nötigen Aufklärungen gerne zu Diensten stehen.

Das Eisengrosshändler-Syndicat in Budapest.

Wie aus unserem Marktbericht ersichtlich, haben in der jüngsten Zeit tiefgehende Verhandlungen des Eisengrosshändler-Syndicates stattgefunden, welche bezweckten, die aufgetauchten Differenzen zu beseitigen. Im Laufe der Verhandlungen ist dies vollständig gelungen und der Bestand des Syndicates ist nummehr als vollständig gesichert zu betrachten.

Maschinenlieferungen aus Böhmen nach Ungarn. Die Einrichtung der neuen Zuckerfabrik im Bihar Comitat, wurde einer böhmischen Maschinenfabrik übertragen.

Ermässigung der Röhrenpreise. In Folge der Preisermässigungen in Deutschland wurden auch in Oesterreich-Ungarn die Preise für schmiedeiserne Röhren herabgesetzt und zwar, je nach Gattung von 3—4⁰/₁₀.

Betriebsvergrösserung. Die Ungarische Stahlwaarenfabriks-A.-G. hat ihre neue Schmiedewerkstätte in Betrieb gesetzt. Dieselbe ist eine der grössten Anlagen ihrer Art und auf das Allermodernste eingerichtet. Durch die Errichtung der neuen Schmiedewerkstätte, welche sich in einem eigenem neuen Gebäude befindet, wurden nicht allein die Arbeitsräume der Fabrik entlastet, sondern auch die öconomischste und rationellste Fabrikation gesichert.

Die Kirchner & Co. Act.-Ges. Maschinenbauanstalt in Leipzig-Sellerhausen nimmt, wie wir bereits meldeten, trotz des Conjuncturrückgangs eine Dividenden-erhöhung von 16 auf 20 pCt. vor. Die Gesellschaft erzielte im Jahre 1908/9 einen Betriebsgewinn von 2,111.398 (i. V. 2,221.352) M. Die Fabrikations- und Geschäftskosten betragen 1,118.753 (1,227.441) M., die Abschreibungen 119.949 (95.128) M. Nur in Folge des höheren Vortrages (557.648 gegen 161.311 M. i. V.) steht ein grösserer Ueberschuss wie im Vorjahr (1,430.344 gegen 1,060.693 M. zur Verfügung, während sich der Reingewinn von 898.782 auf 872.695 M. ermässigt hat. Die Dividende wird von 16 auf 20 pCt. erhöht, der Vortrag von 557.648 auf 782.511 M., eine Dotirung der Reserven findet auch in diesem Jahre nicht statt. Das obige recht günstige Ergebnis konnte die Gesellschaft erzielen, trotzdem nach dem Geschäftsbericht die vor-

jährige Umsatzziffer nicht erreicht wurde und unter dem Druck des immer grösser werdenden Wettbewerbs Aufträge vielfach nur zu gedrückten Preisen, die nur einen bescheidenen Nutzen liessen, hereingeholt werden konnten. Die Bilanz hat gegen das Vorjahr an Flüssigkeit noch zugenommen. Es erscheinen Vorräthe mit 595.281 (672.547) M., Wechsel mit 1,003.568 (1,050.388) M., Debitoren mit 1,597.121 (1,505.579) M. und Bankguthaben mit 1,194.846 (891.258) M., während Creditoren 374.722 (416.543) M. zu fordern haben. Im neuen Geschäftsjahr scheint sich, wie im Geschäftsbericht bemerkt wird, das Geschäft etwas zu beleben, Falls keine unvorhergesehene Zwischenfälle eintreten, hofft die Verwaltung, den Actionären wiederum ein gutes Ergebnis in Aussicht stellen zu können.

Ungarische Briquetirungs-Actien-Gesellschaft.

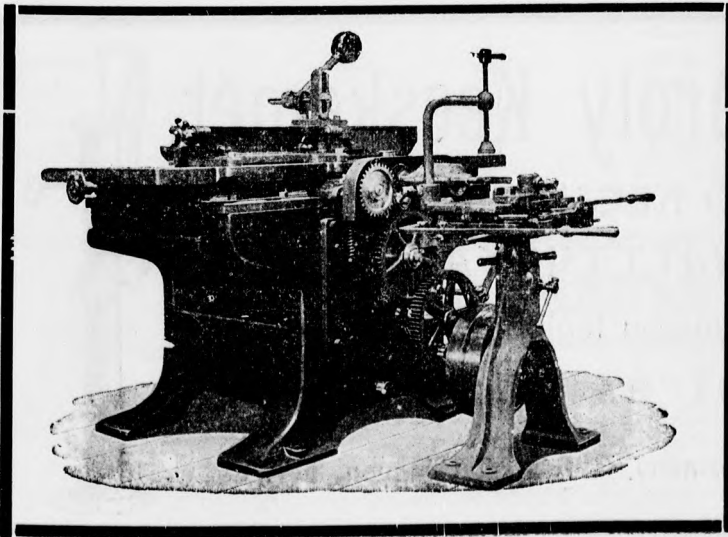
Am 15. d. fand die constituirende Generalversammlung der „Ungarischen Briquetirungs-Actiengesellschaft“ statt, über welche Sache wir bereits berichtet haben. Die unter Patronanz der Berliner Firmen J. Borsig und Friedländer-Fould und mit Betheiligung der ungarischen Interessenten errichtete Actien-Gesellschaft bezweckt die Briquetirung von Eisen- und Metallspänen nach dem System „Rónay“. Zum Präsidenten der Gesellschaft wurde Professor Alexander Söpkéz, zum Vicepräsidenten Gustav Láng gewählt.

Neue Glühlampenfabrik. Unter Mitwirkung einiger Budapester Capitalisten wird in Budapest eine neue Glühlampenfabrik als A.-G. erfolgen. Die Constituirung fand Sonntag den 19. d. statt.

Türkische Bestellungen. Der Besuch der türkischen Kaufleute in Wien hatte grossen Erfolg, wie man dies bereits aus den vielfachen Bestellungen, welche jetzt hier ertheilt werden, ersieht. Auch die Firma Josef Anger & Söhne Maschinenfabrik und Eisengiesserei Wien-Hernals, erhielt von zwei grösseren Firmen in Constantinopel Bestellungen auf Buchbin'der-Maschinen.

Neue Patronenfabrik in Budapest. Wie wir erfahren, ist in Budapest die Gründung einer Actiengesellschaft mit einem Capital von 1¹/₂ Millionen K geplant, zur Erzeugung von Gewehr- und Patronen-Zündhütchen, unter Mitwirkung der Firma Anton Keller in Hirtenberg.

Neue Fabrik für Bergbau-Einrichtungen. Wie wir erfahren, beabsichtigt eine der grössten Fabriken zur Erzeugung montanistischer Einrichtungen, in Deutschland, in Ungarn eine neue Fabrik in Form einer selbstständigen Actiengesellschaft zu bilden.

Kronberger és Drova

OKL. GÉPÉSZMÉRNÖKÖK

faipari telepeket berendező-vállalat
Budapest, V., Erzsébet-tér 2. szám.

Kombinált asztalosgépek, gőzfűrészek,
famegmunkáló-gépek és gőzgépek.

Telefon 162-81. MÓTOROK. Telefon 162-81.

Üzleti jelentés a vas- és fémpiacról.

Budapest, 1909. december 31.

Az üzletről sem újat, sem változást nem irhatunk. Rudvasban, lemezben közepes az üzlet és csak építkezési anyagokban, vasgerendákban, betonvasban, vasalásban igen nagy a kereslet. A gépgyárakban kevés a munka.

Gyári szállításra érvényes alapárak ab vasut: Alapár 100 kgr.-ként korona

Rúdvas	19.40
Vasgerenda	23.80
Durva-lemez 2·25—2·99 m/m-ig	27.-----
Durva-lemez 3—5 m/m-ig	26.-----
Durva-lemez 5 m/m-nél vastagabb	25.-----
Kazán-lemez 5 " " KK	26.-----
" 5 " " KKK	26.50-----
Finom-lemez	28.25-----
Horganyozott lemez	44.50-----
Vasöntvény	23.50-----
Fehér bádóg 15 ⁰ / ₀ engedménnyel.	
Sodrony	28.50
Sodronyszeg	30.50

Kocsitengelyek árai:

Salgótarjáni páronkint: 50—100 kg., vagyis alapár, 45 K
Stájer tengely 100 kg.-ként 2 koronával drágább.

Budapesti piaci árak a raktárról szállítva:

Rúdvas	21.—21.75
Vasgerenda	—25.—
Finom-lemez	29.75—30.25
Durva-lemez	28.—28.50
Horganyozott lemez	46.—46.50
Kereskedelmi öntvény	24.50—25.—
Horganylemez	—78.50
Sodrony	—30.50
Sodronyszeg	—32.50

Nyers vasárak:

	Korona
Vajda-hunyadi sötétszürke faszén öntőde nyersvas I.	—
" szürke öntőde nyersvas II.	—
Tiszolczy I. sötétszürke öntőde nyersvas	—
" II. szürke " " "	—
Merényi szürke öntőde nyersvas	12.—
Varesi sötétszürke faszén " " "	11.—
Aninai " " "	—
Witkowitzi öntőde nyersvas I.	10.45
" " " III.	10.25
Clarensé III. " " "	10.40
Tükörvas 10—12 ⁰ / ₀	13.—
Ferro- Silicium 10—12 ⁰ / ₀	14.—
Servola nyersvas	10.50

2⁰/₀ pénztári engedmény, helyt waggon Budapest.

Jelentés az ócska vasüzletről.

Budapest, 1909. dec. 31.

Mai árak a következők:

	Korona
Fekete-bádóg	3.20— 3.40
Kovácsolt vasforgács	3.40— 3.80
Öntött vasforgács	2.20— 2.40
Könnyű kovácsolt vas	3.80— 4.—
Nehéz kovácsolt vas	4.80— 5.—
Ia gép öntött-vas	8.50—10.—
Komerc öntöttvas	6.— 7.—
Egett öntöttvas	4.— 4.50
Vas-sin hulladék	5.— 6.50

Üzleti jelentés a fémpiacról.

Budapest, 1909. dec. 31.

Az árak a következők:

	Korona
Vörösréz lemez alapár	189.—
" huzal	182.—
" cső	210.—
Sárgaréz lemez	160.—
Tombaklemez közép	193.—
Vont sárgarézcső	178.—
Horganyzott vaslemez legalább 5000 kg. vételnél	45.—
Eredeti tömbön	350.—
Rudón	355.—
Ia lágyolom tömbökben	40.—
" " rudakban	40.—
Nyershorgany P. H. Giesche	63.50
Öntött-horgany J. H.	56.—
Antimon Regulus	68.—
Vörösréz tömbökben	152.—
Ócska tüzszekevény vörösréz	152.—
" vörösfém	136.—
" sárgaréz	104.—
Ócska hulladék	110.—
Francia kemény forrasz	150.—
Vörösrézgálic eredeti hordókban	55.—

Az összes árak 100 kg.-ént helyt Budapest 2⁰/₀ engedménnyel értetődnek.

MATADOR RUGGYANTA ÉS BALATAMŰVEK R.-T.

POZSONY-LIGETFALU.

Műszaki ruggyantaárak és balataszija gyártása.

Kizárólag viszonteladókkal dolgozunk.

Vezérképviselet és raktár:

Barta Győző

BUDAPEST, VI., Dávid-utca 1/B.

Blum Jenő szerszám- és gépgyár

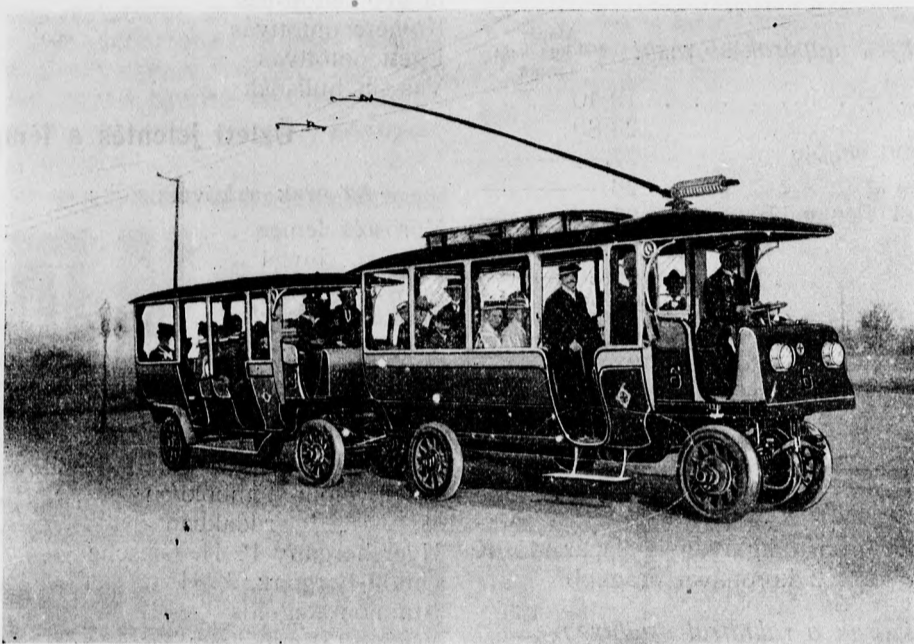
Budapest, V., Zápolya-u. 23. Nicholson gyárral szemben

Speciális üzem mindennemű sajtószerszámok (Schnitte Stanzen), a vas, fém, lemez, papír stb. tömegcikkek szakszerű gyártásához. Szabadalmi minták elkészítése. Különleges gépek és szerszámok huzal és egyéb cikkek gyártásához.

Méreten kívüli szerszámok és gépek, valamint mindennemű eszterga-, gyalu- és marómunkák szabatos kivitelben.

Vágány nélküli villamos gépkocsi-járatok.

A mai villamos éraban midőn a villamos erő nyújtotta óriási előnyöket lehetőleg minden téren értékesíteni igyekeznek, főleg a közlekedési rendszerek törekszenek ezen ideális mozgató erőt igába vonni.

Különösen mióta az elektromos energia előállítására modern motorok felhasználásával rendkívüli módon redukálódott a villamos közlekedés más közlekedési rendszerekkel szemben a versenyt sikeresen vette fel.

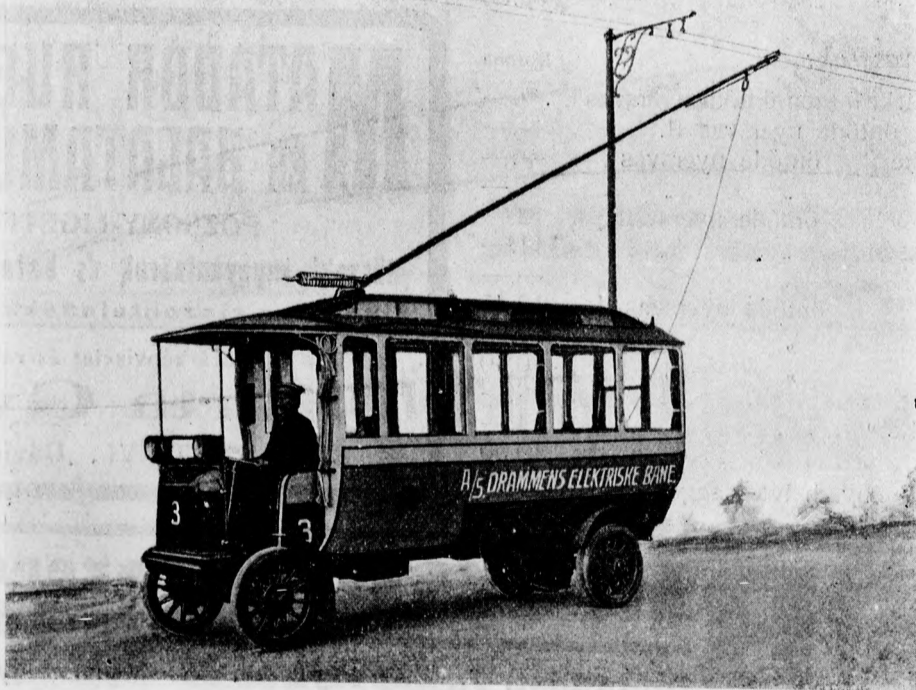
Nagy vasutak elektromosítása nagy mértékben lép előtérbe és az ugynevezett interurbán azaz helyközi

vontatás jöhet számításba. Azonban ezen berendezések nagy befektetést igényelnek, mely legnagyobb részt vágányok építésére fordítatik. Normális viszonyok: véve számításba, ezen tétel eltekintve az áramfejlesztő központ költségeitől, az összes befektetéseknek kb. 50 % -át teszi ki.

Kisebb városokban, vagy időszakai forgalomnál nagy befektetést igénylő közuti villamos vasut még elég élénk

forgalomnál sem nyújt garantiát jövedelmezőségre és ez indította Schiemann német mérnököt arra, — ki különben szakember a villamos vontatási kérdésekben, — hogy vágány nélküli villamos vasutat alapos tanulmány tárgyává tegye.

Schiemann mérnök éveken keresztül folytatott erre

közlekedés helyesen és gazdaságosan csakis villamos vontatással oldható meg.

Városok belterületén, tekintve a lóvasutak és gőznemű vontatás magas üzemköltségét, egyedül villamos

vonatkozó kísérleteket és próbákat, míg végre 1900. évben nyilvánosságra lépett közlekedési rendszerével az u. n. vágány nélküli villamos gépkocsival.

E közlekedés lényegében hasonló a felső vezetékű

táplált villamos vasutakhoz. a mennyiben a villamos erő két felfüggesztett huzal révén, áramleszedő rudak útján lesz a kocsik alvázára függesztett motorhoz vezetve, mely egyszerű fogaskerék áttétellel hajtja a tengelyt.

A közönséges benzin automobillal szemben tehát azon óriási előnye van e motor kocsiknak, hogy a komplikált expziós motorok helyett egyszerű és könnyen kezelhető elektro-motor van alkalmazásban.

Makadám utak esetén az utaknak kátránnyal való portalanítása, mely nem nagy költséggel jár, amellet, hogy az utakat javítja, a gép járatok részére idális utat teremti.

A vágány nélküli villamos vontatással ugy személy mint podgyász és teherforgalom bonyolítható le.

Kisebb városokban és helyiségekben, hol a nappali áram kihasználása villamos telepek rentabilitása szem-

Az indítás és sebesség változtatás minden lökés nélkül történik és különösen az utóbbi az elektro-motornál ismert módszerek mellett a lehető legideálisabban oldható meg.

A kocsik rugalmas és nyugodt járása gummi talpak segítségével érhető el. A gummi élettartama lényegesen

pontjából kívánatos, kész eszközt ad a telepek kezébe e közlekedési rendszer a nappali áram bevezetésére. Mily nagy fontossága van a nappali áram lehetőségének főleg kisparosok részére, kik ilymódon kis befektetéssel olcsó hajtóerőhöz jutnak, szükségtelen bővebben kifejteni.

nagyobb mint az automobiloké, az elektromotornak egyenletes lökésmentes indítása és járása folytán.

Az uttestet illetőleg makadám, kockakő, keramit vagy asphalt burkolat a legalkalmasabb és járatok létesítésénél és ez irányban manapság, miután ugyanis minden igyekezet odairányul, hogy főleg az automobil elterjedése folytán az uttesteket javítsák, semmi nehézség sem várható.

E rendszerrel szemben sokszor felhozzák, hogy üzemére nagy áramfogyasztás szükséges, mely ellenvetés azonban helytelen. Igaz ugyan, hogy tonna kilométerenkénti áramfogyasztás a villamos vágányos vasutaknál csak mintegy 50 Wattóra, míg a szóbanforgó rendszernél kb. 100 Watt óra, de tekintve azt, hogy ugyanoly befogadó képességű kocsi kétszeres sulyosabb a vágányos vasútnál, a kocsik kilométerenkénti áramfogyasztás e két

rendszerrel rendszeresen egyenlő. Üzemeltetések számításánál pedig ezen utóbbi fogyasztás a mérvadó.

Közép értéket véve, személy szállító motor kocsinál az üzemeltetések kocsikilométereinként a következőképpen alakulnak:

személyzet	8 fillér
áram költség	5 „
gummi megújítás	8 „
javitás ujtás	4 „
általános kiadás	3 „
összesen	28 fillér.

Összehasonlítva e költséget a benzín automobil járatok üzemeltetésével, azt látjuk, hogy az utóbbi üzemeltetése kb. 3-szor akkora.

A kamat és amortizáció költsége, melyek e fennebbi üzemeltetéseknél nincsenek beszámítva, a berendezés nagyságától függően 10—15 fill. számítható kocsikilométereinként.

A kocsi hajtására szükséges áram lehet egyenlő 500—600 Volt feszültséggel vagy pedig 1 fázisú váltakozó áram.

A személyszállításra használt kocsi rendszeren 18—20 személy befogadására készülnek, a mellék kocsi szintén hasonló méretűek. Az előbbinek súlya kb. 2.5 tonna, az utóbbié pedig kb. 1.5 tonna.

Az átlagsebesség 15—18 km. óránként, mely fokozható 25—30 km.-ig.

Hazánkban e rendszer elterjedésére a létfeltételek megvannak, különösen oly helyen, hol a vasúti állomás távol van a helységektől, vagy pedig a hol egy a városhoz közelfekvő fürdő vagy nyaralóhely összeköttetéséről van szó, mert ily esetekben nagyobb befektetést igénylő villamos vasut jövedelmezősége nem biztosítható.

Ipari vasutak helyettesítése is gyakran történhetik e rendszerrel, hol meglévő áramfejlesztő központ szolgáltatja az olcsó hajtóerőt.

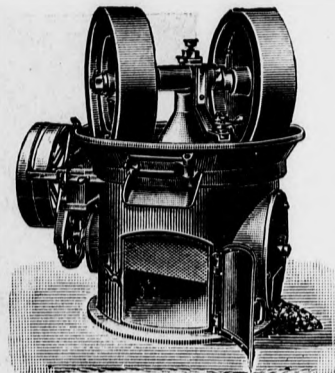
Magyarországon e vágány nélküli villamos vasut tervezésével és építésével „Elektra“ villamos és erőtelepeket építő r. t. foglalkozik, kinek szivességéből közölhetjük ezen érdekes ismertetést.

A modern vasöntőde.

A gépiparnak óriási módon való fellendülése szükségszerűen magával hozta az alkótrészek előállításának tökéletesbbitését, a nagyobb gyorsaságot és a fejlettebb igényeknek megfelelő nagyobb precizitást. E rohamos fejlődésből leginkább a vasöntőde vette ki a részét s különösen külföldön ahol mint pld. Németországban ma már nagy gépgyárak foglalkoznak specialitásként az öntődei gépek, eszközök, olvasztók és homokelőkészítő gépek előállításával. A nagy konkurrencia és a racionális tömeggyártás kényszerítette a vasöntőde tulajdonosokat, hogy ne csak olcsón és jó anyagból állítsák elő öntvényeiket, hanem, hogy az egy mintával készített öntvények lehetőleg mindig egyenlőek legyenek és a későbbi megmunkálás a lehető legminimálisabb legyen. Az e téren elért vívmányok ismertetése amennyiben tökéletességre tartana számot, több vaskos kötetre terjedne; mi most csak egyes kiválóbb, és nélkülözhetetlen konstrukció leírására szorítkozunk. Az alább leírt tárgyak mind a kölni Vulkan-Köln-Ehrenfeldi gépgyárának gyártmányai, mely gyár az öntődei kellékek előállításában ma vezető szerepet foglal el a világpiacon.

Az öntvény sikerültének első főfeltétele a helyesen előkészített homok. Bizony itt nem használnak azok a

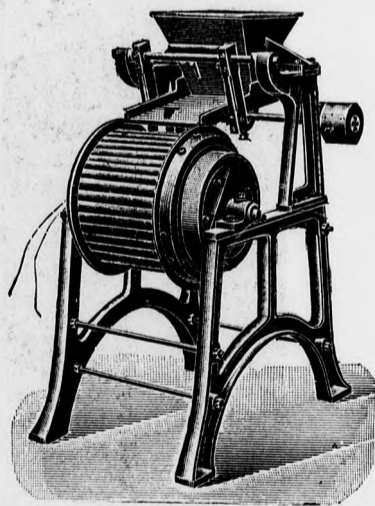
sokat ajánlott titkos szerek. A homoknak birnia kell a megkívánt finomsággal, alakítható-képességgel és amellyel a lehető legnagyobb lyukacsossággal; anélkül, hogy a vas felszivódna. E nélkülözhetetlen tulajdonságokat a melyeket csak nagyon ritkán találunk meg a természetes homoknál a megfelelő előkészítő gépekkel kell neki megadni. Ezen előkészítő gépek közül első helyen a görgő malom (Kollergang) áll. Egyidőben a

1. ábra,

golyós malmok kezdték kiszorítani, de nem tudták helyét teljesen elfoglalni. Mert míg a golyós malomnak szétörölő hatása van, addig a görgő malomnak szétöröszölő hatása. Es épp ezért ez utóbbi különböző minőségű formázó anyagok keverésére nagyon alkalmas. Az I-ső ábra egy ilyen újabb szerkezetű, konikus szitával, kombinált görgő malmot ábrázol. E malom a görgő járatok sok egyéb jó tulajdonsága mellett még a golyós malmok ama legnagyobb előnyét, hogy a homokot átszitáltan szállítja, is egyesíti magában. Az át nem szitált homok elől a szitából kiesik és ismételtelen a korongok alá dobható.

A régi homokot minden vasöntődében, mivel ez már egyszer elő lett készítve amennyire csak lehet újból felhasználják. Igen ám, de nagyon sok lévén benne a vakarék, formázó szeg és vasmorzsza, mindezeketől előbb

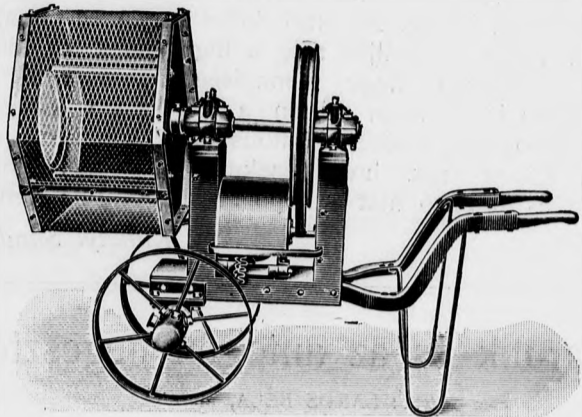

2. ábra.

meg kell alaposan tisztítani. Régebben, sőt van még ma is nagyon sok vasöntőde ahol ezt a munkát gyerekekre bízzák. Hogy ez a munka nem alapos és még amellyel nagyon is lassan megy ezt mindenki elképzelheti. Ma a homoknak eme vasrészét elektromágneses uton választják ki. A második ábra egy ilyen szabadalmazott elektromágneses szeparátort mutat. A megtisztított homokot a tölcserbe dobják a honnan egy

rázó saru az elektromágneses dobra szállítja. A tiszta homok elől lecsuszik, míg a vas a mágneses dobhoz tapadva ez utóbbi forgásában résztvesz és hátul, ahol a mágnesség megszűnik, lecsuszik. E szeparátor nagy sikerrel használható a salakban levő vas kiválasztására is.

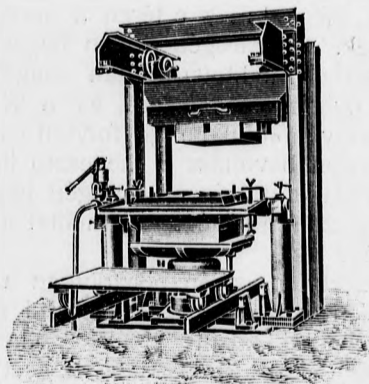
A 3-ik ábra egy hordozható, az öntödében mindegyütt felállítható szitát ábrázol. Könnyen szállítható az

3. ábra.

öntőde bármely pontjára úgy, hogy a mintázóknak nem kell mindig szaladni a homok után, hanem helyszínen mindig a fogyasztás arányában készíthetik el. Az ábra egy elektromos motorral hajtott szitát mutat; de szintegy készítik a szitát pneumatikus és kézüzemre.

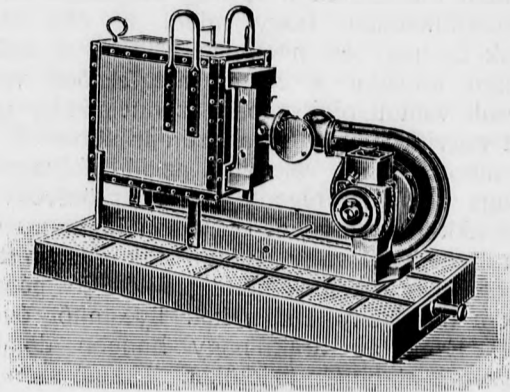
A modern vasöntőde elmaradhatatlan kellékei közé tartozik a mintázó gép. A jó öntőtulajdonos ismerve e gépek óriási előnyeit és az általuk elért nagy megtakarítást, iparkodni fog mindenütt ahol csak egy öntvényből nagyobb tömeget kell előállítani, formázó gépet használni. E gépek alkalmazása által függetleníthetjük magunkat a formázó munkás ügyességétől, nagy egyenletességet és precizitást érünk el a gyártásban és a megmunkálendő felületek vastagságát minimumra szállíthatjuk le. E gépek oly nagy számú típusa létezik, hogy azok leírása kötetekre terjednék. Most csak egyet és pedig a legalkalmasabbat, a hidraulikus üzemre berendezett fordítólemezzel ellátott formázó gépet ragadjuk ki e gé-

4. ábra.

pek nagy tömegéből. E gép mely a 4-ik ábrán látható úgy sokoldalúságánál, stabilitásánál mint gyorsaságánál fogva remeke a modern technikának. Kezelése amelyhez csak egy munkás szükséges nagyon egyszerű. Ugy az alsó mint a felső szekrény mintája a fordító lemezre van erősítve. Ugyane lemezre erősítjük a formázó szekrényt. A szekrényre helyezve a homokkeretet, azt színültig megtöltjük homokkal, a kereken mozgó préselő süveget a

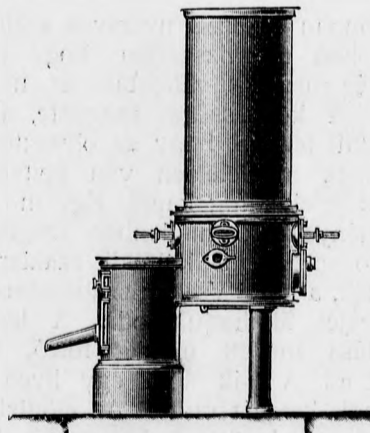
szekrény felé tolvá, egy szelep kinyitásával vizet bocsájtunk a hidraulikus dugattyu alá, miáltal ez fölemeli az egész fordító lemezt a szekrényvel és a préselő-süveget beleszorítja a homokba. Ezután a dugattyut egészen míg a fordító lemezt csak egy bizonyos a két oldalt lévő vezeték hengerek által korlátolt magasságig bocsájtjuk le. Most a fordító lemezt megfordítjuk úgy, hogy a szekrény a kész formával alulra kerül és a fordító lemezt

5. ábra.

miután az alsó kocsit a szekrény és a dugattyu közé toltuk ez utóbbi segélyével ismét felemeljük és a lemezt megerősítjük felső állásában. Ekkor az alsó szekrényt elválasztjuk a lemeztől és most a dugattyut leeresztve a kész szekrényből óvatosan kihuzzuk a lemezhez erősített mintát, és az alsó kocsit a kész formával eltávolítjuk. Természetes, hogy az eljárás eme második részét: a minta kihuzását kombináljuk a homoknak a másik szekrénybe való préselésével, miáltal elérjük azt, hogy a dugattyut egy fél-szekrény elkészítéséhez csak egyszer kell emelni és süllyeszteni.

Ha a forma készen van, akkor a legtöbb esetben annak szárítása okoz nehézséget. Kicsiny formát még be lehet vinni a szárító kamrába; de nagy formákat a helyszínen kell szárítani. Az eddig használt koks kosarak e célnak absolute nem feleltek meg. Rémitő sok koks kellett és nemcsak, hogy nagyon sokáig tartott a

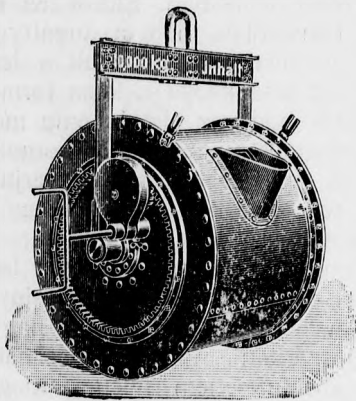

6. ábra.

szárítás, hanem nem is járt a várt eredménnyel, mert hiszen a meleg fölfelé szállva a formát egyenlőtlenül szárította ki. Míg az egyik helyen a forma majdnem elégett, addig a másik helyen még egész nedves volt. És e körülmény nagyon sok hibás öntvénynek volt az okozója. Az 5-ik ábra egy hordozható szárító készüléket mutat. Itt a meleg a lehető legjobban ki lesz használva és mivel a készülékhez közvetlenül hozzákapcsolt ventilá-

tor a forró levegőt a formán keresztül hajtja, a forma minden része érintkezik a meleg levegővel és egészen egyenletesen szárad. Az elhasznált tüzelő anyag kb. 70%-al kevesebb mint a koks kosaraknál.

Hogy a vasöntődében a legfontosabb szerepet maga a vas játsza azt tán mondanom sem kell. És mégis akad nagyon sok vasöntőde ahol a vassal nagyon mostohán bánnak. Nem iparkodnak megismerni tulajdonságait s nem törekednek arra, hogy megtudják ami pedig máma elkerülhetetlen, hogy miből is van összetéve nyersvasuk és hogy és miképpen kellene a különböző tulajdonságú anyagot a célnak megfelelően vegyíteni. Hanem csak valami régi szabály szerint mindig ugyanazt a részeket vegyítik mindig ugyanazon arányban. S hogyha az egyik alkotórésznek véletlenül az idő folyamán más tulajdonsága van mint régen volt s az öntvények fele selejt lesz, akkor az ugynevezett vasöntődei kuruzslókhoz fordulnak receptért vagy valami titkos szerért. Ilyen lelketlen emberek akadnak mindig a kik jó pénzért jól becsapják a hiszékeny embereket. Ilyesmitől óva intek mindenkit. Ezek az urak nagy hangon dolgozva a hiszékenységre alapítják üzletüket. Titkos szerek vagy ilyen titkos receptek nem léteznek a vasöntésnél. A milyen vasat és anyagot vegyítünk olyant kapunk az olvasztóból. Épp ezért elmulaszthatatlan kötelessége az öntőmesternek, hogy ismerje azt amit az olvasztóba tesz.

7. ábra.

És minden ujonnan érkezett nyersvas szállítmányt újból és újból pontosan megvizsgáljon, hogy tudja mindig, hogy hogyan és mennyit változtak az új vas alkotórészei. Ha ezt a kötelességét megtette, akkor minden titkos szer nélkül feltéve, hogy az olvasztója a racionális követelményeknek megfelelően van építve, mindig jó vasat és kevés selejtet fog kapni. Egy modern, a racionális követelményeknek mindenben megfelelő, kupola-kemencéül első sorban, a külföldi szaklapok által oly sokat megbeszélte, a kölni Vulkán szabadalmazott „Hannovera” kemencéjét állíthatjuk oda. A legminimálisabb koksfelhasználása mellett mindig forró, folyékony és kiforrott vasat ad. A 6-ik ábra egy ilyen előtűzhellyel kombinált kupola-kemencét mutat. Az előtűzhely ma már nélkülözhetetlen mindenütt ahol nagyobb darabok öntéséről van szó és súlyt helyeznek kiforrott légbuborék mentes vasra. Az előtűzhely mely auto natikusan fűtődik nagyobb mennyiségű híg vas összegyűjtését teszi lehetővé. Az olvasztó öv helyzete ezáltal nem változik és így nem fordulhat elő az az eset, hogy a salak a fuvónyílásokat betömi. E nyílások megfelelő ferde tollatnyuk által beállíthatók úgy, hogy a szél üzem közben bármikor szabályozható és a fújtató teljesítményéhez alkalmazható.

Végül felemlítendő a külföldön ma már nagyon elterjedt öntő-dob (D. R. P. 128731.) mely a 7-ik ábrában

látható. E dobbal a vas nagyobb távolságokra szállítható a nélkül, hogy lehülne mert a dob minden oldala zárt lévén a hő nem sugározhat ki. A dob az utolsó csöppig kiüríthető. Mivel mindig centrálisan van felfüggesztve, fordítása kevés erőt igényel és nincs épp ez oknál fogva semmi kilendülése. A kikenése nagyon egyszerű, mert egyik oldala könnyen eltávolítható és mivel egyszerű henger lévén, hamar kikenhető. A kijavítás is ritkábban fordul elő mert zárt felület lévén nincs oly nagyon a repedezésnek kitéve. Az öntő dobot melegtartó tulajdonságánál fogva használják még a híg vasnak az öntőde egész hosszában, nagy mennyiségben, daruval való szállítására is. A vasat azután a helyszínén jobbra és balra szétosztják a kisebb öntőüstökkel várakozó munkások között úgy, hogy ezeknek nem kell előbb a hosszú és fárasztó utat a kupola kemencéig megtenni. . .

Kutányi Sándor.

Iparunk és az autogén hegesztés.

Irta: LAKOS BÉLA, mérnök.

Fémiparosaink jobbára ismerik már az autogén hegesztő eljárást, melyet úgy az új darabok készítésénél, mint régiék javításánál előnyösen használnak. A speciálta mérnökök, akik több év óta a fémek feldolgozásának ezen új módszerét tanulmányozzák, egyértelműen elragadtatással nyilatkoznak róla és hirdetik, hogy az utogén hegesztés, különösen pedig az acetylén-oxigén eljárás valóságos forradalmat van hivatva előidézni a fémiparban s hogy fejlődése előreláthatólag minden várakozást fölül fog mulni.

Az új eljárás a kísérleti stádiumokon már túl van s ma biztos alapon fejlődik, miután az elméleti részével a külföldön, különösen Franciaországban neves tudósok foglalkoznak, gyakorlati részét pedig számos gyár és műhely napról-napra tökéletesíti. Az autogén hegesztésre tág tér nyílik, úgy a kis műhelyekben, mint a nagy gyárakban, miután a hegesztő- és a vágópisztolyokkal a munkák egész tömege végezhető, melyek eddig szinte lehetetleneknek látszottak.

Már körülbelül egy évtized óta ismeretes a hidrogén és oxigén hegesztés. Mióta az oxigén ipari előállítása ismeretes, megindultak e téren a messzemenő gyakorlati kísérletek. A hidrogén-oxigén hegesztés azonban csak a nagyiparban hódított, miután maga az eljárás a hidrogén és oxigén magas ára, és a két gázkeverék aránylag alacsony hőfoku lángja folytán nagyon is költséges. Az acetylén bevonása a hegesztő iparba az eljárást teljesen átalakította, és az autogén hegesztést a kis iparosnak is hozzáférhetővé tette, miáltal a hegesztő eljárás népszerűvé vált.

Egy jó acetylén-oxigén pisztolyban a láng hőmérséke lényegesen magasabb és körülbelül megegyezik az ivlámpa szénacsucsi között előálló Volta iv hőfokával, mely 3.—4000° C között van. Maga az acetyléngáz bárhol könnyen előállítható és a karbid jelenlegi alacsony ára a hidrogénnal szemben szintén oly előnyt biztosít ezen hegesztő módszernek, hogy az acetylén-oxigén hegesztés főlénye a hidrogén-oxigén hegesztéssel szemben vitás kérdést nem is képezhet.

Külföldön, különösen Franciaországban és Belgiumban az acetylén-oxigén hegesztés ma már általános, és a nagyobb műhelyekben, de a kisebb műhelyekben is, a kis iparos rendes szerszámai között az ülő, esztergapad és olló mellett ott találjuk ma már a hegesztő-pisztolyokat is, amelyek az iparosnak a jövedelem for-

rás új ágát nyitották meg. Szinte hihetetlen munkát végeznek ily műhelyekben. A rendes kovácsoltvas tömegmunkák mellett jelentékeny szerepet játszanak a hegesztőpisztolyok által végzett javítási munkálatok is. Törött kerekek, öntöttvas csapágyak, motorfejek, hengerek stb. ezen eljárással könnyű szerrel ismét használható állapotba hozhatók, sérült kazánok meglepő biztonsággal javíthatók ki. Ha a kazánlemez kijavítására már alkalmatlan volna, úgy a megfelelő lemezrészlet a vágópisztollyal egyszerűen kivágják, és helyébe megfelelő új lemezt illesztnek és azt a régi lemezzel a hegesztő pisztoly segítségével egybeforrasztják. Természetesen mindig a hegesztő munkás ügyességétől függ, hogy a hegesztett hely megfelelően szilárd legyen és éppen ezért egy hegesztőnek munkájából magára a hegesztési munkára következtetést vonni nem lehet, és egyes esetekben magát az eljárást kritika tárgyává tenni nem szabad. Maga a hegesztés valóságos művészet, mely a hegesztő munkás egyéni képességének fejlesztése által tökéletesíthető. Maga a hegesztés rendszeres tanulmányokat igényel, melyek segítségével megfelelő gyakorlat után a hegesztés legtöbbször mintaszerű lesz és biztos eredményeket szolgáltat.

Hazánkban az autogén hegesztés az elmúlt évben szintén meglepő haladást mutat. Meg kell állapítanunk azonban, hogy különösen kisiparosaink azok, akik a hegesztés előnyeit azonnal felismerték és első sorban akarják gyümölcsöztetni. Igen öröndetes, hogy kisiparosaink tényleg ezen a téren áldozatot hoznak és valóságos uttörői ezen új eljárásnak. Az autogén hegesztés iparunkat lassan teljesen átfogja alakítani, az országban elsősorban már ma is működnek kisebb-nagyobb műhelyek, ahol a fősúly az autogén hegesztésre van fektetve s e műhelyekben a legkülönbözőbb javítások és hegesztő tömegmunkák készülnek.

Természetes, hogy ez iparnak hazánkban is nehézséggel kell küzdenie. Minden új eljárásnak van ellenzéke, különösen azok, akiknek érdekszférájába vág valamely új eljárás. A hegesztő eljárásnak különösen a kazánkovácsok ellenségei. — Ezek ahelyett, hogy az új eljárásból a maguk részére hasznot igyekeznének szerezni, inkább annak rossz hírét költik, azon balga hitben, hogy ezzel az új eljárás tényleg meg tudják akadályozni. Pedig a hegesztő eljárás hazánkban folyton terjed, és akik adoptálják rendszerint elragadtatással beszélnek róla. Vannak ugyan szörványos esetek is, midőn a berendezést némely sikertelen kísérlet után a sarokba állítják, ez azonban nem az eljárás hibája, hanem az illető türelmetlensége. Téves azt hinni, hogy a ki hegesztő garnitúrát beszerez, az már dolgozni is tud. Ha nincs, aki a munkás kezét vezesse, aki a szükséges utbaigazításokat, utasításokat és kezelési szabályokat megadja, aki a fémek különböző tulajdonságaira és a hegesztés közben fellépő különböző sajátságokra a hegesztő munkás figyelmét felhívja, akkor természetesen csak hosszabb, kitartó kísérletezés után fog a hegesztés a helyes mederbe térni. Ezen kísérletezés pedig sok pénzbe kerül, nagy áldozatokkal jár, melyeket rendszerint az illető megun és a berendezést a sarokba állítja.

Ujabb hazai gyáraink is érdeklődnek a hegesztő eljárás iránt, és tudomásunk szerint már több nagyobb gyár hegesztő- és vágó berendezésekre be is rendezkedett. Sajnosan kell azonban tapasztalnunk, hogy hazai gyáraink, akik a maguk részére a hazai ipar pártolását megkivánják és a közszállítási szabályzatot oly szigorúan értelmezik, a maguk részéről indokolatlanul negligálják hazai iparunkat s a külföldhöz fordulnak. Különösen Németországból szerzik be berendezéseiket, miután a

legtöbb prospektust innen kapják. Pedig ha komolyan utána járnának, úgy tapasztalhatnák, hogy Németországban a hegesztő ipar terén oly egészségtelen verseny burjánzott fel rövid idő alatt, amely legtöbbször a szolid, szakszerű munkát kizárja. Rövid egy év leforgása alatt, több mint 100 kisebb-nagyobb gyár és műhely foglalkozik Németországban a hegesztő berendezések előállításával és pedig foglalkozik minden komolyabb tapasztalat és előtanulmány nélkül, tisztán egyes elismert pisztolyt utánózza vagy csekélységben módosítja.

Franciaországban és Belgiumban, a hegesztőipar szülőhazájában a viszonyok sokkal egészségesebbek és ezért a hegesztés sokkal biztosabb mederben fejlődik. E két országban összesen 8—10 cég foglalkozik a hegesztő- és vágó berendezések előállításával, ezen cégek azonban mind elsőrangú komoly cégek, akik a hegesztő iparért valóban áldozatokat hoztak, és ezen ipart fejlesztették és folyton tökéletesítették. Igaz, hogy a nemes verseny előnyére van minden iparnak, de viszont ha a verseny a normális kereten túlmeleg, úgy a hivatott és elismert cégek feladják az egyenlőtlen küzdelmet és nem hoznak áldozatokat egy bizonytalan jövő érdekében. Németországban még ma is napról-napra merülnek fel újabb cégek, akik boldogulásukat e könnyűnek látszó, de tapasztalat és komoly tanulmány híján rendkívül nehéz iparágban óhajtják megtalálni.

Hazánk ipara ma már azon a ponton áll, hogy a pisztolyok kivételével az összes berendezési tárgyakat saját maga állítja elő, sőt hegesztő pisztolyok előállítására is történtek kísérletek. — Nagy gyáraink azután csodálatszerűen azt tartják, hogy a hazai munka jó nem lehet. A hegesztéshez szükséges acetylén készülékeket, melyek gyártására egész sereg hazai cég kitűnően be van rendezkedve, jobbára a külföldről szerzik be, és teljesen ignorálják az acetylén szabályrendelet intézkedéseit, amelyek pedig rájuk nézve — baj esetén — súlyos következményekkel járnak. Az acetylén szabályrendelet szerint az engedélyezés kötelezettsége, ha hazai gyártmányról van szó, a gyárost illeti. Egészen másképpen áll a dolog, ha a készülék külföldről jön be. Az engedélyezés ilyenkor a vevő kötelessége és a felelősség őt terheli. A külföldről importált készülékek pedig itt Magyarországon rendszerint nincsenek engedélyezve az országos acetylénipari bizottság, mint erre illetékes fórum által. Engedélyezetlen készülékek üzembehozatala az első alkalommal 500 korona pénzbírsággal jár. A német cégek hirdetik, hogy készülékeik hatósági engedély nélkül lakott helyiségben felállíthatók. Ez áll Németországban, hol az acetylén szabályrendelet az ipar érdekében liberálisabb keretek között mozog, de nem áll Magyarországra, hol e német készülékek a szigorú megszorítások következtében rendszerint hordozhatóknak nem is engedélyezhetők. — Jó lesz tehát megszívlelni nagyobb gyárosainknak, hogy a pénzt, amit oly könnyelműen szórnak el külföldre, hagyják itthon és adják hazai iparunknak. Ez nem csak kötelességük, de érdekük is. Az itthon beszerzett berendezést valóban használhatják, mert kezükre jár az eladó cég, másrészt megszabadulnak oly felelősségtől melyet a külföldről vásárolt készüléknél okvetlenül viselniük kell.

Az autogén hegesztés elterjedésének legnagyobb akadályá eddig a magas oxigén ár volt. Az oxigént ugyanis eddig két alsó-ausztriai gyár szállította. A szállítási költség m^3 -ként körülbelül 1 K-t tesz ki úgy, hogy az oxigén ma Budapesten m^3 -ként circa 5 K-ba kerül. E téren hazai iparunkban is öröndetes a fejlődés. E hó végén már a hazai oxigéngyár megkezdte üzemét és így az oxigénpiacon előreláthatólag éles verseny fog kifej-

lődni, amely az árak leszorítását vonja maga után. — Hazai oxigéngyárunk mindenesetre a külföldivel szemben előnyben lesz, első sorban erkölcsileg, miután hazai iparosaink természetesen a magyar gyártmányt előnyben fogják részesíteni, de másodsorban előnyben lesz árban is, miután az 1 K köbméterenkénti szállítási díj az oxigén költségében lényeges szerepet játszik.

A jövő perspektívája különben az autogén hegesztés terén rózsás reményeket mutat. Ma már az autogén hegesztést komolyan veszik hazánkban és ha némely akadálya volt fejlődésének, úgy ezt első sorban a kiképezett hegesztő munkások hiánya okozta.

A magy. kir. Technologiai Iparmúzeum azonban e téren is hasznos szolgálatokat tesz, miután 1910 január hó közepétől kezdve 5 napos tanfolyamokat rendez az autogén hegesztésből, amely tanfolyamokon iparosainkat, úgy elméletileg mint gyakorlatilag kiképezik. — Üdvözlünk a Magy. Kir. Technologiai Iparmúzeum vezetését, különösen Gaul Károly igazgató urat, Ordódy János és Wittál Gyula tanár urakat, kik felismerve az autogén hegesztés fontosságát iparunkra, a rendelkezésükre álló szerény eszközök felhasználásával, de annál nagyobb és hivatott buzgósággal vették kezükbe az autogén hegesztés ügyét. Ezen új eljárást a rendezett tanfolyamok által hozzáférhetővé és népszerűvé akarják tenni. Mi a magunk részéről azonban kérjük a nagyobb gyárakat, hogy ezen tanfolyamokra ne csak iparosaikat küldjék el, hanem küldjék el művezetőjüket, szerkesztő mérnököket, akik elméletileg és gyakorlatilag megismervén ezen új eljárást, azt a gyára nézve hasznosítani is tudják. A szerkesztő mérnök ezen új eljárással ugyanis sok oly dolgot tud konstruálni kovácsoltvasból, amit eddig sokkal nehezebben, sokkal nagyobb költséggel csak öntött vasból volt képes kialakítani. Ha ezen tanfolyamok tényleg a remélt látogatásuk lesznek, úgy meg vagyunk győződve, hogy hazai iparunk a külfölddel szemben nem fog hátramadni, hanem a saját részét, az ipar piacán a hegesztéssel szintén ki fogja venni.

Mayer gépgyár vas- és fémöntőde részv. társ. Szombathely — Budapest.

Hazai gyáripárunk csecsemőkorában fejlődött ki Szombathelyen egy jelentéktelen lakatosműhelyből, hazánk jelenleg egyik elsőrendű motor-, malom- és gazdasági gépgyára: a Mayer gépgyár vas- és fémöntőde részvénytársaság. Ugy fejlődött, mint egy erős hatalmas tölgy, melynek bár még fejlődése egyre tart, erős törzse messze szétágazó gyökérzetten nyugszik és dus lombzata biztos menedéket nyújt az erdő kisebb fáinak.

A műhelyt, melyből a gyár kifejlődött, Mayer Enoch alapította 1850-ben és fiaira Mayer Ede és Károlyra már szépen fejlődő gyárat hagyott örökségül. Az örökösök szorgalma és atyjuktól örökölt óriási ambíció a gyár lassu, de állandó fejlődését eredményezte. Eme fejlődésében Mayer Ede elhunyt és Mayer Károly tragikus öngyilkossága 1901-ben rövid időre bár, de elég érzékenyen megakadályozta.

1902-ben miután a vállalat életképességét és fenntartásának gazdasági szükségét általánosan elismerték, herényi Gothard Sándor jelenlegi országgyűlési képviselő elnöksége alatt a gyár részvénytársasággá alakult, mely rezsim a gyár lehető legintenzívebb fejlesztését tűzte ki céljául. E cél felé való állandó és rendszeres törekvés azt eredményezte, hogy most már a gyár a lehető legmodernebb új épületekben állandóan 300—400 munkást foglalkoztat. A munkagépek mindegyike a legújabb kor

vivmánya, a kovácsműhely teljesen amerikai rendszer szerint rendeztetett be, úgy hogy 15—20 kovácstűz állandó működése dacára is, alig érezhető a műhelyben füstszag. A vas és fémöntőde átalakítása és nagyobbitása épen folyamatban van.

A vas és fémészterga műhelyek oly nagy terjedelműek, s a gépek elrendezése oly impozáns képet nyújt a szemlélőnek, hogy laikusok és szakemberek, kik a gyár műhelyeit megtekintették, azokról a legnagyobb elragadtatással emlékeznek meg.

Különösen kiemelendő a gyártmányok kiválósága, tartóssága, és kezelésének egyszerűsége.

Alkalmunk volt már több ízben motor és malomtulajdonosokkal beszélni, akiknek a szombathelyi Mayer gépgyár szállította a motort, illetve malomberendezést és igazán jóleső egyöntetűséggel nyilatkoztak a Mayer féle gépek kiváló és modern szerkezetéről, azoknak kezelési egyszerűségéről és különösen arról a rendkívül előzékeny bánásmódról, a mellyel a gyár vezetősége vevőit kiszolgálja.

A Mayer gépgyár részvénytársaság, hazánk gyáriparának egyik főbűszksége, állandóan nagyobb és nagyobb tért hódít a gépipar terén a magyar gazdák és malomtulajdonosok között. Mayer féle gépekkel hazánk minden részében találkozhatunk. Az ország különböző részeiben sok nagyobb malom van már üzemben, melyekhez nemcsak a malomgépeket, hanem saját gyártmányu 8—120 lóerejű szivógázmotort is a gyár szállította.

A gazdáktól, malom és lóerőgépek tulajdonosaitól elismerő levelek érkeznek a gyár igazgatóságához, mely levelek a vállalat biztos fejlődésének és gyártmányai kiválóságának legjobb bizonyítékai.

Motor és malomberendezésen kívül a gyár mindenemű kisebb gazdasági gép előállításával is foglalkozik, mely gyártmányok a gazdaközönség körében régen be vannak vezetve és melyeknek szerkezetét a gyár mérnökei a modern technika vivmányainak megfelelőleg állandóan javítják és egyszerűsítik.

A gyár Budapesten Váci-körut 61. szám alatt nagy raktárt és eladási irodát tart fenn, állandó gépkiválással.

A Bolinder-nyersolajmotor.

Midőn a nagyipar olcsóbb termelésével mindinkább veszélyeztette a kisebb ipar létalapját, sokat foglalkoztak illetékes tényezők azzal, hogy az utóbbinak milyen hajtóerő jusson szolgálatába, hogy ennek produktumai amazéval versenyképes lehessen. Másrészt a kézi, avagy állati erővel dolgozó kisebb mezőgazda is nagy hiányát érezte egy házilag kezelhető, egyszerű és olcsóbb hajtóerőnek.

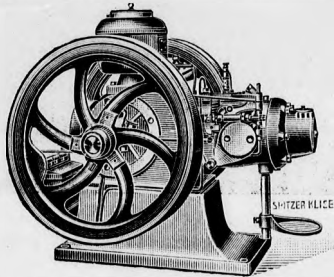
Kezdetben kisebb gőzgépekkel próbálkoztak, de ennek szélesebb körben való elterjedését gátolta azon körülmény, hogy e kis gőzgépekben nem tudták a tüzelőanyagot gazdaságosan kihasználni. Azoknak munkája tehát igen drága volt, de csökkentette ezeknek gyakorlati értékét még az is, hogy az 1—2 lóerőnél nagyobb gépek használata már hatósági engedélyhez kötött és szakképzett kezelőt igényelnek. Végre a szél- és hőerővel való sikertelen próbálgatások után Lenoir francia mérnöknek sikerült oly gépet szerkesztenie, mit világítógáznak és levegőnek bizonyos arányu keveréke hozott működésbe. Ezen gép úgy hozatott üzembe, hogy lendkerék fordításával a dugattyú előre tolatott, mi által a hengertérbe levegő és gáz szivódott. A dugattyú fél utján egy megfelelő módon alkalmazott láng e keveréket felrobbantotta.

Az ily módon nyert erő költsége azonban még mindig nem volt arányban a nyert munka csekély értékével. Ezen körülmény azonban csak azt igazolta, hogy a természetben nincsenek ugrások, hogy a jól kifejlett gőzgépekről nem lehet minden átmenet nélkül egy más elven alapuló üzemgép használatára átjutni.

De Lenoir gépjével megtaláltatott azon új talaj, melyet tovább művelve, eljutottunk a jó gáz, majd benzinmotorokhoz.

Ezen motoroknál már nyilvánvaló lett azon elv előnye, hogy a tápláló anyag kihasználása annál előnyösebb, minél nagyobb nyomás alatt történik annak elégetése, illetve felrobbantása. Így jutott Diesel annak tudatára, hogy ha a hengertérben először igen nagy nyomás alatt lévő levegőt állítunk elő és ezen sűrített levegő közé löveljük a tüzelőanyagot, úgy már nem is kell annak finomított petróleum, vagy benzinnek lennie, mert ilyen térben tökéletes elégetést nyer az olyan anyag is, mint a nyersolaj, melyből még nem lettek költséges eljárással kiválasztva azon alkatrészek, melyek normális körülmények között tényleg nem égnek el. Így jöttek létre az úgynevezett Diesel-motorok, melynek szerkezetét az abban előálló óriási légnyomás-szükséglet igen komplikálttá tesz.

A Diesel-rendszer előnyét felhasználva sikerült a Bolinder J. C. svédországi gépgyár r.-t.-nak egy olyan kiváló szerkezetű motort összeállítania, melyben meg van a *tisztátalan nyersolaj teljes elégetéséhez* szükséges légsűrítés, de a gép szerkezete ennek dacára oly egyszerű, hogy minden eddigit felülmul.

A Bolinder-motor fekvőleges elrendezésben.

Amennyiben hazánkban is felismerték, hogy ezen gépek a motortechnika legmagasabb fokán állanak és így országszerte igen kedveltek, nem lesz érdektelen ezen motor szerkezetét vázlatosan a következőkben megismertetnünk.

Midőn a dugattyu kilöketik, a zárt forgatruhában lévő levegőt nyomásnak teszi ki. A dugattyu továbbhaladtával kinyílik a hengerbe vezető rés, melyen keresztül, fenti levegő oda behatol. A dugattyunak visszafelé haladtával a hengerbe jutott levegő nagy nyomással összesűrítettik, minek következtében a henger fején lévő gyújtógyertya meleg állapotban marad. Ezen komprimált levegőbe lesz az olaj belövelve, mi a meleg gyújtógyertyától elég, elgázol és felrobban. E robbanás löki a dugattyut ismét előre és midőn a dugattyu megtette utját, kinyílik a kipuffogó nyílás és a romlott gázok azon keresztül löketnek ki nagy erővel, mi által a hengertér, valamint a gyújtógyertya teljesen megtisztul. Ez után kezdődik az új folyamat. Amennyiben tehát a dugattyu csak minden második mozgása után kap új lökést, ezen motorok a kétüteműek csoportjába tartoznak. Rugók, szelepek nincsenek rajta, így üzemzavar elő nem állhat. Külön gyújtókészüléke nincs, mert a robbanáshoz szükséges hő maga fejleszti. Forgási sebessége üzem közben is szabályozható, az állandó, egyenletes járás biztosítására pedig egy rendkívül egyszerű szabályozó készülékkel bír.

Ezen motorok magyarországi egyedárusítását *Szabó Emil és Társa* Budapest, V., Ferenc József-tér 6 v/g. cég bírja.

Legújabb megválasztott városi bizottsági tag.

Szücs Zsigmond gazdasági gepnagykereskedő, született Sümegen (Zalam.) 1866. évben. Mint páratlan szorgalmu ember, ezelőtt 15 évvel vezette be hazánkba a „Bächer ekegyár“ és „Melichár vetőgépgyár“, valamint a „Johnston amerikai aratógépgyár“ közismert jó gyártmányait. Kétségtelen, hogy ezáltal kiváló szolgálatot tett mezőgazdaságunknak. Szaktudásával, szorgalmával ma vállalatát elsőranguvá emelte és nemcsak hazánkban, de ennek határain túl is szerzett magasrangú összeköttetésekkel a hazai kereskedelem diszére válhat. Nagyarányu vállalkozása Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz. alatt meghódította a gazdatársadalom feltétlen bizalmát. A Központi Keresk. és Iparbank R.-T. és a Vulkan Cementgyár R.-T. igazgatósági tagja, több kereskedelmi egyesületnél vezető szerepet visz, azonkívül több tiszteletbeli állásnak szenteli ténykedését. Cége több kül- és belföldi állami kiállításon lett éremmel kitüntetve.

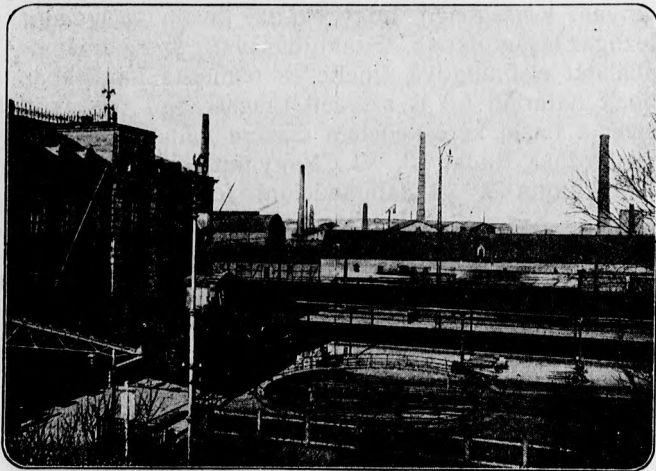
Szücs Zsigmond.

Sigmund Szücs, Generalvertreter für Ungarn der Maschinenfabrik Rudolf Bächer und der Maschinenfabrik Franz Melichar geboren im Jahre 1866 in Sümeg (Comitat Zala). Ein Mann von eiserner Willenskraft, der vor 15 Jahren die Pflugfabrik Bächer, die Sämaschinenfabrik Melichar und die amerikanische Erntemaschinenfabrik Johnston, also anerkannt vornehmste Fabrikate in unser Land brachte, wodurch er unstreitig unsärer Landwirtschaft schätzbare Dienste erwies. Durch hervorragende Fachkenntnisse und unermüdlichen Fleiss entwickelte sich sein Unternehmen derart, dass er nicht nur im Lande, sondern auch im Auslande gute Verbindungen anknüpfte, was dem ungarischen Handel zur Ehre gelangt. Sein imposantes Unternehmen, welches sich in Budapest, VI., Nagymező-utca 68 befindet, erfreut sich eines allgemeinen, berechtigten Vertrauens unserer Landwirte. Genannter ist Direktionsmitglied der Central Handels- und Gewerbe-Bank A.-G., der Cementfabrik Vulkan A.-G., hat führende Position in mehreren kaufmännischen Organisationen, ausserdem widmet er seine Tätigkeit mehreren Ehrenstellen. Seine Firma wurde sowohl bei inn- als auch bei ausländischen Ausstellungen mit Auszeichnungen bedacht.

Isolit.

— Mit Abbildungen. —

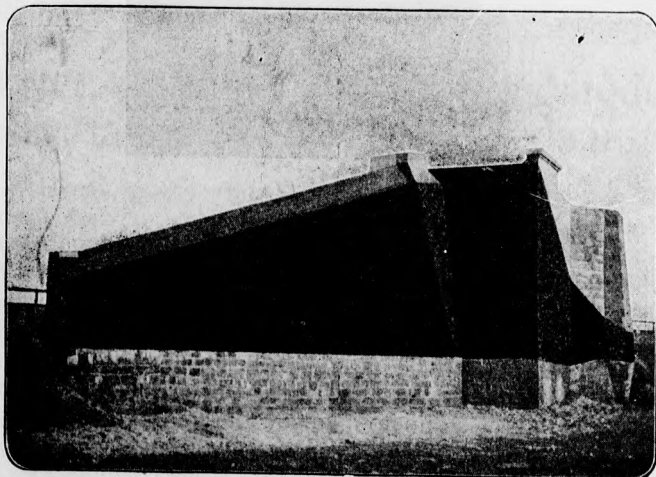
In neuer Zeit kommt unter dem Namen „Isolit“ ein Präparat in den Handel, welches wohl verdient beachtet zu werden. Das Isolit ist eine säure- und wetterfeste Anstrichmasse, die vollkommen frei von Teer ist. Den vorliegenden Resultaten nach geurtheilt, die bei Anwendung

Bahnsteig-Wellblechdächer mit Isolit gestrichen.

desselben bisher erzielt worden sind, scheint das Isolit berufen zu sein, umfangreicher und vielseitiger Verwendung entgegenzugehen.

Das Isolit ist streichfertig und als Isolirmittel gegen Feuchtigkeit unerreicht. Durch einfachen Anstrich kann

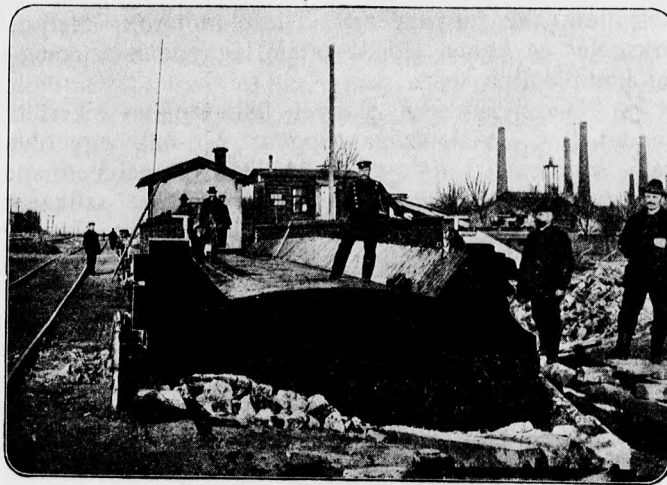

Isolit-Anstrich an einer mit Erdreich anzufüllenden Wand gegen Feuchtigkeit.

jede Mauer vollkommen trockengelegt werden. Da es kalt aufgetragen wird, macht sich das lästige Kochen der Isolirmasse unnöthig. Bei den Versuchen auf der kön. sächsisch-techn. Hochschule, ist ermittelt worden, dass zum Isoliranstrich eines qm Cementplatten 215 Gramm verbraucht wurden, infolge dessen ist die Verarbeitung auch eine sehr billige. Durch derartige einfache Anstriche werden die hohen Stützmauern der Eisenbahnen und Strassenbrücken, ferner die Thalsperren, Quais und Festungsanlagen, absolut wasserdicht gemacht. Auch bei Wasserhochbehältern ist ein doppelter Isolitanstrich vollkommen

verlässlich, da er von den im Wasser befindlichen Stoffen in keiner Weise angegriffen wird, ebenso auf das Trinkwasser in keiner Weise einwirkt und gegen Laugen und die meisten Säuren unempfindlich ist.

Eine weitere Hauptverwendung des Isolit ist die als Rostschutzmittel. Auf Metall gestrichen, bleibt es bei jeder Temperatur immer zähe, sodass es weder springt noch reißt und eine gummiartige, elastische Schicht bildet, welche jeden Luftzutritt verhindert und auch vom Sauerstoff der Luft in keiner Weise angegriffen wird. Die Versuche an der techn. Hochschule ergaben, dass ein mit Isolit gestrichenes Blech 50 Tage nach Anstrich bei 110 maligen Hin- und Herbiegen um 180 Grad brach, jedoch eine Absplitterung des Isolitanstriches nicht beobachtet werden konnte. Zum Anstrich eines qm Eisenblech wurden 82,5 Gramm verbraucht. Hieraus ist klar ersichtlich, dass es ein besser dem Zweck entsprechendes Präparat wohl kaum geben kann.

Isolirung einer Eisenbahnbrücke mit Isolit gegen Feuchtigkeit.

Das Isolit wird von den grössten Behörden und in der Industrie ständig und zu allseitiger Zufriedenheit verwendet.

Aus den uns vorliegenden Attesten geht hervor, dass das „Isolit“ von bedeutenden in- und ausländischen Eisenbahnverwaltungen, Fabriken und wissenschaftlichen Capacitäten als ein vorzügliches Rostschutz- und Anstrichmittel anerkannt ist. Der Generalvertrieb für Ungarn wurde an Herrn Ingenieur Emil Soltész Budapest VI ker., Podmaniczky-u, 9. übertragen.

Ein Besuch in den Titania-Werken.

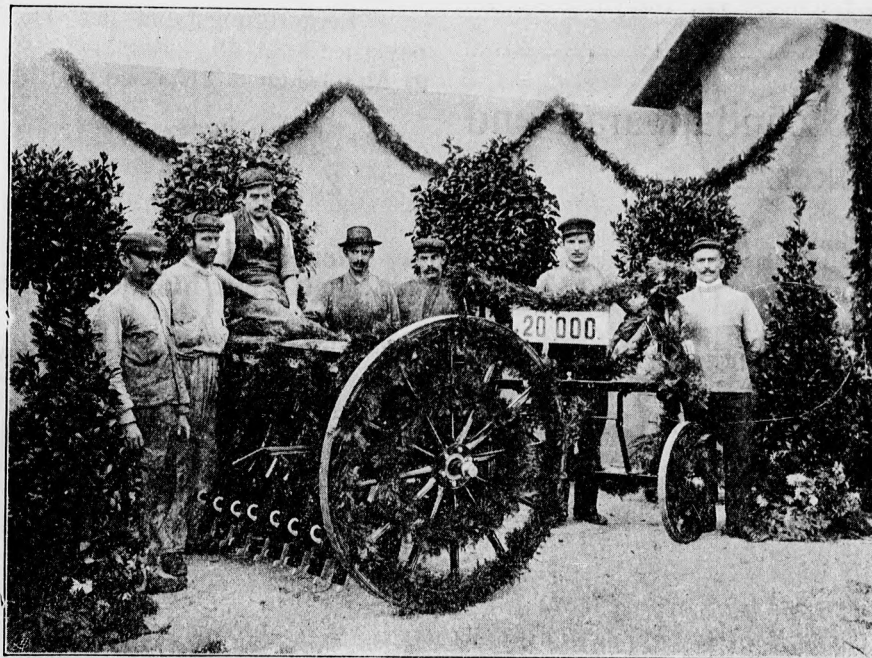
Wir hatten vor einiger Zeit Gelegenheit dieses ungemein aufstrebende, in unserem Lande bestens eingeführte Unternehmen zu besichtigen und uns davon zu überzeugen, in welcher gediegener Weise dortselbst die Fabrikation der von dieser Firma erzeugten Spezialartikel vorgenommen wird. Es stehen für die kleinsten Teilarbeiten moderne Spezialmaschinen und Werkzeuge im Betriebe und ebenso modern-fortschrittlich und genau ist auch die kaufmännische Leitung des Unternehmens. Als Spezialerzeugnisse werden von den „Titania“-Werken Säemaschinen, Viehfutterschneldämpfer, Schneldampfwaschmaschinen, Wäscherollen, Wringer und auch Milchseparatoren hergestellt.

Die neuen „Titania“ Säemaschinen zeigen eine kräftige und solide Bauart und eine saubere Arbeit. Besonders beachtenswert ist der schmiedeeisene Kreuzkopf der Scharen, welcher den Scharen eine dauernd gute Führung verleiht, so dass die Scharen niemals locker werden, auch wenn mit der Maschine auf dem schwersten Boden gearbeitet wird. Die hohen Fahrräder sowie der Pferdeschoner geben der Maschine einen leichten Zug. Die Vorderräder mit Holzfelgen versehen, verhindern das tiefe Einsinken. Die Säemaschinen „Titania“ III sind für Ober- & Unteraussaat eingerichtet und besitzen die *patentamtlich* geschützten Säewalzen, welche in der Drehrichtung für Oberaussaat schöpfbekerartig arbeiten. Es ist demnach die „Titania“ III eine ingenieure Kombi-anion der Schubradsäemaschine und der Schöpfradsäemaschine. Dass die „Titania“ Säemaschinen sehr beliebt sind, beweisen die alljährlich ganz bedeutenden Expeditionen und war es den Titania-Werken möglich, in diesem Jahre die Fertigstellung und den Versand der 20.000. Säemaschine festlich zu begehen, gewiss ein äusserst beredtes Zeichen für die Güte der „Titania“

sind mit der Patent-Kartoffelquetsche versehen, die eine schnelle und bequeme Futterbereitung gestattet. Bei Verwendung der Quetsche werden nämlich die Kartoffel oder Rüben sofort aus dem Fasse durch die Quetsche in den Futtertrog gequetscht.

Es ist uns bekannt, dass die Titania-Werke in den Herbstmonaten mehrere tausend Futterdämpfer nach allen Teilen der österr.-ung. Monarchie versenden.

Als besondere Spezialität erzeugen die Titania-Werke die moderne Schnelldampfwaschmaschine, welche seit einigen Jahren bereits ihren Siegeszug durch die österr.-ung. Monarchie angetreten hat. Die „Titania“ Waschmaschinen haben gegenüber anderen Fabrikaten den Vorteil, dass der Trommelbehälter in den Ofen eingehängt ist, damit die Feuergase nicht nur den Boden des Trommelbehälters, sondern auch den Behälter selbst umspülen. Auf diese Weise wird die Zeit für das Anheizen, welches bei anderen Fabrikaten 30—45 Minuten dauert auf 10—15 Minuten herabgedrückt. Selbstverständlich resultirt daraus eine grosse Brennmaterialersparnis. Ein weiterer Vorzug dieser Konstruktion ist auch der, dass

Die 20.000. Säemaschine der „Titania“-Werke, Fabrikhaus und landwirtschaftlicher Maschinen Wels, Ob.-Oest.

Säemaschinen und für das Ansehen, dessen sich diese Fabrikate erfreuen.

Das vorstehende Bild zeigt die 20.000. Säemaschine mit je einem Arbeiter aus den Werkstättenabteilungen, welche die Säemaschine bis zur Fertigstellung passieren muss.

Als einen ganz aussergewöhnlich guten und praktischen Artikel haben wir den „Titania“ Viehfutterschnelldämpfer, welcher bei uns allerdings erst der Einführung bedarf, kennen gelernt. Wir haben uns von der Zweckmässigkeit dieses Artikels überzeugt und werden gelegentlich auf diesen noch zu sprechen kommen.

Bei den „Titania“ Viehfutterschnelldämpfern ist bemerkenswert, dass sie ganz aus starkem Eisenblech bestehen und deshalb unverwundlich sind. Die Dämpfässer, die ja täglich einigemal mit dem Feuer in Berührung kommen, sind ausserordentlich stark, so dass ein Durchbrennen derselben vollständig ausgeschlossen ist. Die „Titania“ Viehfutterschnelldämpfer

das Wasser im Trommelbehälter stets scharf siedend erhalten werden kann, was zur gründlichen und schnellen Reinigung unbedingt erforderlich ist. Die Firma ist im Besitze von vielen hundert Zeugnissen und Anerkennungen, aus welchen hervorgeht, dass die „Titania“ Schnelldampfwaschmaschine sich in der Praxis vorzüglich bewährt hat.

In Wäscherollen erzeugt die Firma Titania-Werke sowohl billige Wäscherollen für den Haushalt, die nur K 35.— kosten, als auch grosse dreiwalzige Wäscherollen mit Rolltüchern. Alle Wäscherollen haben beste Hartholzwalzen und sind solide, sauber und gut gebaut.

Ein uns ganz besonders interessirendes Fabrikat sind die „Titania“ Milchseparatoren, welche eine bahnbrechende Neuerung in der Hinsicht haben, dass die Trommelspindel im Halslager aufgehängt ist und das Fusslager nur zur Führung nicht mehr als Lagerung dient. Das ganze Räderwerk für die Übersetzung ist in einem Gehäuse montirt und läuft ständig im Ölbad. Der Einsatz besteht aus einem Stück. Die Trommel macht

nur geringe Turenzahl, trotzdem wird für die Entnahme von 0.02 bis 0.01 garantiert.

Die „Titania“ Separatoren in ihrer jetzigen Bauart werden nicht verfehlen gerade bei solchen Landwirten Interesse zu erwecken, die bereits im Besitze von Separatoren sind, die also die Schattenseiten aller bisherigen Systeme zur Genüge kennen. Die „Titania“ Separatoren mit hängender Spindel sind das Produkt langjähriger Erfahrungen. Bei dieser Konstruktion sind alle Fehler und Nachteile vermieden, die die früheren Modelle verschiedener Marken aufgewiesen haben.

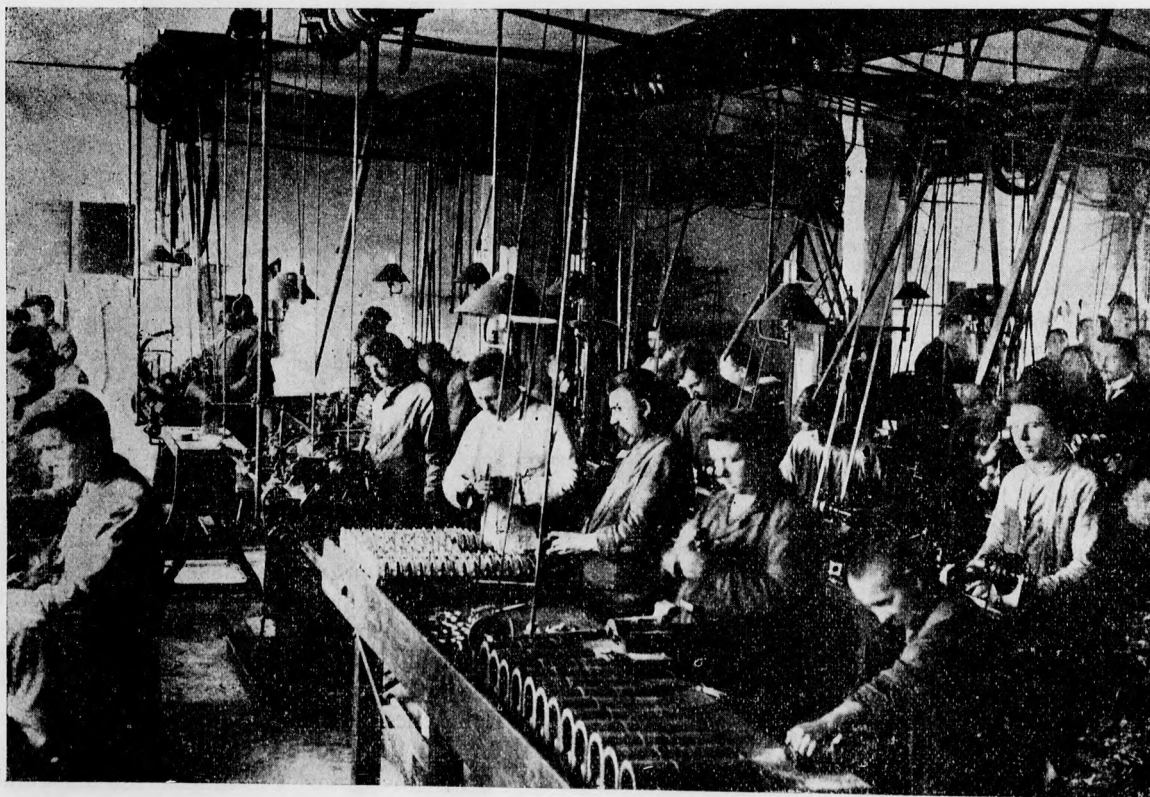
Ausser den vorerwähnten Maschinen erzeugen die Titania-Werke auch noch ihre bestbekanntesten „Titania“ Heuwender, Heurechen, Universalspritzen, Universal Koch & Dämftöpfe und als neuesten Artikel die „Titania“ Abwaschtische, welche sich jedenfalls auch bei uns durch ihre Zweckmässigkeit raschest einführen werden.

Von allen „Titania“ Erzeugnissen sind schon viele tausende im Betriebe und versendet die Fabrik gratis Prospekte, Anerkennungen und Zeugnisse.

Eine Generalrepräsentanz sowie ein Muster- und Warenlager befindet sich Budapest VI., Nagymező-u. 49.

Magnetelektrische Zündapparate und Zündkerzen.

Die Firma Weckerlein & Stöcker Nürnberg 15, befasst sich ausschliesslich mit der Fabrikation von *magnetelektrischen Zündapparaten und Zündkerzen* für

alle Arten von Explosionsmotoren. Das Geschäft wurde im *Jahre 1905 gegründet* und hat sich in der Zwischenzeit von den kleinsten Anfängen zu einer Fabrik entwickelt, die heute annähernd 80 Leute beschäftigt. Dieses rasche Emporblühen gibt ein sicheres Zeugnis von der Vorzüglichkeit und *Güte der Fabrikate*.

Infolge der stetig fortschreitenden Vergrößerung und Entwicklung des Betriebs, hat sich die Firma mit den neuesten und modernsten Spezialmaschinen eingerichtet und zählt mit zu den besten Ihrer Branche. Durch die *präzise und exakte* Ausführung der „Noris“-Apparate verbunden mit vorzüglicher Leistung und grosser Betriebssicherheit haben sich dieselben sowohl im *Inn-* als *auch im Ausland* bereits einen hervorragenden Ruf erworben, was aus den zahlreichen *Erfolgen* und *Anerkennungsschreiben* hervorgeht.

Beide Inhaber der Firma sind Fachleute; speziell zählt Herr W. mit zu den ältesten Motorfahrern.

Einige von den Erfolgen, welche mit „Noris-Zündung“ erzielt wurden, sind:

Internat. Zuverlässigkeitsfahrt der D. M. V. 1907 Dresden—Kiel—Hannover 383 km Bergfahrt: 1. und 2. Preis. Schnelligkeitsprüfung: 1. Preis.

Zuverlässigkeitsfahrt des Motorklub „Niedersachsen“ Bremen—Hamburg—Bremen: 1. Preis.

Stundenrennen Steglitz: 2. Preis, 10 Kilometerrennen Steglitz: 2. Preis, 10 Kilometerrennen Nürnberg: 1. Preis. (Zweitakt-Motor.)

Bergprüfungsfahrt des D. M. V. Gau Xa Nordbayern 1908.

a) Motorräder in 3 Klassen : b) Motorwagen in 2 Klassen :

Ein 1. Preis	Ein 1. Preis
Zwei 2. „	Ein 2. „
Zwei 3. „	Zwei 3. „
	Ein 4. „

Neuer Beweis über die bekannte Betriebssicherheit der Magnetzündapparate und Zünd-

kerzen „Noris“. Fabrikate der Firma *Weckerlein & Stöcker, Nürnberg.*

Nachdem die grossen Herbstübungen mit den soeben beendeten Kaisermanövern ihren Abschluss gefunden haben, fühle ich mich veranlasst Ihnen mitzuteilen, dass ich mit dem in mein Motorrad einge-

bauten *Noris-Zündapparat* überaus zufrieden bin. Die mit Inbetriebnahme des Magnetapparates eingeschraubte *Noris-Zündkerze* gab desgleichen niemals Anlass zu Störung und wurde auch nicht einmal gereinigt, so dass dieselbe das Zündgehäuse seit Inbetriebnahme nicht mehr verlassen hat.

Laut meinem Kilometerzähler sind fast *1000 km* gefahren und erwähne ich noch dazu, dass ich infolge eines Mangels an meinem Motor gezwungen war stets so zu ölen, dass eine Rauchwolke dem Auspufftopf entging. Sie können sich an der Kerze überzeugen, dass noch jetzt Ölrückstände daran haften, welche irgend ein anderes Fabrikat, wie ich dies von früher her weiss, absolut unbrauchbar gemacht hätten, bezw. gereinigt werden müssten und zwar gründlich.

Ich werde nicht versäumen meine Bekannten ganz besonders auf Ihre Fabrikate hinzuweisen, wie ich dies bereits in den Manövern denjenigen gegenüber tat, welche mir auf der Strecke begegneten und an Magnet und Kerze reparierten.

Ich bestätige nochmals gerne, dass ich absolut zufrieden bin und Ihnen mein ungeteiltes Lob ausprechend, zeichne ich

Nürnberg, den 20. September 1909.

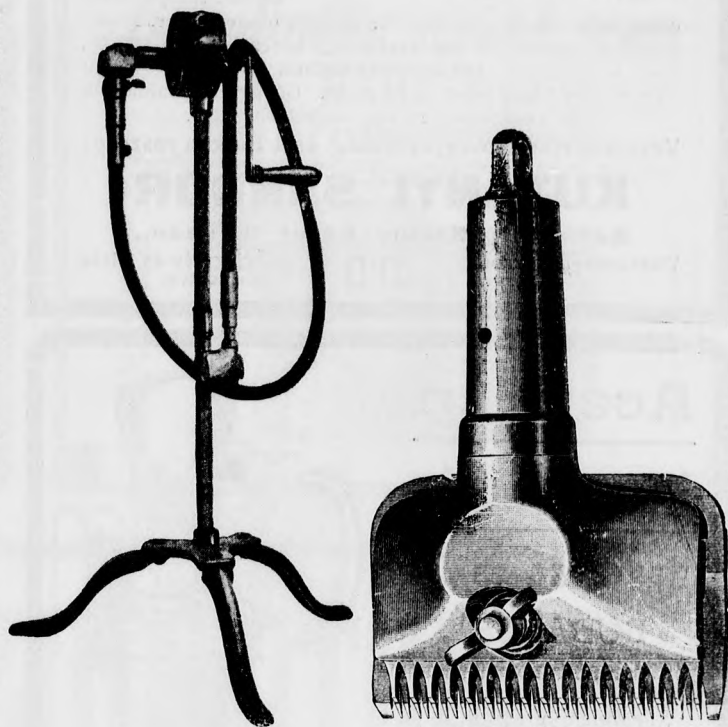
hochachtungsvoll
gez.: *Hans Kropf*.
i/Fa. *Wölfel & Kropf*.

Amerikanische Schermaschinen.

Während man bei der Schur der Schafe nur auf einen rein wirtschaftlichen Wert, die Gewinnung der Wolle, bedacht ist, tritt das Scheren der Pferde in ein anderes Gebiet, das der Gesundheitspflege. Der praktische Amerikaner, der in seinem Erwerbsleben nicht tut, was nicht unbedingt nötig ist, dem jede Minute Geld ist, kann dem deutschen Landwirte hier wieder vorbildlich sein. Ebenso wie man drüben in Amerika, gezwungen durch die für landwirtschaftliche Maschinen mit allen Bequemlichkeiten, Fahr- vorrichtungen etc. ausrüstet, so ist auch der amerikanische Landwirt bedacht, seinem Zugvieh, in der Hauptsache also den Pferden, das denkbar beste leibliche Wohlbefinden zu verschaffen u. zw. durch regelmässiges Scheren derselben. Man muss also drüben wohl gefunden haben, dass das Wohlbefinden des Pferdes die Ausgabe für eine Schermaschine und die dafür angewendete Zeit des Pferdepflegers bezahlt macht.

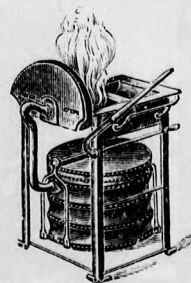
Es ist begreiflich, dass sich das Pferd bei angestrengter Arbeit geschoren wohlbefinden muss. Auch Arbeit und schnelle Gangart wird es bei langem Haare bald in Schweiss geraten, dann aber bei Ruhe, sei es auf dem Felde oder im Stalle, unbequem in dem staubigen nassen Felle stehen. Die Wärme, die so dem Pferde entzogen wird, könnte bei geschorenem Felle dem ermüdeten Körper des Tieres zugute kommen, ganz abgesehen aber von der leichteren Erkältungsmöglichkeit in ungeschorenem Zustande. Selbst wenn das Pferd im Stalle gleich abgerieben wird, lässt sich diese Gefahr nicht vermeiden, da es in ungeschorenem Zustande nur möglich ist, durch Abreiben das Abtrocknen etwas zu beschleunigen. Das geschorene Pferd ist dagegen diesen Erkältungen nicht so leicht ausgesetzt, da es von selbst schnell abtrocknen wird, ganz abgesehen von den Zweckmässigkeitsgründen der Hauptpflege, der Reinlichkeit und der Erleichterung des Putzens.

Ebenso ist man in rationellen Wirtschaften Amerikas auch gewöhnt das Rindvieh regelmässig zu scheren. In der Hauptsache werden hier Gründe der Reinlichkeit mitgesprochen haben, doch hat man in der Praxis festgestellt, dass geschorenes Mastvieh sich gesundheitlich

besser entwickelt als ungeschorenes, mithin auch die Schur der Rinder auf die Ausbildung des Fleisch- und Fettsatzes von günstigem Einfluss ist.

Die Schermaschine sollte deshalb auch bei uns in keiner gründlich und wirtschaftlich betriebenen Viehwirtschaft fehlen. Wenn bislang der hohe Anschaffungspreis derartiger Maschinen der Anschaffung im Wege stand, so kann dieses Hindernis als überwunden gelten, denn die Firma Rudolf Krása Wien, VII., Kirchengasse 29, welche eine vorzügliche Schnellschermaschine in grosser Anzahl von Amerika importiert, liefert diese zum Preise von K 70 inklusive Verpackung und leistet für fehlerfreies Material, sowie tadellose Arbeit derselben volle Garantie.

Fuvók

saját gyártmányu, valamint tüzelő-telepek az összes iparágak részére. Minden fajtájú fuvók, ujak és használtak. Megrendelések és javítások gyorsan és legolcsóbban

KONRAD KORZINEK
WIEN, V., MARGARETHENSTRASSE 71.

AUTOGÉN

-FORRASZTÁS a világhírű Wwe. J. Schumacher - Köln, acetylén-oxigén rendszer szerint a legököltebb, a legveszélytelenebb és a legolcsóbb. Teljesen felszerelt hordozható készülék, forraszt 20 mm. vastagságú lemezeket: ára 180 fr. Még a legkisebb **lakatosműhelyben** is kifizeti magát teljesen két hónap alatt a készülék. Gépgyárak, műhelyek és vasöntődéék részére nélkülözhetetlen.

Vezérképviselő Magyarország és a Balkán részére:

KUTÁNYI SÁNDOR

Budapest, Károly-körút 8. szám.

Viszontelárusítóknak kedvezmény.

Árjegyzék és leírás bérmentve.

CONRAD ÉS TÁRSA

műszaki nagykereskedés

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 15. szám (Oktogon-tér).

Alapított 1894-ben.

Behozatal. Kivitel. Különlegességek gyártása.

A m. kir. honvédség, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. csendőrség, a m. kir. államvasutak, a m. kir. posta- és távirat igazgatóság, a m. kir. ipariskolák, a m. kir. vas- és acélgégyárak és a legtöbb állami intézet és vállalat szállítói.

Mint az államnak szerződéses szállítói első sorban hazai gyártmányt szállít mindennemű műszaki cikkekben u. m.: géphajtó-szíjak, gummi-árúk, gőztömítő anyagok, kenő-, világító-olajok és kenőcsök, gőz- és vízvezeték-felszerelések, csövek, szerszámok és szerszámgépek, ponyvák, zsákok, mérlegek, gazdasági gépek és eszközök, emelőrudak és csigasorok, vasak, szegek és csavarok, kütszivattyúk, fecskendők, fürdő- és closett-berendezések; különlegességeket bányá- és kohóművek, malmok, cukorgyárak, papirgyárak, serfőzők, szesz- és élesztőgyárak, fűrészgyárak, téglagyárak, gazdaság és erdőszet, kertészet, szőlőművelés és pinczegazdaságok stb. részére.

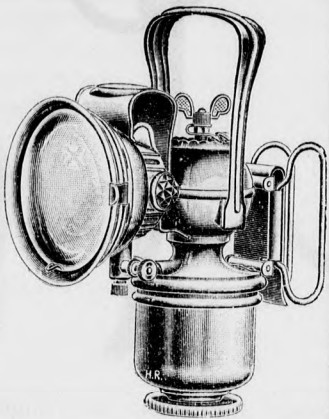
**Acetylen
lámpák**

Vas Géza és Fia

BUDAPEST,
VI., Liszt Ferenc-tér 6.

Sürgőnycim: DUNLOP.

Telefon: 65—43.

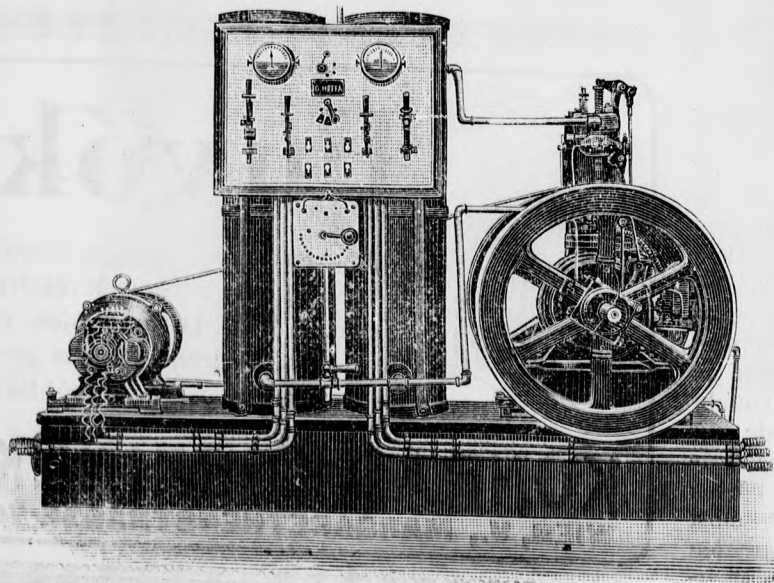
Geittner és Rausch cég

József főherceg ur ö cs. és kir. fensége udvari szállítói

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 8. SZÁM

— Alapítva 1865-ben —
— Számos kitüntetés. —

Gazdasági-, műszaki- és
szerszám nagykereskedés,
háztartási-, konyha- és
sportáru-raktár

Szenzációs újdonság!**Önálló villamos telepek,**

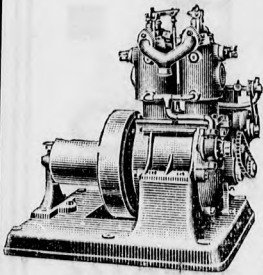
uradalmak, villák, gazdaságok, gyárak, szállodák, fürdők, utazó mozgólépcsők, színházak stb. részére.

Egy complet villamvilágítási telep 100 drb. 16 gyertyafényű lángot képes üzemben tartani akumulatorral együtt ára Kor. 3500.— Megkereséseket továbbít a

Vas- és Gépvásár
Kiadóhivatala.

MAGNET-Motore

10 PS 2 Zyl.

mit Magnetzündung für:

Gewerbe, Industrie u. Landwirtschaft,

für Benzin-, Benzol- und Gas-Betrieb, sind langjährig bewährt, einfach, sparsam und leicht transportabel, von **3—10 PS, 1 und 2 Zyl.**

Man verl. ill. Prosp. **L.** mit zahlr. Anerk.

Motorenfabrik MAGNET, Berlin-Weissensee.

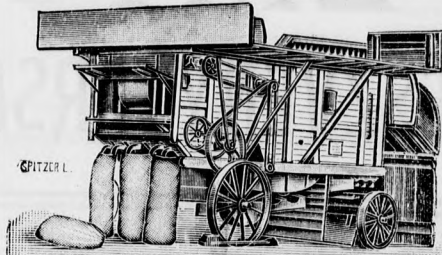
Fabrikation: Stationäre und Bootsmotore, Motorräder und Selbstfahrer.

Mótorgyárak és mótorkereskedők figyelmébe ajánl

ING. KARL REZAC

Prag II. Ferdinandstrasse 36.

verőléczes és szeges cséplőgépeket mótormeghajtásra.

Szállítás csakis vizszent eladókknak

Tessék ajánlatot kérni.

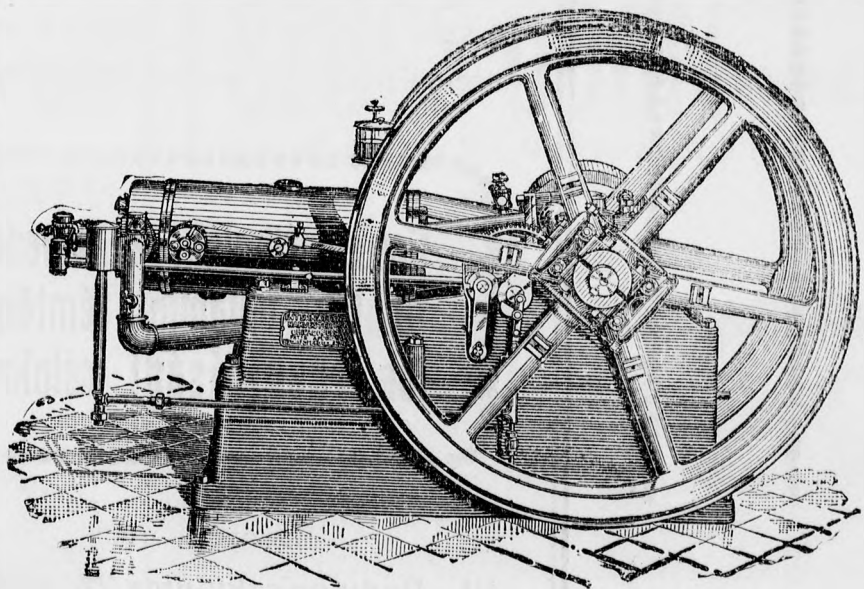
I. H. C. BENZINMÓTOROK

Eredeti amerikai gyártmány!

Eredeti amerikai gyártmány!

Legegyszerűbb szerkezet, legbiztosabb üzem, legolcsóbb beszerzés, gépkereskedők az I. H. C. Benzinmótort szívesen árúsítják, mert azzal csak dicsőséget vallhatnak. 1—20 eff. lóerőig stabil rendszerben, 4—20 eff. lóerőig locomobil rendszerben, 1 HP. mótór levegővel hűtött hengerrel, különlegesen vizszivattyuzásra
: : : : : ára complet : : : : :

650 korona

Ajánlatokkal szívesen szolgál

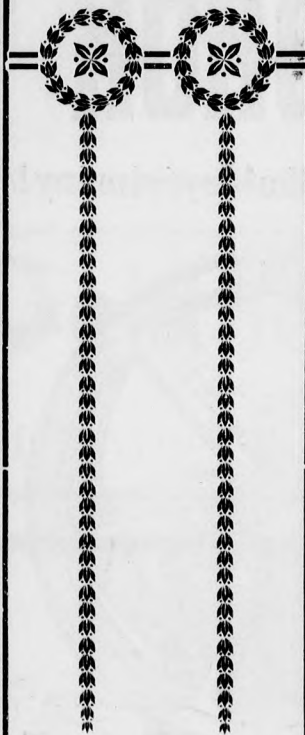
Ajánlatokkal szívesen szolgál

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

Magyarországi igazgatósága és főraktára: Budapest, Alkotmány-u. 12

■ ELSŐ MAGYAR ■ FÉMTÖMLŐGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG - Pozsony-Ligetfalu

Egyedüli
magyar
gyártmány!!!

Gyárt egyszerű, **kettős** és átfonott fémtömlőket acél, bronce, réz és bármely más fémből 400 légnyomásig **gőz, gáz, víz, kőolaj, savak** és egyéb folyadékok részére. Továbbá fémtömlőket, melyek a **legkiméletlenebb bánásmód mellett sem csavarodhatnak fel** és nem húzhatók széjjel, mert csavarodásai egymásba hajlítva széjjel választhatatlanul összekapcsolódnak. — Könnyű súlyúak, üzembiztosak és rendkívül hajlékonyak.

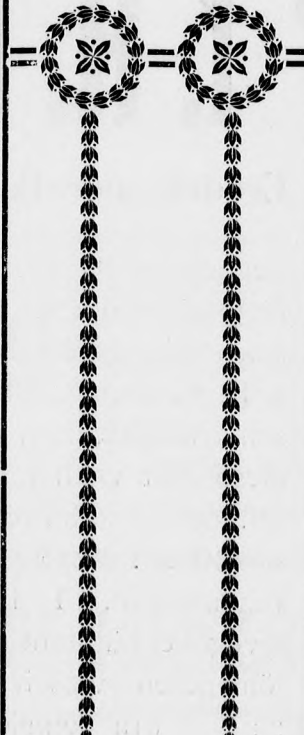
Vetőgéptömlők, kábelvédőtömlők, valamint fémtömlők tűzoltósági célokra.

..... Budapesti iroda :
VI., Podmaniczky-utca 27. szám alatt

Vezérképviselet és raktár Budapest részére :
BARTA GYÖZŐ, Budapest,
VI. ker., Dávid-utca 1/B. szám alatt

Telefon 3—36

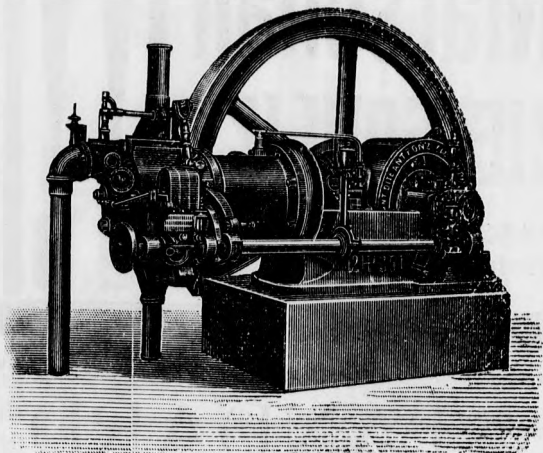
Egyedüli
magyar
gyártmány!!!

Telefon 3—36

Ant. Dité & Ant. Ponz

MOTORGYÁR. — PRAG-ZIZKOV.

Ajánlanak saját gyártmányu benzínmotort és lokomobilokat.

Magyarországi vezérképviselő **SOLTÉSZ EMIL** mérnök, BUDAPEST, Vi., Podmaniczky-u. 9.

Eladó használt gépek.

6 HP Benz-lohomobil, 6 HP Oberurseli lokomobil, 3 HP Fairbanks-motor, 12 HP Climax-motor, 10 HP Shuttleworth-lokomobil, 8 HP Marschall-lokomobil, 2 marhamérleg és 8 Magyar állami gőzgarnitúra, valamenyi jó állapotban eladó **Kandel Viktor** gépkereskedőnél, **Tasnádon**.

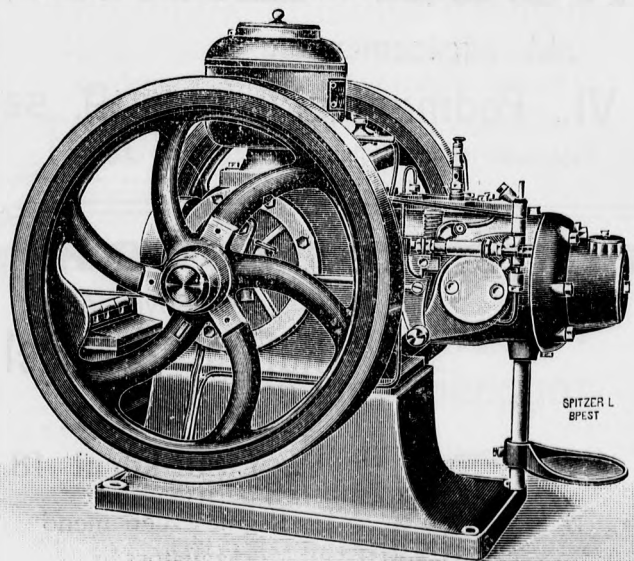
Eredeti BOLINDERS

nyersolajmotorok

csak

SZABÓ EMIL és TÁRSÁNÁL

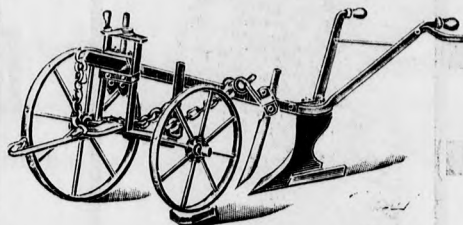
kaphatók: Budapest, V., Ferencz József-tér 6/a.

Kis nyersolajszükséglet! Feltétlen jótállás!
Kedvező árak és feltételek!

TÁTRAYSÁNDOR

VASÖNTÖDÉJE

Gazdasági gép- és ekegyára Épület- és műlakatosműhelye. Vízvezeték és villanyberendezése.

Telefon-szám : 340. **Nagyvárad.** Telefon-szám : 340.

Az eredeti angol

„The National”

szívógázmotorok

„The Robson”

nyersolajmotorok

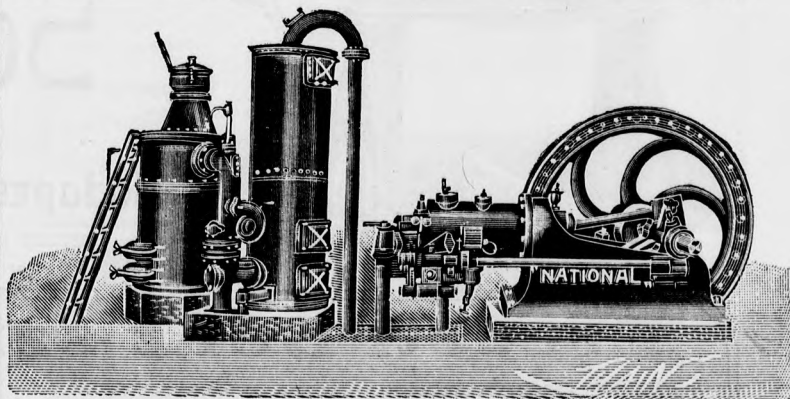
„The Mirlees Diesel”

Dieselmotorok

magyarországi vezérképviselősege:

SZÜCS ÖDÖN cégnél

Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

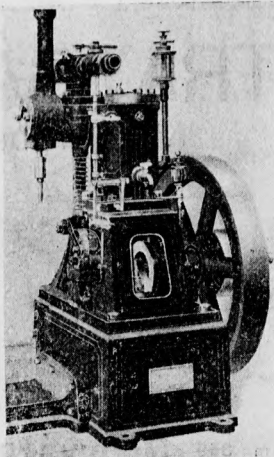
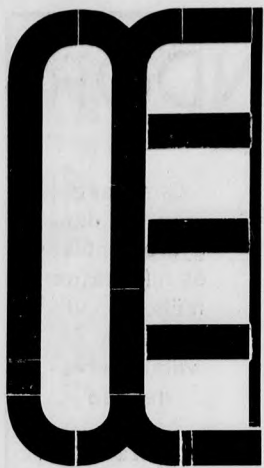

Benzin- Egyszerű kezelés! **Benzin-**
Megbízható olcsó üzem!

motorok Szolid angol kivitel! **lokomobilok**
Jutányos árak!

Előnyös fizetési feltételek!

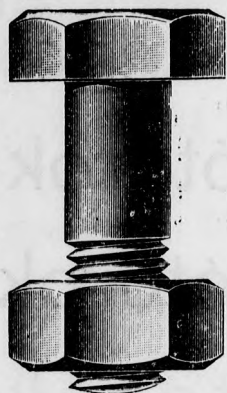
Kívánatra Angolországból közvetlenül a vevő címére szállítatom a gépet.

A. E. Marschall LEIPZIG-GOHLIZ

ajánlják elsőrangú benzin-, gáz- és
nyersolajmotorjait.

Tessék ajánlatot kérni.

AIGNER, FÁBIÁN és KÁLMÁN

CSAVARGYÁRA

Budapest, VI., Váci-ut 135.

Készít: csavarokat, szegecsket,
csavaranyákat, sinkapcsoló- és
sinmegerősítő anyagokat s az e
szakba vágó kereskedelmi- és
építési cikkeket, valamint min-
dennemű kovácsolt, préselt és
kiütött alkatrészeket.

„STANDARD“

MŰSZAKI KERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS.

EZELŐTT

PICK ÉS WINTERSTEIN,
KUSCHNITZKY ÉS GRÜNHUT

cs. és kir. udvari szállítók

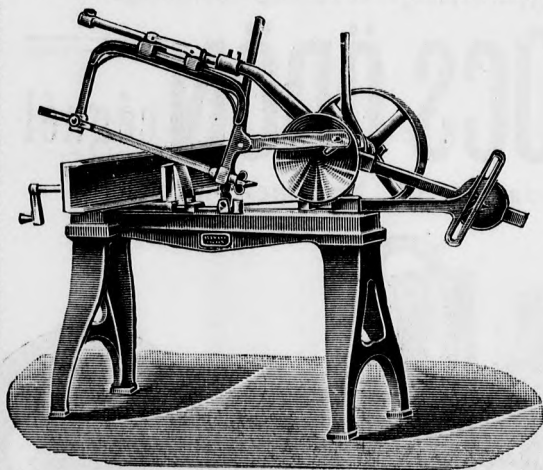
BUDAPFST,
VI. Teréz-körut 21.

FIUME
Palazzo Adria.

Szállítja az összes műszaki cikkeket.

Berendezési tervezetek saját mérnöki osztálya által.

Sürgőnycim: PIGREENIT.

Telefon: 169—68.

Telefon: 169—68.

Mindennemű szerszámgépeket u. m. esztergapadot,
furógépet, gyalugépet, lemezollót, lyukasztót, hengerítőt,
* * * * hidegvágó fűrészstb. szállít * * * *

Soltész Emil

:: okl. gépészmérnök ::

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 9. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

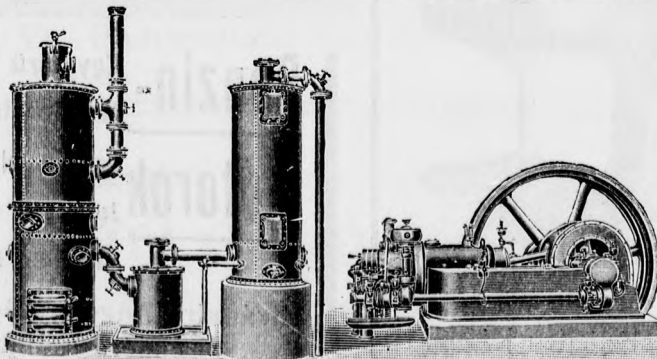
Eredeti Benz szivógázmotorok

a jelenkor leggazdaságo-
sabb és legolcsóbb üzem-
gépei, faszén, antracif, bar-
nászén éstorffal tarthatók.
Továbbá: benzinmotorok,
benzinlokomobilok és lég-
szeszmotorok

Minden nagyságban azonnal
szállítható.

Kedvező fizetési feltételek.

Legolcsóbb üzem, egyszerű szer-
kezet, könnyű kezelhetőség.

Vezérképviselők:

Kalmár és Engel

BUDAPEST,

V., Lipót-körut 18.

Legmesszebb menő
szavatosság.

Árjegyzék és költségveté-
sek ingyen és bérmentve.

BÁRDOS és BRACHFELD
MŰSZAKI és VILLAMOSSÁGI VÁLLALAT
BUDAPEST VI. GYÁR-UTCA 5.
MINDEN GÉPÜZEMI KELLÉK.
SZERSZÁMOK, SZERSZÁMGÉPEK,
SZIVATTYUK, KUTAK, FECSKENDŐK,
SZIJJAK, GÉP és HENGEROLAJOK.
ARJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE.

Kosztelán Miksa műszaki és elektrotechnikai
cikkek nagykereskedése ::

BUDAPEST, VI., Liszt Ferenc-tér 10.

Bőr	} gépszijak	"KONGO" védjegyü	} Tömítőlemezek Tömítőzsinórok Csapágyfémek Tömlők
Teveszőr			
Pamut			
Balata			

Bányászati és kohászati cikkek. Telefon 87-19.

Telefonok, villamos esengők,

villámhárítók berendezését, javítását,
szakszerűen és jutányosan készít:

FÖLDVÁRI Debrecen, Kossuth-u. 1.
000000 TELEFON 168. 000000

Első Szatmári
Mezőgazdasági - Gépgyár

érczöntőde és mély-
kútfurási vállalat

PROBST MÁTYÁS

Szatmár, Teleki-utca 8.

Elsőrendű kivétel

Versenyképes árak!

Fischer János mérnök

malomépítési vállalkozó, TANGYE's birminghami motor- és gépgyárainak kiz.
vezé-képviselője Magyarország és társországi részére

V., Báthory-u. 1. BUDAPEST, V., Nádor-u. 35.

Ajánlja elismert világhírű magasnyomású és 4 ütemű
nyersolajmotorjait szivógáztelepeit, antracit, koksz
és faszénre benzinlokomobiljait cseplőszekekrényvel.

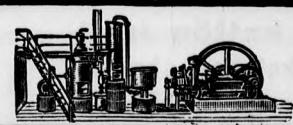
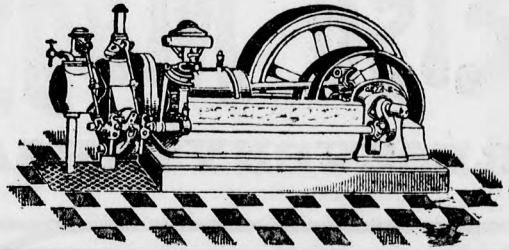
Elvállalja motor-, gőzgép- és turbinahajtású malmok és szeszgyárak át-
alakítását, valamint új telepeknek a legmodernebb gépekkel, önműkö-
dően és legmesszebbmenő szavatosság mellett leendő berendezését.

Állandó raktár!

Legjobb
referenciák!

Telefonszám:
101-25.

Sürgőnycim:
Turbina.

SZIVÓ GÁZ
BENZIN
MOTOROK ÉS
LOKOMO-
BILOK.

**BRÜNN-KÖNIGSFELDI
MOTOROK**

= EGYED = ABELES EMIL BUDAPEST
ÁRUSÍTÓ V. VÁCI-UT 14.

TELEFON 98-32.

SÜRGÖNYCIM: BARSEL

COLUMBUS

— SZAB. PERMETEZŐ — NAGYÁKOS TALÁLMÁNYA —

EGYSZERŰ és TARTÓS SZERKEZET.
SOKOLDALUAN HASZNÁLHATÓ.
— ÁR AJÁNLATOT SZÍVESEN KÜLD: —

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK
GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
• BUDAPEST. •
VÁCZI-KÖRUT 32.

ELSŐ NAGYKIKINDAI FACSÖVES
ÓNOZOTTLÁNCZKUTGYÁR.

Bizony Gyula, Nagykikinda.

Ajánlja első-
rangú saját
gyártmányú
facsöves óno-
zottlánczkat,
amelyek telje-
sen fagymen-
tesek. A fenyő-
facsövek rot-
hadást kizár-
nak.

Nincsen
javítás!
Egyszerű
szerkezet!

Minden ázottkutra alkalmazható!

6 m. facsővel, teljesen felszerelve 65 kor. Azonfelül máterenkint 5 kor.

Honi ipar! Magyar gyártmány!

Árjegyzék ingyen!

Első Magyar Fémtömlőgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG POZSONY-LIGETFALU

Gyárt egyszerű, **kettős** és át-
fonott fémtömlőket acél, bronce,
réz és bármily más fémből 400
légnymásig **gőz, gáz, víz,**
kőolaj, savak és egyéb folya-
dék részére.

Vetőgéptömlők

□ Kábelvédőtömlők □

□ **Fémtömlők** □

tűzoltósági czélokra

Vezérképviselőt és raktár Budapest részére:

BARTA GYŐZŐ, Budapest, VI., Dávid-utca 1B.

Telefon 3-36.

Egyedüli magyar gyártmány!

Telefon 3-36.

Schvarcz József és Társa Budapest

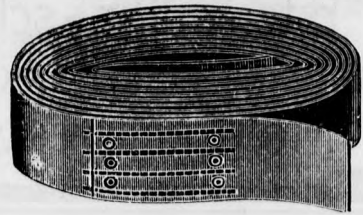

Központ: V., Váci-körut 26.

Gyár: VI., Váci-körut 53.

TÁVIRATCIM: „USZÓ“ BUDAPEST. TELEFONOK: 74-22, 74-23, 74-24
Gyártási cikkek: Géphajtó-színbórszíjak, szavatolt nehezítetlen, gödörben cser-
 zett, elsőrendű színbórból, szavatosság mellett. Varró- és kötőszíjak minden fajtában. Szíjbőrök
 (kruponok) szigorúan metszve, hulladék nélkül. Arajánlatok, ingyenes minták kívánatra küldetnek.

Landecki Carbid

kizárólagos árusítói

Schvarcz József és Társa
 Budapest, VI., Váci-körut 26.

Telefon 80-87.

Autogén hegesztés

acetylen és oxigénnel vagy

világítógáz és oxigénnel

Teljes hegesztő és vágó-

berendezések létesítése.

Feleink munkáit ez új

eljárásra kiképezzük

Törött géprésze-

ket, hibás kazá-

nokat, önt-

vényeket

saját telepünkön gyorsan

hegesztünk

Lakos és Székely

magánmérnökök

Gyár és vállalat autogén

hegesztő és vágó

berendezésekre,

Budapest, VI., Lehel-u. 10

KELEMEN ALFRÉD

ÉS TÁRSA

Budapest, VIII. ker., Köztemető-ut 12.

Ajánlja saját gyártmányu Acetylen-
 lámpáit. :: Acetylen-berendezések.

Kurucz szálló- és fapermetező-gép

Az egyedüli, amely javításra nem szorul.

Árllapot ingyen küld a KURUCZ permetezőgyár, Czegléd.

Minta- Ligeti és Biró szőlőszeti és pincegaz-
 raktár dászati szaküzletében,
 Budapest, V., Vigszinház-utca 5. szám.

“TRIAS”

TELEFON 161-43.

Budapest, IV., Vámház-körut 12. I. em.

olajfűtő-vállalat Székely

A szab. „TRIAS” olajégőkkel 40-50%-kal olcsóbban fűtünk, mint szén-
 nével vagy fával. A gázfűtésnek 1/5-részebe kerül. Kényelem és
 tisztaság szempontjából a gázfűtéssel vetekszik. Gyorsan fűt és
 nagyobb meleget ad, mint a fa-, szén- vagy kokszfűtés. Több helyen
 kipróbálták és mindenhol megelégedésre működtek.

Specialista: Templom-, táncterem-, színház-, kávéház-, ét-
 terem- és nagyterem-fűtésekben. — Képviseiők kerestetnek.

Diesel és más rend- szerű motorok hajtására szol- gáló

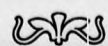
nyersolajat, tüzelési nyersolajat,

mindenféle kenőolajokat
 garantált legjobb minő-
 ségben legolcsóbb árak
 mellett szállít hordó és
 tartányszámra

Arjegyék, arajánlat ki-
 vánatra ingyen és bér-
 mentve.

Klar Andor

műszaki és keres-
 :: kedelmi irodája

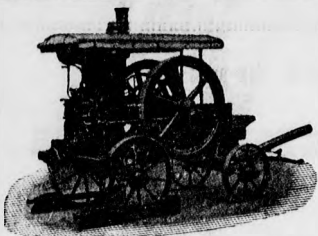
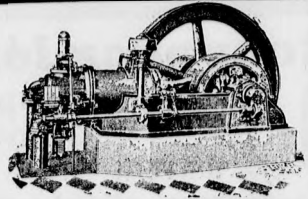

DEBRECEN.

Erste mähr.-schles.
Explosions-
Motorenerzeugung

MORAVIA

Richter & Uher Brünn.

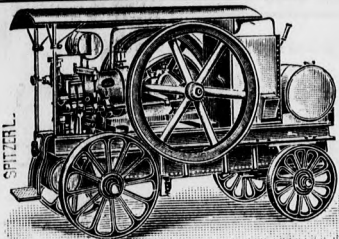
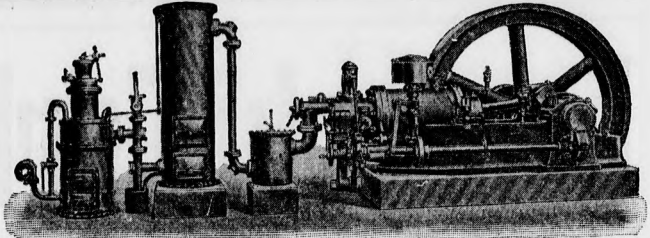

Alois & Johan Holzschuh

:: mótorgyár ::

Wien, X., Kepleplatz 12.

Ajánlanak saját gyártmányu Gaz-,
Benzinmotorokat és lokomobilokat, va-
lamint **szivógázmotorokat** ked-
vező fizetés mellett. Árjegyzék ingyen
és bérmentve, kifogástalan üzem.
Pontos kiszolgálás! Teljes jótállás!

Karczag Testvérek

Motor- és gép-
kereskedők

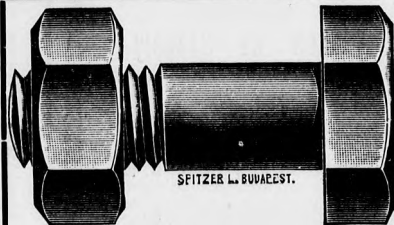
Budapest, Aulich-utca 7.

Ajánlanak elsőrangú szivógáz- és nyersolajmotorokat, benzin motor
és locomobilos cséplőket. Továbbá összes gazdasági gépeket,
malomberendezéseket és műszaki cikkeket.

Tessék árajánlatot kérni.

Archimedes

csavargyár

Budapest

VI., Lomb-utca 39.

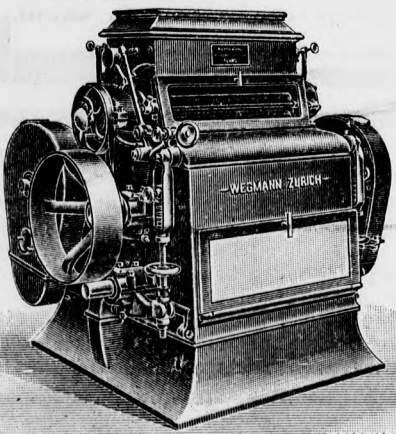
TELEFON 86-56.

Sternfeld Mihály

Wien, I., Industrie-Palast

Ajánl **csakis** viszonteladóknak saját gyárt-
mányu **permetezőket** (Vermorel rendszer és
kivehető szélkazánnal). Szállítás jótállás mellett tör-
ténik. Ajánlok továbbá mindennemű konyhafelszere-
lési cikkeket valamint lemez- és öntött edényeket.
Tessék árajánlatot kérni. = Telefon 4752/VIII.

Több mint 60.000 Wegmann-
hengersizék üzemben a világon

Jakab és Hegedűs malomépítészet

A Wegmann hengersizékgégyár és Hecht Selmár wieni cég vezérképv.

Telefon 97-23.

Budapest, V., Váci-út 6-38.

Az általunk beveze-
tett Wegmann-féle **porcellán hengersizékek**

jóságát az bizonyítja, hogy számtalan malomban az eddigi hengersizékeket WEG-
MANN félékkel cserélik ki. Kisméretű **sikszitáink** kis helyszükségletük, könnyű
súlyuk, nagy üzembiztonságuk, nagy munkaképességük, szép szitálmányaik folytán
általánosan kedveltek. Elvállalunk malmok átalakítását, új malmok berendezését,
hengersizékek, sziták és koptatók kicserélését. — Tervek és költségvetések készi-
tését. — Tűzkárbecsléseket stb. stb.

Árjegyzéket és hengersizékeket összehasonlító táblázatot
ingyen küldünk.

RÁCZ TESTVÉREK malomberendező műszaki üzlet BUDAPEST, VI., GYÁR-UTCA 26. SZÁM.
Állandó gépkiallítás: Malomgépekben.

CANADA

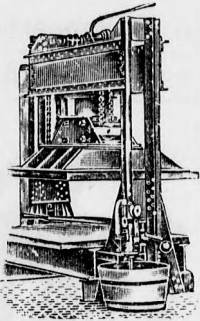
**a jelenkor legkitünőbb
magasnyomású tömitőlemeze.**

Csáki és Herbst

műszaki kereskedők

Budapest, V., Kálmán-utca 21.

Csomagnyomó sajtókat

Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve.

len, gyapjú, fonalak, fonóhulladékok,
papiros- és táblapapiros-hulladékok,
rongyok, fa-gyapjú, széna, szalma stb.
számára

**Simitó sajtókat,
Nedvességet elvonó sajtókat,
Hydraulikus sajtókat**

gyártanak különlegességként külömböző
nagyságokban és legkiválóbb
jóságú szerkezetekben

Ph. Mayfarth & Co., Wien 2₁
Gépgyár és vasöntöde.

Kaspar Antal különleges vetőgépgyára Stredokluk (Prága mellett)

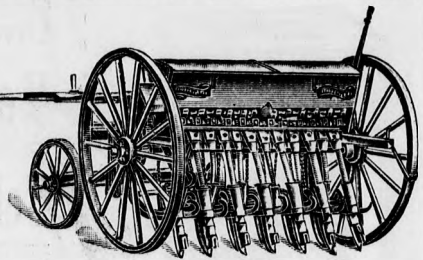
Ajánlja páratlan sorú
alsó és felső szerkezetű
tolókerekes
valamint páros sorú

**Melichar rendszerű
VETŐGÉPEIT**

**Kitünő szerkezet.
Elsőrendű gyártmány.
Olcsó árak!**

Ajánlattal szívesen szolgál a magyarországi vezérképviselő:

Weisz Márk, Budapest, Visegrádi u. 19.

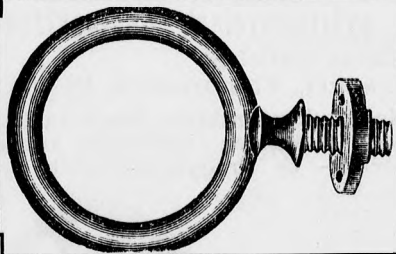
PETHE ÉS TÁRSA

műszaki és elektrotechnikai nagykereskedése Budapest V., Honvéd-u. 4

Különlegesség:

Olímpia és Sirius

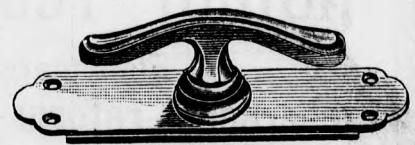
az eddig létező legjobb magasnyomású tömitőlemezek!!

Romeisz György bádog-, fém- és rézárugyára **Pécs, Siklósi-utca 12.**

Mindennemü réz épületvasalások, lószerszám-
veretékek, kutszivattyúk és mindennemü öntések
minta vagy rajz után.

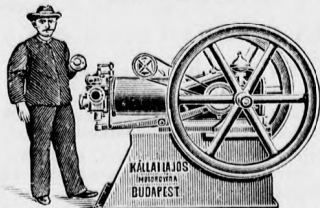
— Telefon interurban 47. szám. —

Legujabb találmányu villamos benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel

Kállai Lajos mótorgyárában Budapest, VI., Gyár-utca 28.

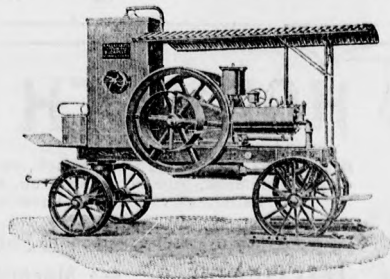
Mindenkor üzemben megtekinthetők.

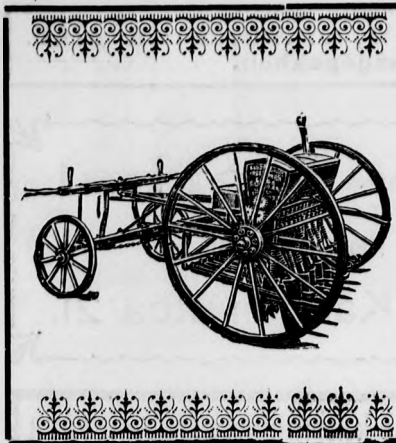

Teljes jóallás kitünő cséplésért!!

Ezen mótórok bámulatos egyszerűek, szelepeit
egyetlen egy mozgó kar szabályozza — Ható-
sági engedély nélkül még szalmával fedett
házak között is felállíthatók. — Gépész szük-
ségtelen; a legjáratlanabb ember is azonnal
könnyen kezelheti. — E hírneves mótórok
terjesztése érdekében gőzgépek cseréltetnek.

Olcsó árak, kedvező fizetési feltételek. Árjegyzék ingyen

BATTISTA & SCHULZ

PECEK a. d. B. (Csehország.)

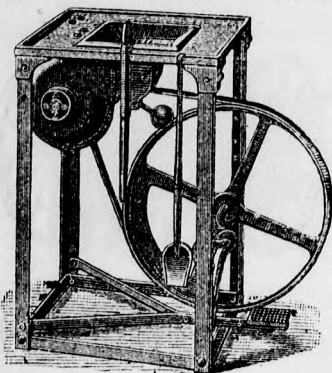
Ajánlják páros soru (Melichar-rendszerű)

vetőgépeiket.

Eladás csak nagyban.

Tessék árajánlatot kérni.

Elsőrendű gyártmány.

Unverschlackbare
Ventilator-
Feldschmieden

la, komplett mit Riemen,
unter Garantie

sofort ab Lager lieferbar:

Grösse der Herdplatte: 53×45 cm. 70×50 cm 80×60 cm.

Gewicht ca. 68 Kg.

Preis netto Kronen 38.— 56.— 75.—

ab Fabrik gegen Nachnahme.

A. CISAR, älteste Schmiedeherde - Fabrik.
UNT.-BERKOWITZ (Böhm)

Gegründet im
Jahre 1864.

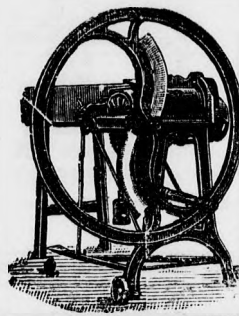
Landwirtschaftliche Maschinen, Steinbearbeitungsmaschinen sowie Abgüsse aller Art

liefert die Firma

SUCHY, JOUZA & ČÁP.

Eisengiesserei und
Maschinenfabrik :::

in Chrast bei PILSEN.

Kérem cégemet más céggel össze nem téveszteni.

Neugebauer Antal

első mezőgazdasági gépműhelye és rézöntődéje.

Alapított
1858.

Saját és elsőrangú

Alapított
1858.

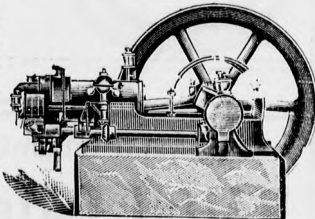
magyar gépgyárak gyártmányainak nagyraktára.

Saját ház és ipartelep:

SZOLNOKON, Tiszapart, Tomori-utca 10-11.

Állandó gépkiallítás. Nagy új gépraktár. Nagy raktár
borászati és tejgazdasági cikkekben. Szivattyús kutak
és fecskendők, úgy kender- és ruggyanta-tömlők.

Gép- és motortulajdonosok nagy
hasznára. Gőzmalom és gyárak,
szeszgyár, cukorgyár, fűrészmalom,
valamint gazdák, gép- és minden-
nemű motor-tulajdonosok figyel-
mébe ajánlom az általam legújabban
konstruált és elkészített Magyar-
ország és Ausztria összes tartomá-
nyaira szabad. 3 drb gőzhenger
fűró-gépet. — Gőzhenger-
fűrészek bárhol a helyszínén.

Hajnal Testvérek

Első magyar
teherkocsi reform-kerékgyár
és kocsipítő-vállalat

Budapest, VIII., Dobozi-u. 47.

TELEFON.

TELEFON.

HORVÁTH és DÁNIEL

Műszaki iroda: Budapest, VI., Teréz-körút 43/a.

Műszaki cikkek: Szerszámok, szerszámgépek, armaturák, szijak,
olajak, tömitések, gummi, asbestárak, géprészek. Vasuti sínek, sínzögek,
kartellenkívüli árban, kanális és vízvezetékű öntés.

Motorok: Bensin-, petrolin-, nyersolaj-, szivógázmotorok, bensin-
és nyersolajlokomobilok, teljes cséplőgarnitúrák.

TELEFON 170-27. *** Mérnöki iroda: Mindennemű tervekkel díjmentesen szolgálunk. *** TELEFON 170-27.

Malomépítéssel: Szállít és vállal teljes malomberendezéseket és
nagyobbszabású átalakításokat, továbbá egyes malomalkatrészeket.

Ipari gépek: Szállít és vállal teljes hűtőberendezéseket, jéggyártó
gépeket, sör-, szesz- és cukorgyári berendezéseket, fűrészgépeket és
egyeb alkatrészeket.

A Csakis viszont-
eladóknak szállit

Nyersolaj-
mótorok

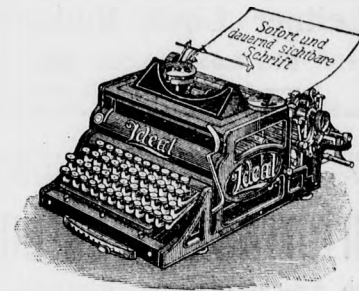
B Motoren
für Rohöl

Alexander Brauner
✠✠✠ & Comp. **C**

Motorenfabrik Wien XIII/2.

Ideal

Írógép, az írógépek ideálja.

Absolut látható írás. 00 Tizedes rovatoló tabulátor.
Az ország bármely helyén felszállításra vételkötele-
zettség nélkül, saját költségére bemutatja:

Schott H. és Donnath

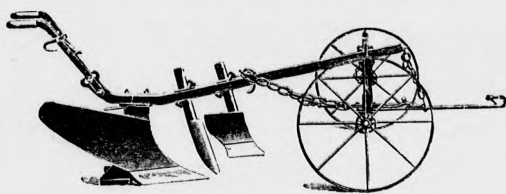
Budapest, VI., Andrássy-út 53. Telefon 62-54.

Bächer Rudolf EKE-GYÁRA ajánlja elsőrendű anyagból ké-
szült tökéletes szerkezetű

egy- és többvasu acélekét,

acélboronáit és mindennemű talajmivelő eszközeit, amer.
rendszerű **táresás boronáit.**

Magyarországi főraktár: Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

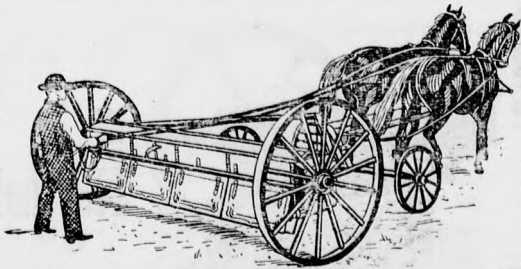
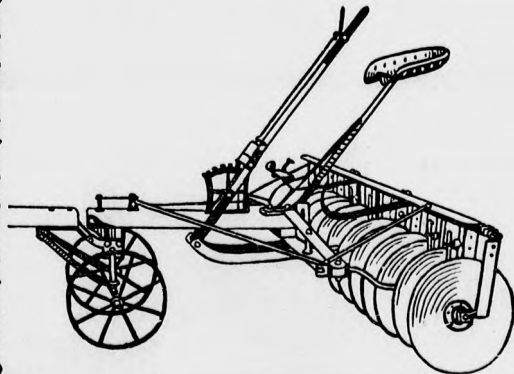
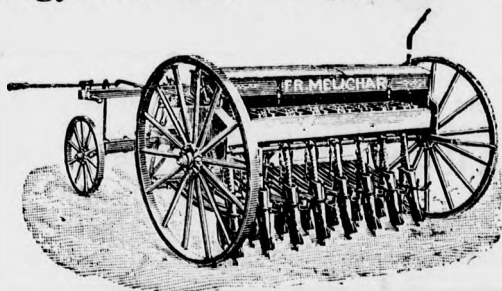

**Melichar
Ferencz**

Páros sorú „UNICUM”,
páratlan sorú
„FORTUNA”

vetőgépei

a legkedveltebbek, miért
is óva intem a gazda-
közöniséget értéktelen
utánzatoktól.

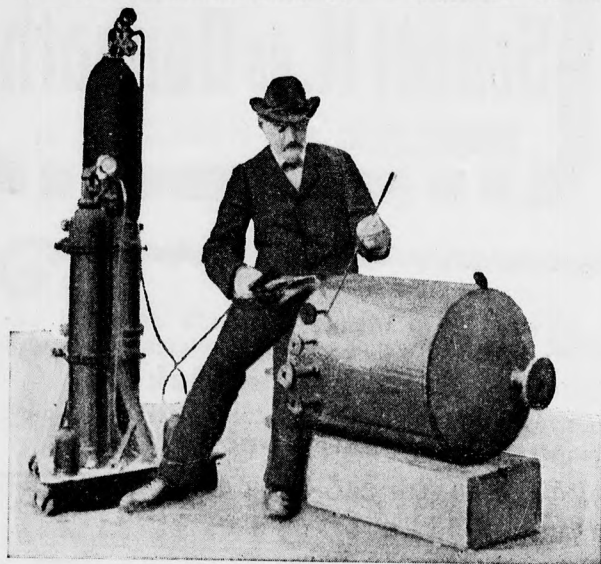
Árjegyzékkel vagy árajánlattal szívesen szolgálunk.

	<h1>Vastartókat</h1>	
	<p>(Traversen) és U-vasakat, kész falkötő vasakat, továbbá budapesti vashengermű gyártmányait, u. m. laposvasat, I-a patkóvasat, sinvasat, gömbvasat, és négyszögvasat. Mindennemű építkezési anyagokat, keramitlapokat, mészkő-, márvány- és gránitmunkálatokat, vízvezetéki berendezéseket szállít jutányos árban:</p> <p>Leitner Lipót Budapest VI., Lázár-utca 20. — Az Opera mel ett. —</p>	

Oxy-Acetylen! Oxy-Hydrogen!

Autogén forrasztási berendezések

a világhírű szab. Fouché, Dräger, Griesheim, Pyrokopt forrasztó- és vágó-készülékek. Darvas-Popper-féle szabad. Acetylen-gépek. Saját autogén forrasztási telep. Munkások kiképeztetnek. Autogén Forrasztások és Berendezések részvénytársasága Budapest, Akadémia-utca 7. Telefon 99-43.

Az Öst.-Ung. Sauerstoffwerke G. m. b. H. kizárólagos Ierakata comprimált Oxigenben és Hydrogenben

DARVAS JÓZSEF és TÁRSÁNÁL
 BUDAPEST, V., AKADÉMIA-UTCA 7.
 A m. kir. államvasutak és az Osztr. magy. államvasut-társaság hűtőanyag-állandó szállítói

I. H. C. BENZINMÓTOROK

EREDETI AMERIKAI GYÁRTMÁNY

Legegyszerűbb szerkezet, legbiztosabb üzem, legolcsóbb beszerzés, gépkereskedők az I. H. C. Benzinmótort szívesen árúsítják, mert azzal csak dicsőséget vallhatnak.

1—20 eff. lóerőig stabil rendszerben 4—20 eff. lóerőig locomobil rendszerben, 1 HP. motor levegővel hűtött hengerrel, különlegesen vizszivattyúzásra ára komplett **650 korona.**

Ajánlatokkal szívesen szolgál

Mc. CORMICK

Harvesting Machine Company

Magyarországi igazgatósága és főraktára:
BUDAPEST, Alkotmány-utca 12.

Hirmann István, Vác

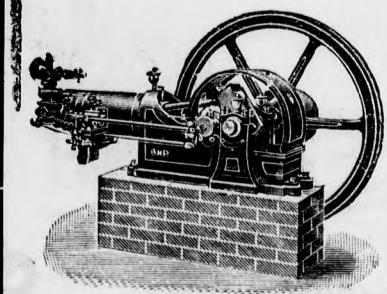
mérőeszköz- és szerszámgyár

Mindenféle szerszámok raktáron.

Egyedárusítás és raktár:

Kaszab Elemér TELEFON 101-57.
 Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 13.

Mindenféle vasárúk gyárból és raktárból.
 Kocsialkatrészek raktáron.

4 bis 5 Heller

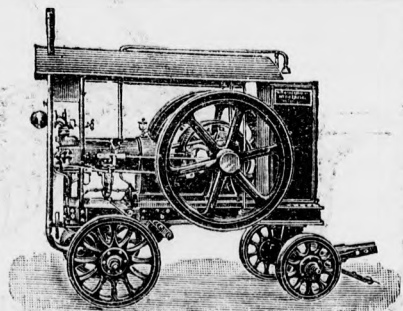
bei unseren Petrolin-Motoren und Petrolin-Lokomobilen.

...
Motorenfabrik
 ...
Warchalowski & Seidler, Wien, 4/1.

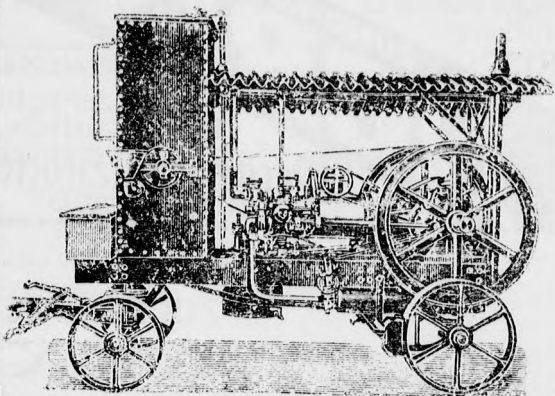
PAULUSGASSE Nr. 3.

Tausende Motoren im Betriebe. — Preisliste gratis. — Günstige Zahlungskonditionen. Auch gebrauchte Petrolin-Motoren lagernd.

Ajánlanak elsőrangú Benzin Mótorkat és Lokomobilokat.

Tessék ajánlatot kérni.

Róthschild Lipót

okl. gépészmérnök gépgyára

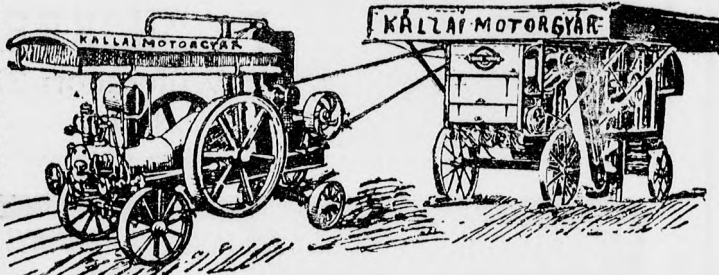
Budapest, Véső-utca 6.

Gyárt Benzin-Motorokat és lokomobilokat 2—12 lóerejűig.

Ugyszintén specialista fűrész- és fa-megmunkáló gépekben.

Viszont eladóknak engedmény.

HAZAI GÉP- és MÓTORGYÁR.

Kállai István és Tsa

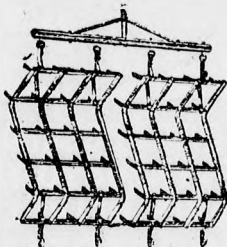
Budapest, VI., Lőportár-utca 14. szám.

Mint legmegbízhatóbb hazai gyár ajánl: **benzin-motorokat és lokomobilokat, gazdasági és ipari célra teljes jótállással kedvező fizetési feltételekkel.**

Árjegyzék ingyen.

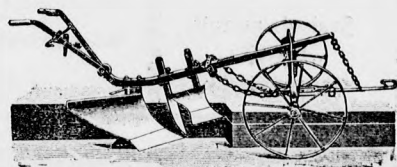
Rayon-képviselők kerestetnek.

GIYÉ DEMETER FIA gép- és ekegyár NAGYVÁRADON.

Ajánlja elsőrendű gyártmányú aczélekeit és vasboronáit a tavaszi szállításra.

Tarjáni felszerelt aczéleke, fa-gerendás	K 14.—	Egész vas Sack-eke, 5-ös, 1 talpu 50 kgr.	K 37.—
Tarjáni felszerelt aczéleke kőrísa gerendélylél	K 16.—	Ugyanaz, D6K, 2 talpu, 63 kg.	K 38.—
Fataliga ekéhez gerendélylél	K 9.30	„ D7M, 2 talpu, 73 kg.	K 40.—
Lánczos eke vas taligával, bükkfa gerendélylél	K 28.—	„ D8M, 2 talpu, 83 kg.	K 44.—
Kőrísa taligával	K 32.—	2 tagu vasborona, 40 foggal, 44 kg.	K 16.—
Hegyi eke öntött fejjel	K 12.—	Ugyanaz, 48 kg.	K 20.—
Hegyi eke kovácsolt fejjel	K 14.—	Ugyanaz, 50 foggal, 55 kg.	K 26.—
		3 tagu vasb. 60 foggal, 75 kg.	K 40.—

Árak ab gyár értve,
3 havi jótállással.

TAURIL

Magyar munkás

Magyar munkája

Tauril központi

A legtökéletesebb tömitő lemez

elárusítási iroda

BUDAPEST

Export az egész világba

Óvakodjunk utánzattól

Gyár-utca 48.sz.

Levonóképek

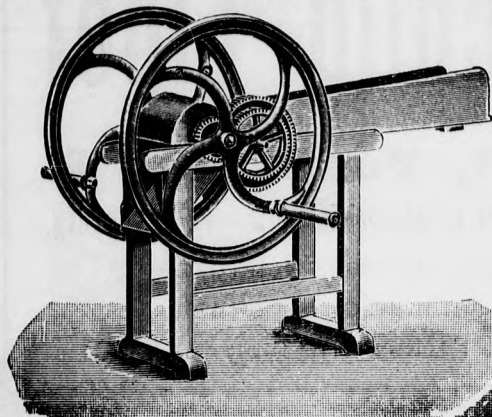
fém- és faárúk részére. Virágok, tájképek és bordurök. Levonó cégtáblák gépek, készülékek részére. Különleges tervek után is készítünk. Kérje az 56. számú árlapot annak a megjelölésével, hogy milyen célra és milyen nagyságban kellene a levonó-képek?

Carl Schimpf levonó-képek gyára Nürnberg.

Vezérkép. Ausztria-Magyarország részére: **Schön és Schnabl Wien, VIII/1. Neudegger-gasse 17.**

Bredt E. és Társa gépgyár és vasöntöde OTTYNIA.

Budapest, Nagymező - utca 49. szám.

Legelőnyösebb beszerzési forrás viszonteladók részére. — Dobszecskavágók, répavágók, morzsolók, járgányok, rosták, malomjáratok.

Titánia művek WELS.

Sorvetőgépek, szénagyűjtők, takarmányfüllesztők, gőzmosógépek, mángorlók, faesárók

Magyarországi vezérképviselő:

TAKÁTS OSZKÁR Telefon 97-49.
Budapest, Nagymező - utca 49. szám.

Gróf Csáky László **Prakfalvi Vas- és Acélgyár** RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

Különleges cikkek gyártása:

Szerszám - tégelyacél
Gyorsztergaacél
Öntött gépacél
Kőfúróacél
Marótárcsák és acéllemezek

Szabadalmazott „AJAX” rugóspörtyök.

Egyedárusítása a patkójelű öntöttacél reszelőknek,

az Usines Metallurgiques Vallorbe-féle „Grobet” pontossági reszelőknek és a Dr. Georg Schmidt Radeberg-féle szabad. különlegességi reszelőknek

Igazgatóság: Allandó nagy raktár:

Budapest, IX., Csillag-utca 4.

TELEFON 65-45

Ujdonság!

Legujabb szabadalom.

Ujdonság!

= Az 1910-ik évi eredeti

Ujdonság!

„RÁKÓCZI”-permetezőgép

nem szorul többé dicséretre!

Készíti **POLATSCHKEK A. gépgyáros Cegléd**

A gép oldalán a légvezetőcső többé nem gumiból, hanem tiszta rézcsőből van készítve. — Az ábra mindent megmagyaráz!

Alaposan kipróbálva — Általános tetszést aratott. — Próbarendelés bizonyítani fogja, hogy a világ legjobb permetezőgépe. — Alkalmat adok mindenkinek a gép kipróbálására — Viszonteladók részére — Viszonteladók részére kedvezményes ár!!!

Fahren Sie nur mit Zündkerze „NORIS”

ZÜND-KERZE

NORIS

Preis Mk. 3.-
Leicht zerlegbar
Unverwüstlich

Weckerlein & Stöcker
NÜRNBERG, 15.

ZUCKER-féle
„REX”
répavágó.

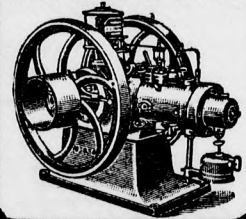
Függőleges, praktikus, üzempépes, törvényileg védve.

Viszonteladók részére hálás cikk!
Nagyszerű kereset!

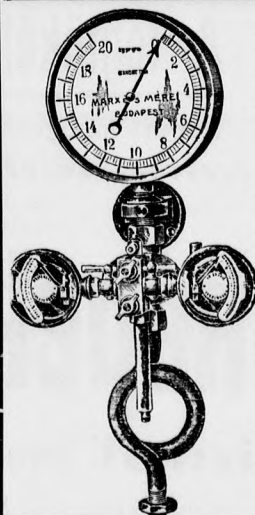
Fr. ZUCKER,
P. Wilfersdorf 27.
N.-Öst.

WOHANKA FÉLE
NYERSOLAJ MOTOROK
és LOKOMOBILOK.
ÜZEMKÖLTSÉGEK
NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér

HONI GYÁRTMÁNY!

ÓRÁNKÉNT és LŐERŐNKÉNT - NINC S ROBBANÓ- és TŰZ-VESZÉLY! - MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKŰL.
WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST,
V. VÁCZI-KÖRUT 76.

Marx és Mérei

tudományos műszerek gyára
BUDAEST,
VI., Bulcsu-utca 7. szám.

Fesz mérők, lugürmérők, rugós egyensúlyozók, hőmérők, vízszintmérők, szögtükrök, szögdobok stb. Laboratoriumi műszerek. Elismert elsőrangú gyártmány.

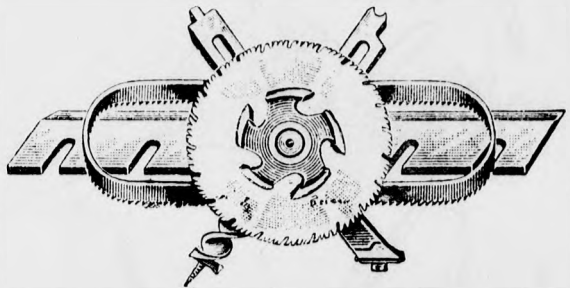
Viszonteladók részére a legmagasabb engedmény. — Kitüntetve a pécsi orsz. kiállításon aranyéremmel.

Hirrmann Ferenc

FÉMÖNTŐDE, RÉZ- ÉS ÉRCMŰÁRUGYÁRA
 Budapest, VII., Csányi-utca 7-9.
 TELEFON 29-03.

Első magyar gépkés- és acéláru szerszámgyár
Bartusek Károly, Budapest, VI., Dávid-u. 10.

Számos állami- és elsőrangu magánvállalat állandó szállítója.
 Különleges készítményei: fagyalugépkések, a legújabb és legjobb minőségű anyagból, utolérhetetlen kétszeres vágóképességgel, maró- és fagonkések, géphosszlyukfurók és mindennemű asztalos gépszerszámok
 Különös figyelmébe! Az összes gépkések kizárólag vasra forrasztott különleges minőségű angol rapid tégelyacélból — nem öntöttacélból — készülnek, a törés tehát teljesen ki van zárva! — Minden méretű gyalugépkés raktáron van.
 Alapítva 1859. Minden darabért szavatosságot vállalok. Távbeszélő 17-43.

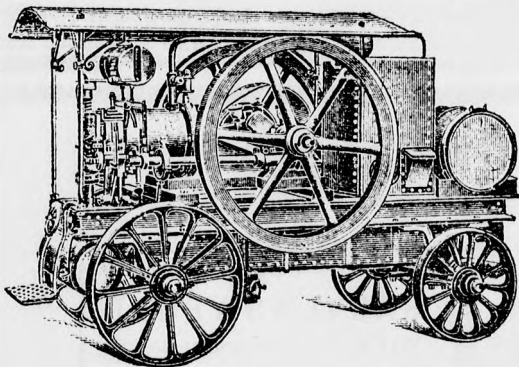
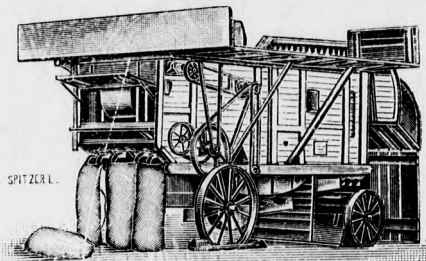
FRANTISEK MALY

Mezőgazdasági gépgyár. Prag-Zizkov.

Ajánl verőléces és szeges cséplőgépeket mótormeghajtáshoz. — Szállítás csakis viszonteladóknak.

Tessék ajánlatot kérni.

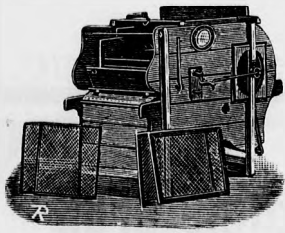
Tessék ajánlatot kérni.

Ig. Lorenz

KREMZIR (Morvaország.)

Ajánl saját gyártmányu benzinmótorokat és lokomobilokat.

Viszonteladóknak nagy engedmény. — Tessék ajánlatot kérni.

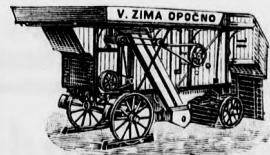
W. Zima

Opočno. (Csehország.) Mezőgazdasági gépgyár.

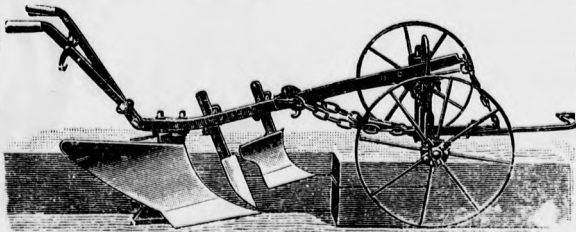
Ajánlja szeges és verőléces tisztító cséplőgépeit mótormeghajtáshoz.

Csakis viszonteladóknak szállít.

Tessék ajánlatot kérni.

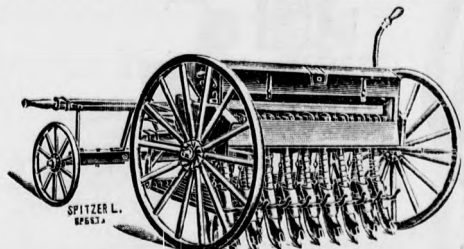

Viszont elárusítók figyelmébe! „Rekord Drill“ és „Losonci Drill“ a legfőképesebb vetőgép Losonci gyártmányok.

„Resiczai“ acélekék. Kitűnő szerkezet. — Kiváló acélanyag — Olcsó árak. — Minden más gyártmányt felülmúlnak. — Árjegyzékkel és legolcsóbb árajánlattal szívesen szolgál

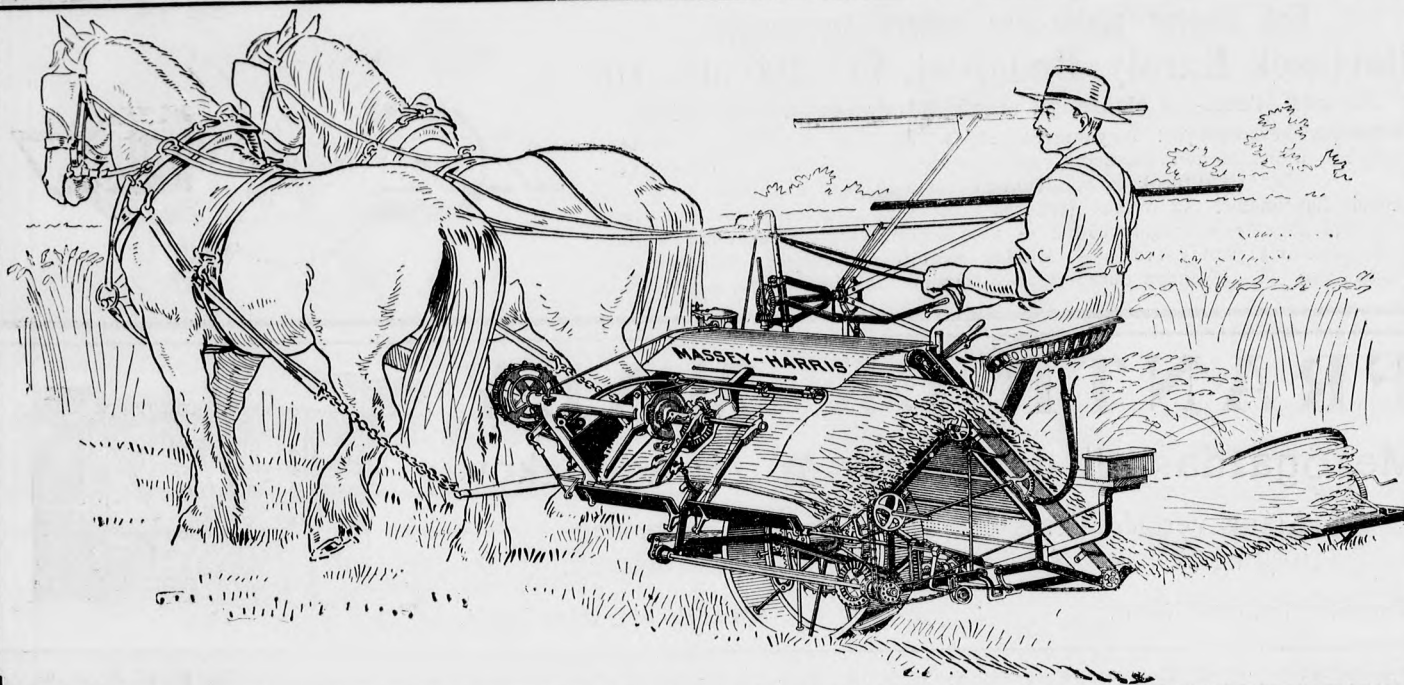
A M. kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
 Budapest, V., Váci-körut 32.

Massey-Harris Company Ltd.

... TORONTO (Észak Amerika) FÜKASZÁLÓ- ÉS ARATÓGÉPGYÁR. ...

VILÁGHIRŰ,
ELISMERT
ELSŐRENDŰ
GYÁRTMÁNY.

Vezér-
képviselő

Kornstein Gyula Sándor

BUDAPEST, V. KERÜLET, ALKOTMÁNY-UTCA 23. SZÁM.

RAYON KÉPVISELŐK ÉS VISZONTELADÓK
KERESTETNEK. ... ÁLLANDÓ NAGY GÉP-
KIÁLLÍTÁS.

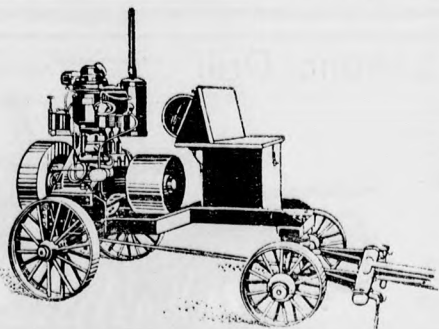
Szivattyúk és Mérlegek

== Különleges gyár ==
GARVENSWERKE,
WIEN, II., Handelsquai No. 130
Mintaraktár :
I, Schwarzenbergstrasse No. 6.

Viszonteladók nagy engedményben részesülnek!

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

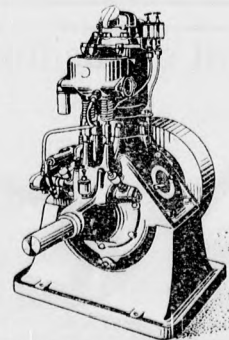
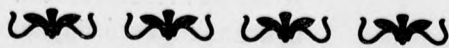
Eredeti Södra svédországi négyütemű nyersolajmótorok

Egyedárusító Ausztria-Magyaror-
szág és a Balkán államok részére

Abeles Emil motorosztály
Budapest, V.

■ ■ Váci-út 14. szám. ■ ■

**MEGHÓDÍTOTTUK
A VILÁGOT!**

GEREBEN BÉLA ANDRÁSSY-UT 1.

HÜFFEL & Co. WIEN,

IV., BLECHTURMGASSE 14.

EGYETEMES

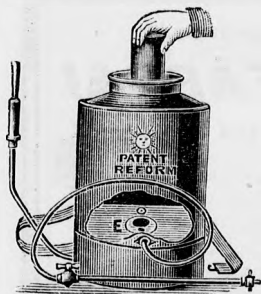
csőfogó és csavarkulcs

Kiszolgálás egy kézzel. Nincs igazítás. Nincs beállítás. Pillanat alatt fog. Érintve ható nyomás. Ugy dolgozik, mint egy kerepelő furó. A gyöngé csöveket nem nyomja be. Könnyebb, mint bármely más csőfogó. A legnagyobb igénybevételt kiállja. Legjobb anyag. Legjobb kivitel. Legnagyobb tartósság.

Ajánlunk azonkívül

eredeti amerikai szerszámgépeket.

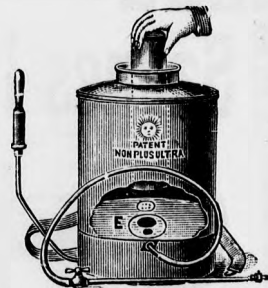
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Nagy E. J. rendszerű és szabadalmu

„Non plus ultra“ „Reform“ és „Unicum“ ^{peronospora fecske} ezek célszerű, tartós munkák és legegyszerűbb szétszedhető szerkezetűek, a szélkazanjukat legkönnyebben ki lehet venni. Az „Unicum“ fából készül, a szivattyú és a szélkazanja vörösrézből, tartós gép. Gépeim elsőrendű gyártmányok. A bel- és külföldön sok ezer használatban. *Árjegyzék ingyen és bérmentve.*

Nagy E. J. Wien, VII/3. Lerchenfelder Gürtel 32.

Sürgőny cím: „Szivattyú Budapest“

☛ Telefonszám: 72-08. v. 72-09. ☛

Alapítástól: 1858. évben.

Gyártott fecskeendők száma: 17000.

Budapesti Szivattyú és Gépgyár Részv.-Társ. - BUDAPEST, - VI., VÁCI-UT 69.

Gőzgépek, légsűrítők, vacuumszivattyúk, keretfűrészek. Gőzkazánok, tartányok, előmelegítők Vashidak, fedélszerkezetek, szegecselt oszlopok. Vas- és fémmöntvények. Vasuti fordítóköröngök. Mindennemű forgó és futódaruk kézi és villamos hajtásra. Rostélyvasak acélezott felület-

tel. Közlőművek. — Szivattyúk — Tűzfecskeendők. Tűzoltósági segédeszközök és szerek. Köztisztasági eszközök. Közegészségügyi szerek. Centrifugál és turbina-szivattyúkat a legnagyobb szállítóképességgel mindig raktáron tartunk.

Karner és Társai

Műszaki és szerszámnyagykereskedők

Budapest, V., Lipót-körút 7. sz.

AJÁNLJÁK DUSAN FELSZERELT RAKTÁRUKAT AZ

ÖSSZES MŰSZAKI
:: CIKKEKBEN. ::

ISEMPERIT

A legököltezebb magas nyomású tömitőlemez.
Kapható az összes műszaki üzletekben lemez-,
ooo zsinór-, keret- és gyűrűalakban. ooo

Ujdonság!

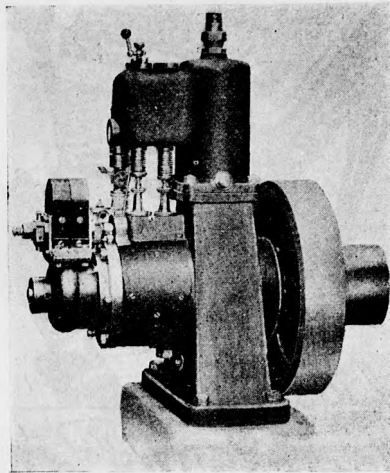
Szab. tüzhelyek, amelyeknél a
sütőket a jobboldalról a bal-
oldalra és viszont nagyon egy-
:: szerűen át lehet helyezni. ::

Szwarcz, Szalai és Társa
szab. tüzhely- és lakatosárugyár
Budapest, VI., Gömb-utca 32.
Telefon 55—26.

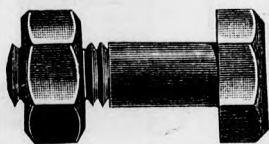
A. COLLIN O

Frankfurt (a.-M.)

ajánl benzingázmotorokat és lokomobilokat
továbbá nyersolaj- és szivógázmotorokat.

Szenes Ignác csavargyár

BUDAPEST
VI. LEHEL-UTCA 53.

TELEFON 40—40.

Sürg.-cim: Whitworth, Bpest.

Gyárt: csavarokat, szegecseket, és facon-
részek, vas-, acél-, sárga- és vörösréz-ből a
gépgyártás stb. terén előforduló szükségletek számára.

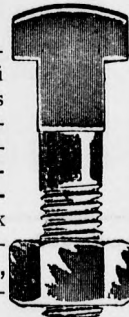

„Ferrum“ csavargyár

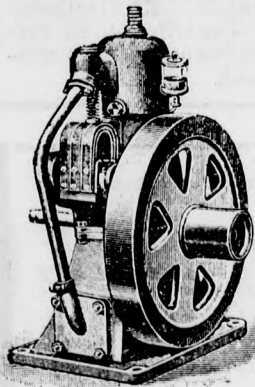
VÁGÓ és TÁRSAI

BUDAPEST, VI., LEHEL-UTCA I

Gyártunk: Nyers csavarokat és sze-
gecseket vasból és mindennemű
fémből Pántok és horgok, francia és
egyéb csavarkulcsok, rácsvegek for-
rasztott vasból. Vasuti kocsik építé-
séhez szükséges alkatrészek, ütköző-
tokok, csavar-kapcsok, biztosító-
kapcsok, csapó-villák, fékek, csuklók
stb Vasuti felépítményeknél szük-
séges apró kellékek, sinszegek,
sincsavarok, alátét lemezek és szo-
ritólemez stb.

Elsőrangú kivitel!

PALLÓS JENŐ és RÓNAI GYULA

MALOMÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓK ÉS MŰSZAKI ÜZLET

TELEFON 115—56. BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 19. TELEFON 115—56.

: Az „Alexander-Mótorművek“ :

kizárólagos vezérképviselői Ausztria-Magyarország részére.

Szabadalmazott 4-ütemű Alexander-benzinmotorok árai:

lőerő 2 3 5 7 8 10 12

K 1000 1320 1450 1950 2600 3000 4200

helyt Budapest.

Állandó nagy raktár! Azonnali szállítás!

Az Alexander nem gyorsfutógép!

Villanydelejes gyújtással van ellátva! Csekély a szerelése

Minden versenyt kizár!

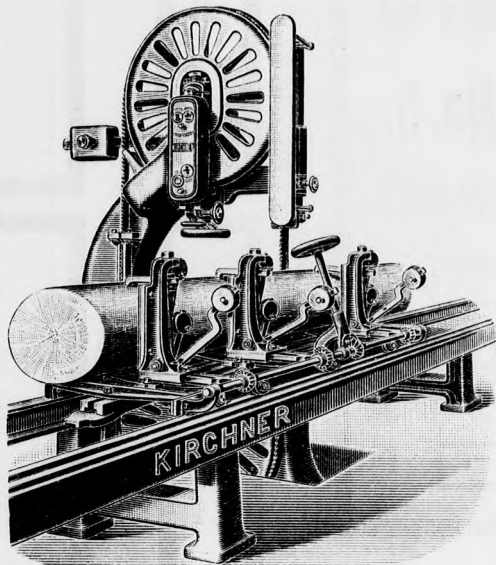
Szállítunk továbbá: nyersolajmotorokat, szivógáz-
motorokat, világítógáz-motorokat, benzin- és nyers-
olajlokomobilokat és cséplőszekevényeket. Benzines
magánjárókat, benzines fávágó- és aprító-gépeket,
mótoros-szivattyukat Teljes malomberendezéseket
szakszerű kivitelben, jutányos árak mellett.

I évi jótállás!

Kérjen árjegyzéket! :: Kérjen költségvetést!

Kirchner Ernő és Társa

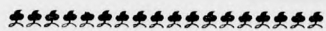
Képviselet: Grösser Alfred, mérnök ■■ Budapest, VI., Váci-körút 59. szám

Bandsägen für Schreinereien u. Sägewerke.

== Ueber ==
175,000

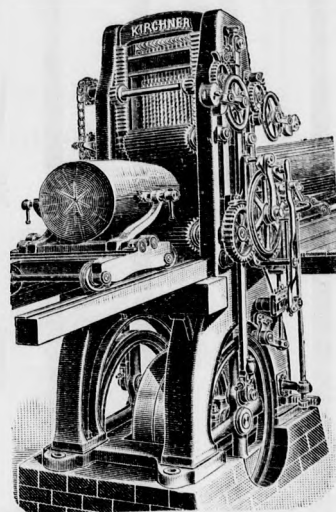
Maschinen bereits
== geliefert. ==

Jahresproduktion

11,000

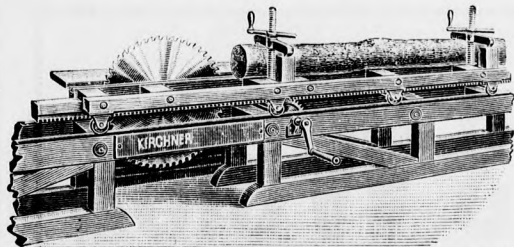
= Maschinen. =

OLB. Walzenvollgatter, modernster Konstruktion, mit unterem Antrieb.

::: SÄGEMASCHINEN UND HOLZBEARBEITUNGS-MASCHINEN :::

86 Goldene, silberne und Staats-Medaillen!!

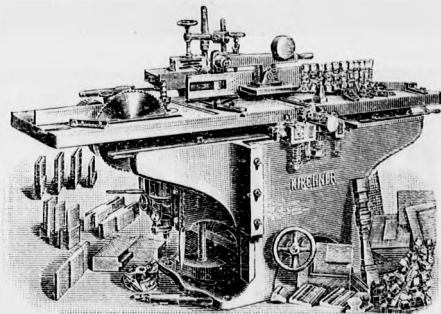
Kreissägen für alle Zwecke der Holzindustrie.

1000 Arbeiter
und Beamte!!

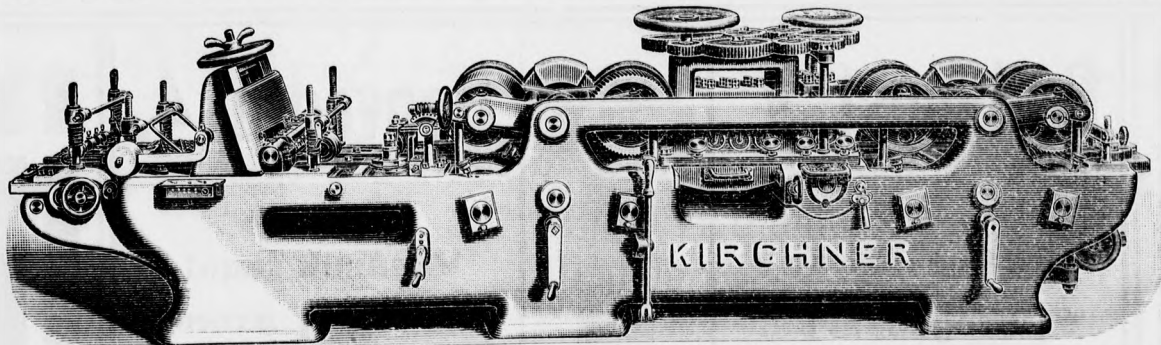

650 Werkzeug-

::: maschinen :::

BAA. Universal - Holzbearbeitungs - Maschine.

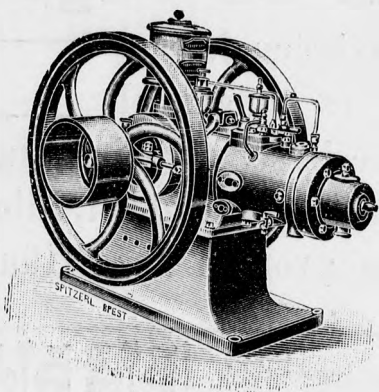
Rapide-Leistung. AP. Grosse Hobel-, Nut- und Federmaschine mit fünf Messerwellen und acht schweren Vorschubwalzen sowie mit Putzmesserapparaten. 10-60¹¹¹ i. d. Min.

Maschinenbauanstalt KIRCHNER & Co., Actiengesellschaft Leipzig-Sellerhausen.

Gegründet im Jahre 1878 :: Fabrik-Arkal 35.000 qm. :: Gegründet im Jahre 1878

RICHTER & UHR

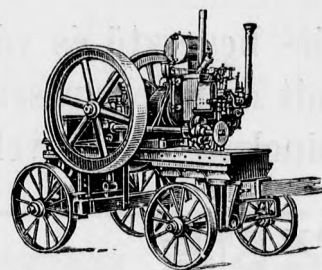
MÓTORGYÁR : BRÜNN

Ajánlanak saját gyártmányu gáz- és benzin-motorokat és lokomobilokat, valamint szivógáz és nyersolajmótorokat.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Képviselek kerestetnek

NAGY GONDOT

okoz minden kereskedőnek célszerű, jövedelmet hozó cikkek bevezetése, pedig megszabadul a gondoktól s **bő jövedelmi forrásra** tehet szert, ha foglalkozik az

eredeti **HAUPTNER**-féle állattenyésztési s állategészségügyi cikkek, **HIRSCH**-féle tejszállító kannák, **MELOTTE**-tejfőző gépek, **THERMOS**-hőtartó palackok, **WECK**-befőző (conserváló) üvegek, **HÁZTARTÁSI** ujdonságok stb.

elárusításával, amelyekről külön-külön árajánlattal s árjegyzékkel az érdeklődőknek készséggel szolgálunk. **Csakis elsőrangú gyártmány, kipróbált s bevezetett cikkek.**

FŐRAKTÁR:

Geittner és Rausch

főh. udvari szállítók

Budapest, VI., Andrassy-ut 8/vg

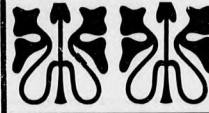
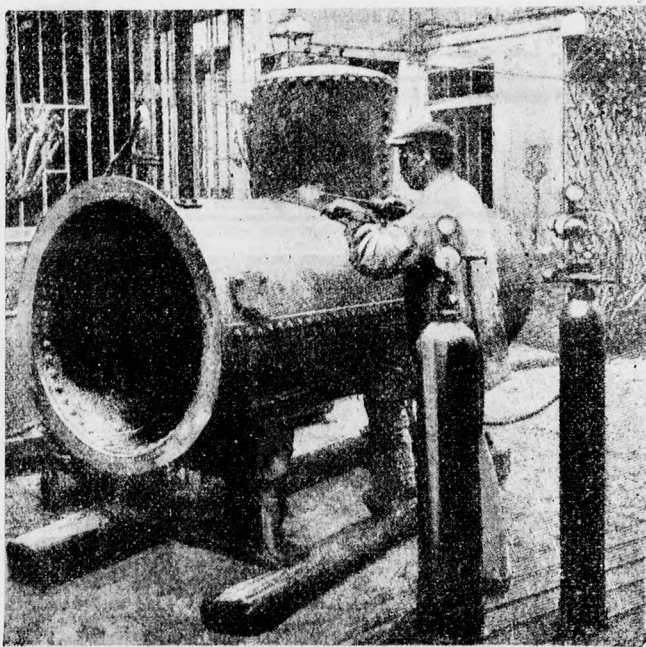

AUTOGÉN

hegesztés és vágás

acetylén és oxigénnel, vagy
világító-gáz és oxigénnel.

Teljes hegesztő és vágó berendezések létesítése. (Feleink munkásait ez új eljárásra kiképezzük.) :: Törött géprészeket, hibás kazánokat, öntvényeket saját telepünkön gyorsan hegesztünk.

TELEFON

80-87

TELEFON

80-87

Lakos és Székely

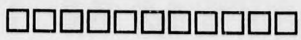
magánmérnökök. Cégtagok: LAKOS BÉLA és SZÉKELY BÉLA
GYÁR ÉS VÁLLALAT AUTOGÉN HEGESZTŐ ÉS VÁGÓ BERENDEZÉSEKRE

Budapest, VI., Lehel-u. 10.

Hegesztő-por, svédvas, stb. állandóan raktáron.

Ujdonság!

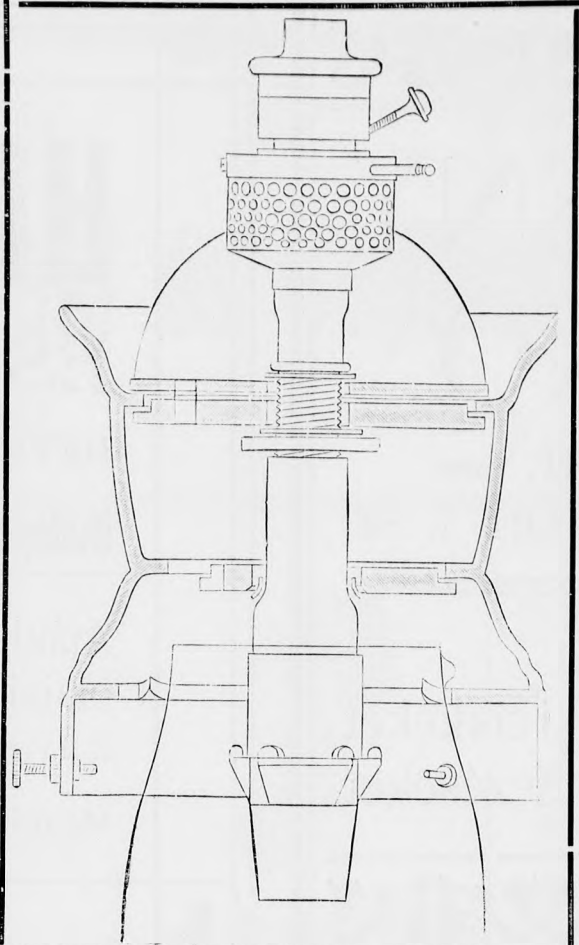
(Törvényileg védve.)

Invertlámpa

□□ „Spezial“

**Teljesen
porcellán!**

Ezen lámpa előnye szembeötlők. :: Nem oxidálódik és nem :: rozsdásodik. :: Keresztülégés, leválás és végül a lámpa :: teljes összeesése, mint az réz és emaille lámpáknál történik, :: kizárva. ::

Egyedüli elárusító Ausztria-Magyarország részére

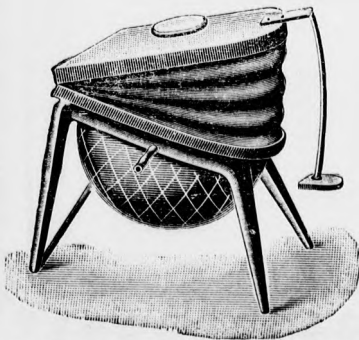
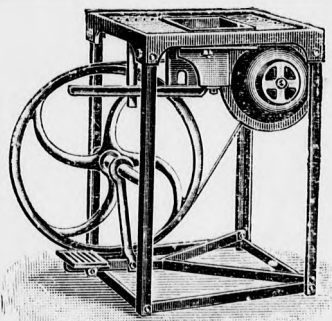
Gustav Heyde jun.

PRAG I.—24.

Mindennemű szerelőcikk nagykereskedése.

:: Árjegyzéket kívánatra :: ingyen és bérmentve küld.

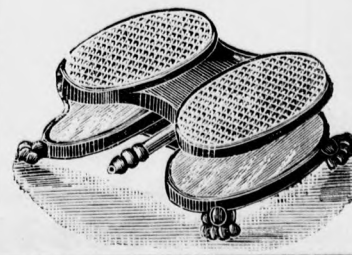
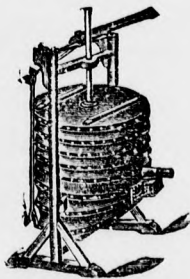
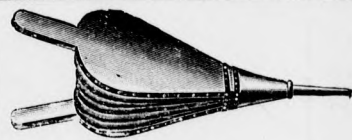
FUVÓK

Saját gyártmányu, valamint tüzelőtelepek az összes iparágak részére. Minden fajtáju fuvók, ujak és használtak. Megrendelések és javítások gyorsan és legolcsóbban ::

Konrad Korzinek

Wien, V., Margarethenstrasse No. 71.

KEMÉNY MANÓ

== BUDAPEST, ==
V., RUDOLF-RAKPART 7. SZ.

Szállítja
az összes műszaki cikkeket
és malom-berendezéseket

HALÁSZ

ÉS TÁRSA

BETÉTI TÁRSASÁG

Budapest, VII. Kertész-u. 30

Ajánlja kitűnő kenő-
olajait, kenőcseit és
különleges olajait.

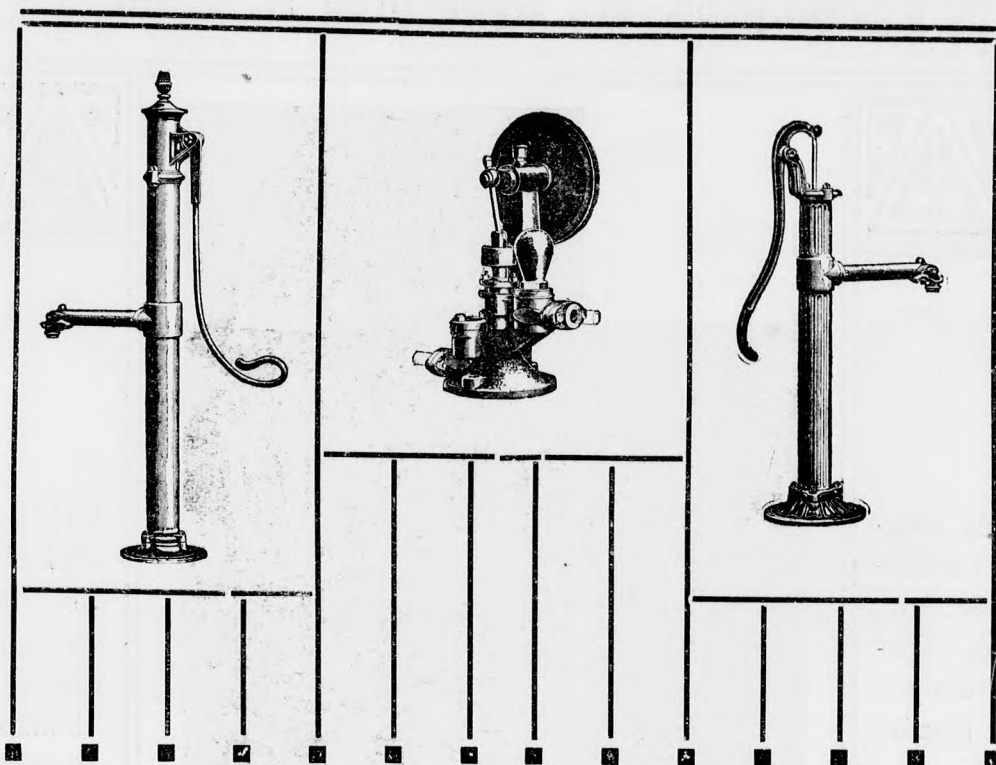
Megbízható kiszolgálás!!

BARTOS ZOLTÁN

.. FÉM- ÉS BÁDOGÁRU-GYÁRA ..
BUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 60. SZÁM

Műszaki és Gépipari R.-T.

Budapest, VII., Vörösmarty-utca 19_B

■ ■ **Eredeti „Garvens“-** ■ ■

szivattyuk gyári áron.

Szivattyuk minden célra. ■ Tüzifecskendők.

🔧 **Viszontelárusítóknak nagy engedmény.** 🔧

ELEKTRA

Villamos és Erőtelepeket Építő Részv.-Társ.

Telefon 84-64 Budapest, VI., Gyár-utca 11. szám Telefon 84-64

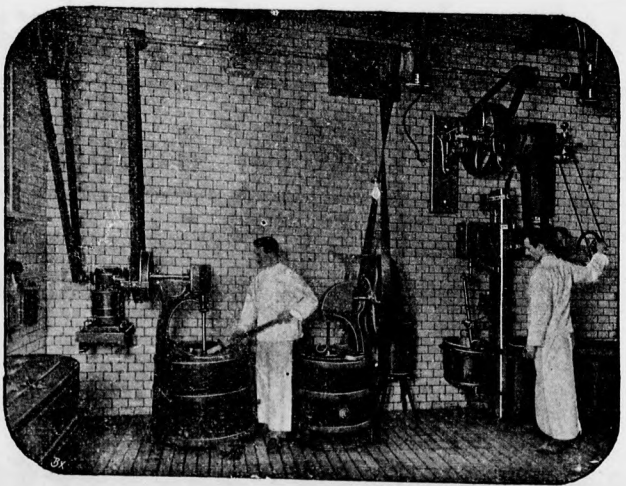

**Világító és erő-
átviteli berende-
zések** városok,
gazdaságok, kas-
télyok, gyártelepek
és malmok részére

Saját teleppel vagy
meglevő központ-
tal kapcsolatban.

**Villamos és erő-
gép berendezé-
sek** nyomdák, hus-
füstöldék, tejpgaz-
daságok, mosodák,
gépműhelyek, stb.
részére.

Mérnöki látogatás
és költségvetés tel-
jesen díjtalanul!!

**Villamos vas-
utak.** Vágány nél-
küli villamos gép-
kocsijáratok. Ter-
vezés, építés, re-
konstrukció és
üzembentartás.

**A Müncheneri Mo-
tor-gyár (Mün-
chen - Sendling)
magyarországi
vezérképvisellete**

**Szivó-gázmotor-
telepek** antracit,
coax, faszén és
barnaszén üzemre.

**Benzin-, bensol-
és gázmotorok.**

Versenyképes árak
és kiváló kivitel!!

Sürgöncim: **MATFEIK.**

TELEFONSZÁM 22—26.

Mátrai, Feik és Társa

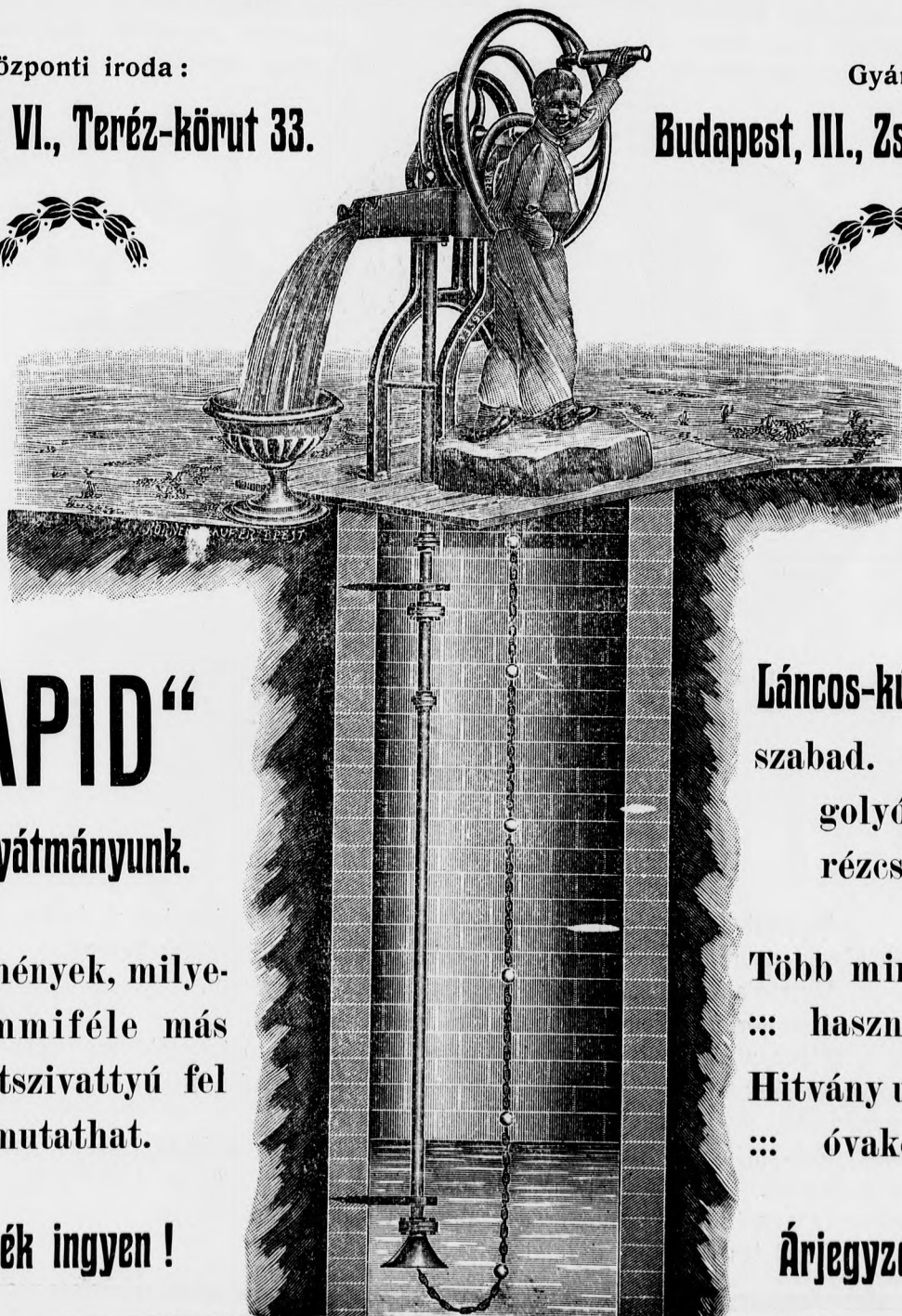
Központi iroda :

Budapest, VI., Teréz-körut 33.

Gyár :

Budapest, III., Zsigmond-tér 7.

Tűzrendészeti köz-
kutaknak sok helyen
alkalmazva van.

Tűzrendészeti köz-
kutaknak sok helyen
alkalmazva van.

„RAPID“

Saját gyátmányunk.

Oly eredmények, melyeket semmiféle más láncos kútszivattyú fel nem mutathat.

Árjegyzék ingyen !

Láncos-kútszivattyúk
szabad. ruggyanta-
golyókkal és
rézesövekkel

Több mint 8000 db.
::: használatban. :::
Hitvány utánzatoktól
::: óvakodjunk. :::

Árjegyzék ingyen !

SOLTÉSZ EMIL okleveles gépészmérnök :: műszaki vállalata ::

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 9.

TELEFON 169-68.

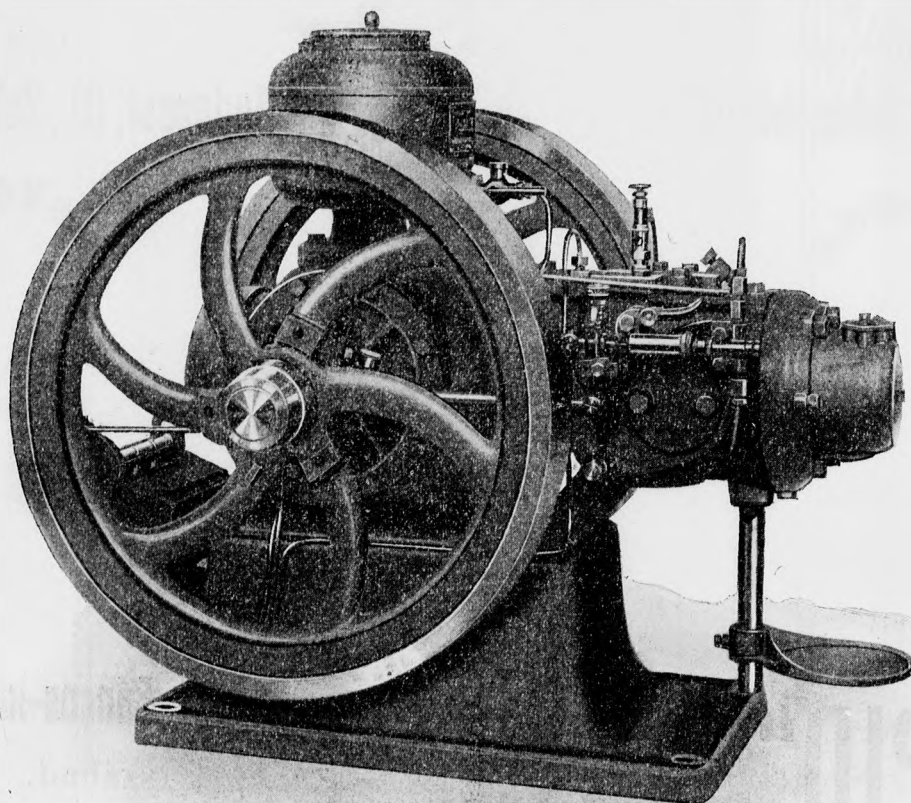
Eredeti svéd rendszerű nyersolajmotorok!

Elsőrangú referenciák!

Üzemköltség lóerő óránként 1 $\frac{1}{2}$ —2 fillér!

Legalkalmasabb üzem a Diesel-motorok helyettesítésére!

Nyersolaj motorjaim kétüteműek, szelep nélkül szerkesztve. A befecskendezett nyersolaj mennyiségének szabályozása önműködőleg történik.

Nyersolajfogyasztás lóerő óránként 250—380 gramm.

A motor fordulatszáma pontosan beállítható.

Mechanikai gyújtás nincs! Miután a motor süritő tere elő van melegítve, a lámpa eltávolíttatik s a motor villamos gyújtó nélkül a további gyújtásokat maga végzi. Üzemzavar ki van zárva!

Robbanás még rosszakarattal sem idézhető elő! — Hűtővizszükséglet a legkisebb. — Nem áll pénzügyi fenhatóság alatt! — Olcsó árak!

Lokomobilok gyanánt erős vaskocsira szerelhetők.

Részletes árajánlat díjtalan!

PETHE ÉS TÁRSA

Műszaki és elektrotechnikai nagykereskedés
Technische und Elektrotechn. Grosshandlung

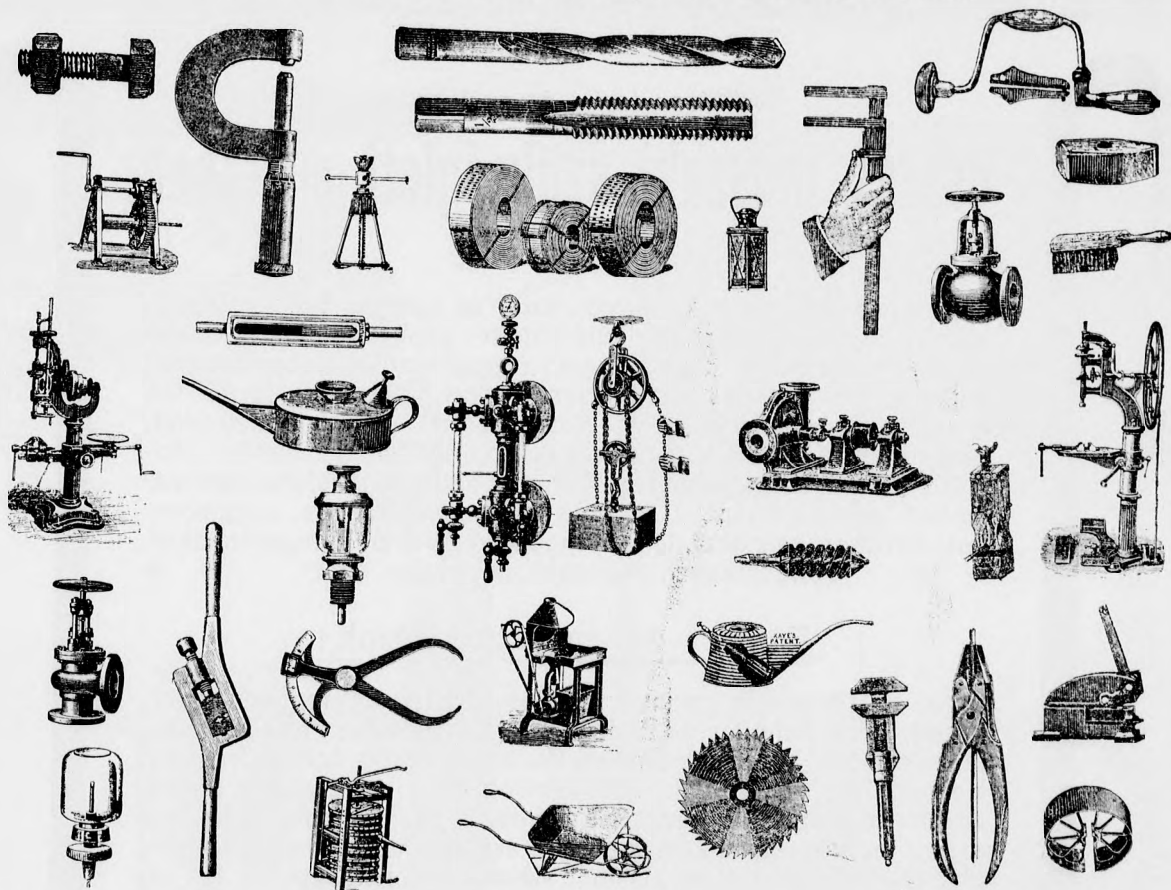
Budapest, V., Honvéd-utca 4.

Egyedárusítása Thomas Smith & Sons, Rodley világhírű gőz- és villamos daruinak, ELECTRO-CERVENA párisi hírneves villamos árammérőinek

Alleinverkauf: Thomas Smith & Sons, Rodley weltberühmte Dampf- und Elektr. Kahnen ELECTRO-CERVERA berühmte pariser Elektr. Strohmesser

Szerszámok, szerszámgépek, mérőeszközök, emelőgépek, ipari- és mezőgazdasági cikkek, malmok, gyárak teljes berendezése. Izzó és fűszálas lámpák. Erős és gyenge áramu villamos felszerelési cikkek.

Werkzeuge, Werkzeugmaschinen, Messwerkzeuge, Hebezeuge, Industrie, u. Landwirtschaftliche Artikel, Mühlen, Fabriks Einrichtungen. Glüh und Metallfadenlampen. Elektr. Bedarfsartikeln für Schwach und Starkstrom.

Törv. védve.

Egyedárusítása: — Alleinverkauf:

Ges. Geschützt.

Sirius és *Olympia*

Magasnyomású tömitőlemezek, melyeknél a legmesszebbmenő jótállás vállaltatik, bármely eddig létező tömitőlemezzel szemben.
Hochdruck Dichtungs-Platten, bei welchen die vollkommenste Garantie — gegen die bisher existierende Dichtungsplatte — gebietet wird.

CONRAD és TÁRSA

Alapított 1894

NAGYKERESKEDÉSE

Alapított 1894

gépek, szerszámok, műszaki és gazdasági cikkekben.

A m. kir. honvédség, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. csendőrség, a m. kir. államvasutak, a m. kir. posta- és távirtda igazgatóság, a m. kir. ipariskolák, a m. kir. vas- és acélgyárak és a legtöbb állami intézet és vállalat szállítói.

Budapest, VI., Teréz-körút 15. (Octogon.)

Raktáron tartja és szállítja az

összes műszaki szükségleti cikkeket

különösen pedig :

hajtószijat, bőr-, pamut-, balata-, szőr- és nyersbőrből: sodrony-kötelet, fajszijskorongot, közlőmű-kötelet; gépkenőolajokat, repceolajat, mindennemű kenőanyagot; ruggyanta- és asbestárukat; valamennyi gőz- és víz-felszereléseket; csöveket, fürdő- és árnyékszék-berendezéseket; fecskendőket és extincteuröket, szellentyűket, tábori tüzhelyeket és Roofufúvókat Schieletől; chamotte-, dinas- és magnetit-téglákat, graphitot; mindenfajta szerszámokat, szerszámgépeket fém- és fémegmunkáláshoz; csigasorokat, darúkat, emelőket, láncot, köszörűköveket; vasgerendákat, * * bányasíneket, rúdvasat és minden fémét. * *

Raktár- és egyedárusítások :

Ganz és Társa-féle csigasor emelők, eredeti „Magnolla“ amer. csapágyfém, Schäffer és Budenberg-féle feszmérők és gőzkazán-felszerelések, Frederick Smith & Co. angol öntött acél-sodronyok, Heimpel-féle szellentyűk, exhaustorok stb., Kneusel-féle lemez- és fém-megmunkáló gépek, „Reishauer“ szerszámok, Boley-féle szab. javított párhuzamos-satuk, eredeti hainsbergi „Römer“ olvasztótégelyek, ered. „Trübel“-féle csöszoritógépek, „Dryas-dust“ skót hőszigetelő anyag, japán mázfestékek „De Veluwe“.

Különleges szállítások :

bánya-, kohó- és zuzómű szükségleti cikkek; higany, reagentiák, drogeriák, vegytani készülékek, vegyelemzők stb. számára; műhelyek, ipariskolák teljes berendezése, új vasuti vonalak felszerelése stb. Mindennemű szicíliai kén nagybani behozatala.

Megbízható, jutányos és minden

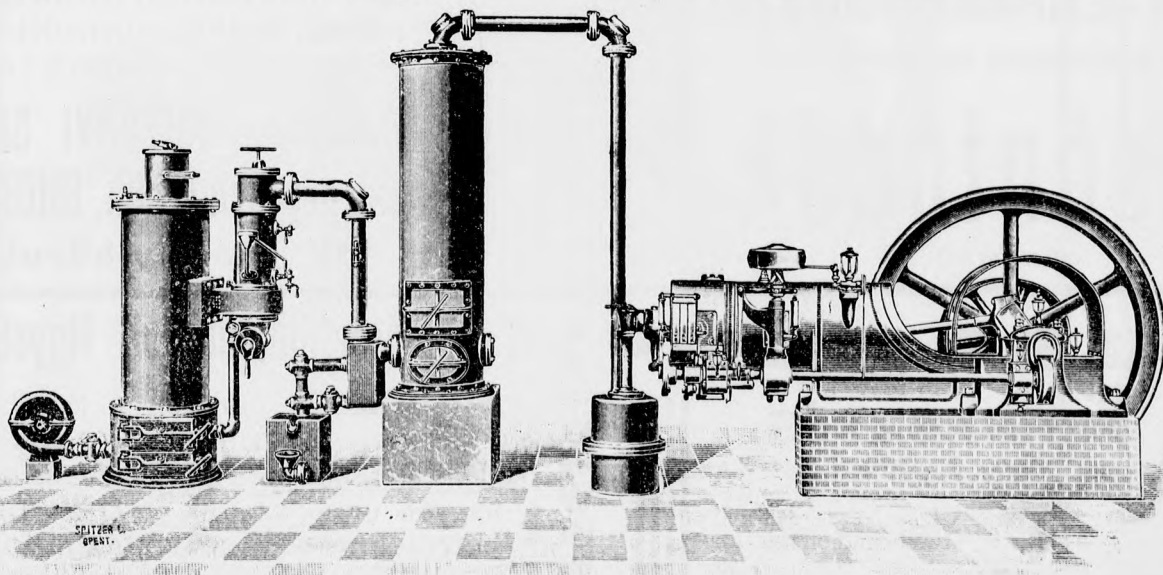
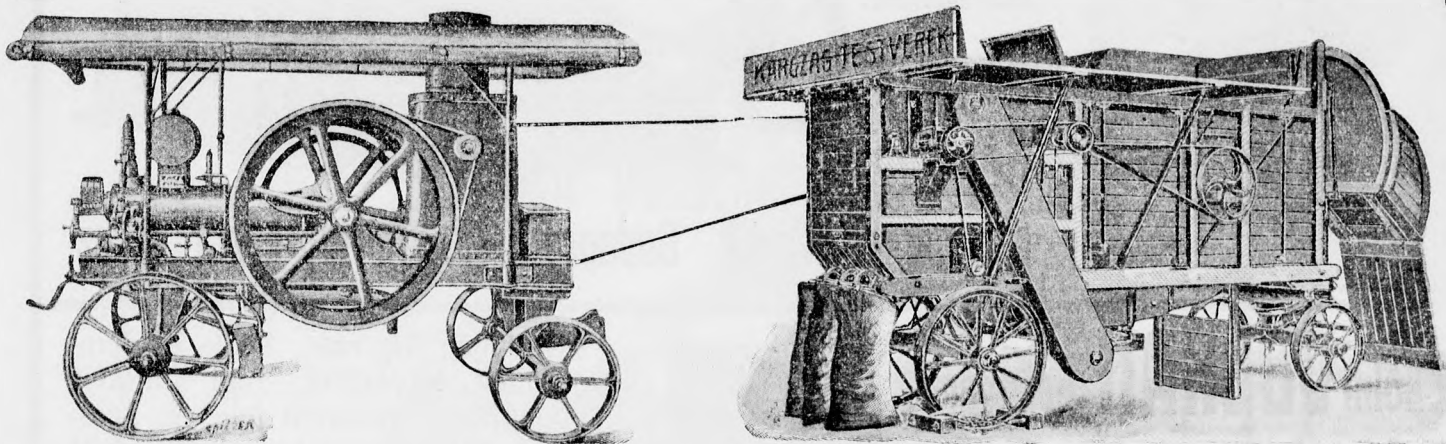
tekintetben előzékeny kiszolgálás!

≡ KARCZAG ≡ TESTVÉREK

Mótor-telepe, Budapest, V., Aulich-utca 7.

A legkedvezőbb fizetési feltételek mellett teljes jótállással szállítunk szivógáz-, nyersolaj- és benzinmotorokat; mótóros eséplőkészleteket. Levélbeli megkeresésre ingyen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

Gebrüder Karczag Motoren-Niederlage, Budapest
V., Aulich-gasse N° 7.

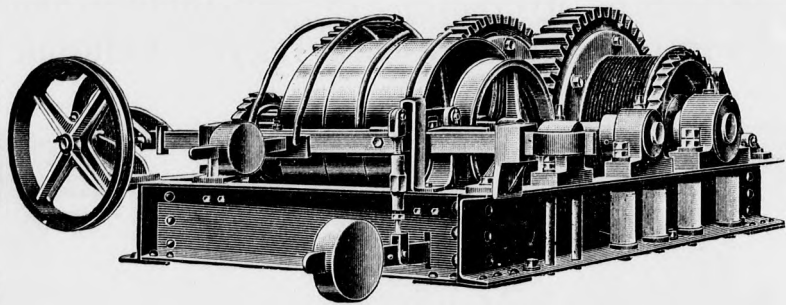
Stöhr Vilmos gépgyára Offenbach a M. m.

Szállít mindenféle kivitelben és mindenféle célra emelő- (lift), szállító-, felvonó- és rakodógépeket és telepeket, ugyszintén egy darabból öntött vagy préselt serlegeket, továbbá láncokat és lánc-kerekeket, automatikus faládaszegelőgépeket, elismert legjobb és legszilárdabb kivitelben mérsékelt árak mellett.

Vezérképviselő:

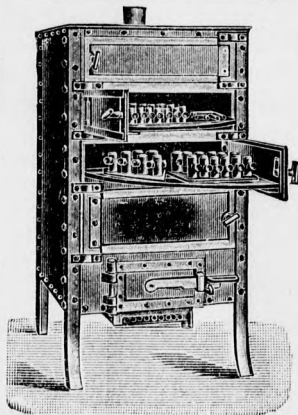
Kutányi Sándor,

okl. gépészmérnök, Budapest, IV., Károly-körut 8. sz.

A kölni **VULKAN** gépgyára
Köln-Ehrenfeldben
szállít mindennemű berendezéseket

Vasöntődék
részére.

Elvállalja: Új vas-, acél- és fém-öntődék tervezését, régi öntődék ujjáépítését, valamint teljesen automatikusan működő homokelőkészítő telepek, továbbá mindenféle szárító-készülékek és kemencék szállítását.

Vezérképviselő: **KUTÁNYI SÁNDOR**
okl. gépészmérnök, BUDAPEST,
IV., Károly-körut 8.

Autogén- FORRASZTÁS

a világhírű Wwe. J. Schuhmacher — Köln, acetylen-oxigén rendszer szerint a legtekélyesebb, a legveszélytelenebb és legolcsóbb. Még a legkisebb lakatosműhelyben is kifizeti magát teljesen két hónap alatt e készülék. Gépgyárak, műhelyek és vas-
:: öntődék részére nélkülözhetetlen. ::

Vezérképviselő Magyarország és a Balkán részére:

Kutányi Sándor

:: BUDAPEST, IV., Károly-körut 8. szám. ::
Viszontelárusítóknak kedvezmény. Árjegyzék és leírás bármintve.

Mótortulajdonosok figyelmébe!!

A **KOOK**-féle motorok a legjobbak és a leggazdaságosabbak. — Szerkezetük egyszerű, könnyen kezelhető és amellet nagyon olcsó az áruk. — Gáz-, benzin-, petroleum- és szivógázmotorokból
:: kb. 6000 drbot szállítottunk eddig. ::
Ajánlatok és költségvetések bérmentve
:: és ingyen kaphatók ::

Kutányi Sándor okleveles gépészmérn. Budapest,
IV., Károly-körut 8.

KOOK E. Köln-Ehrenfeldi mótorgyárának vezérképviselője által.

DONATH

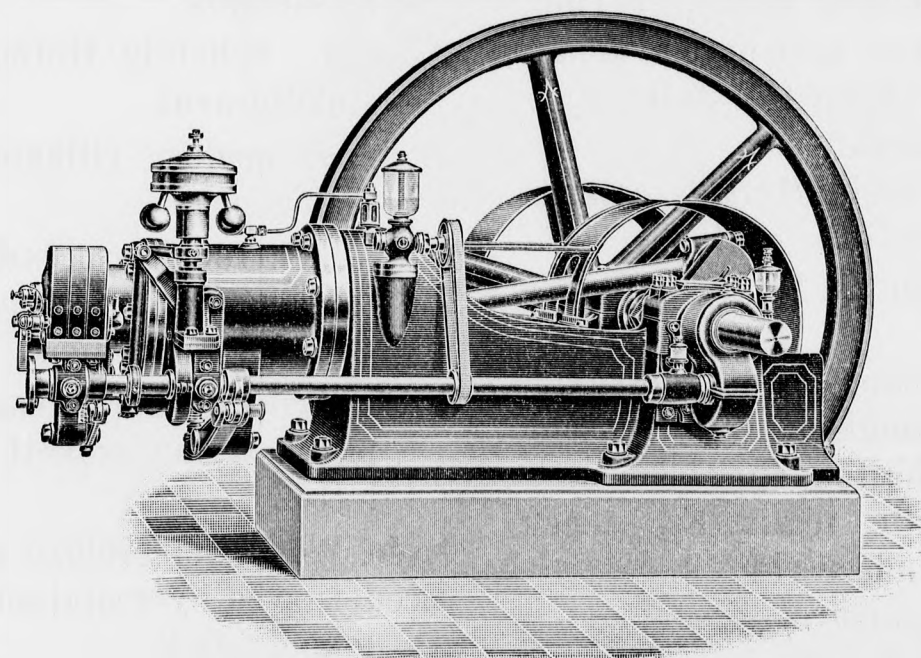
Motoren

für Gas- u. flüssige Brennstoffe

== sind von grösster ==

Wirtschaftlichkeit ✱ Betriebssicherheit

□ und Dauerhaftigkeit □

Einfache u. solideste Konstruktion

Einfache u. leichte Handhabung

Lokomobilen

Sauggasanlagen

Karl Donath Motorenfabrik

Tüchtige eingeführte
Vertreter gesucht

Leipzig-Eutritzsh

Tüchtige eingeführte
Vertreter gesucht

Schvarcz József

≡ és Társa ≡

Gép- és szerszámraktár. Műszaki iroda. Gépszijgyár.

Budapest, V., Váci-körút 26.

Alapítási év 1884.

**MAGYARORSZÁGI KÖZPONT ÉS LERAKAT
A KÖVETKEZŐ KÜLFÖLDI GYÁRTMÁNYOK
ÁRUSÍTÁSÁRA :**

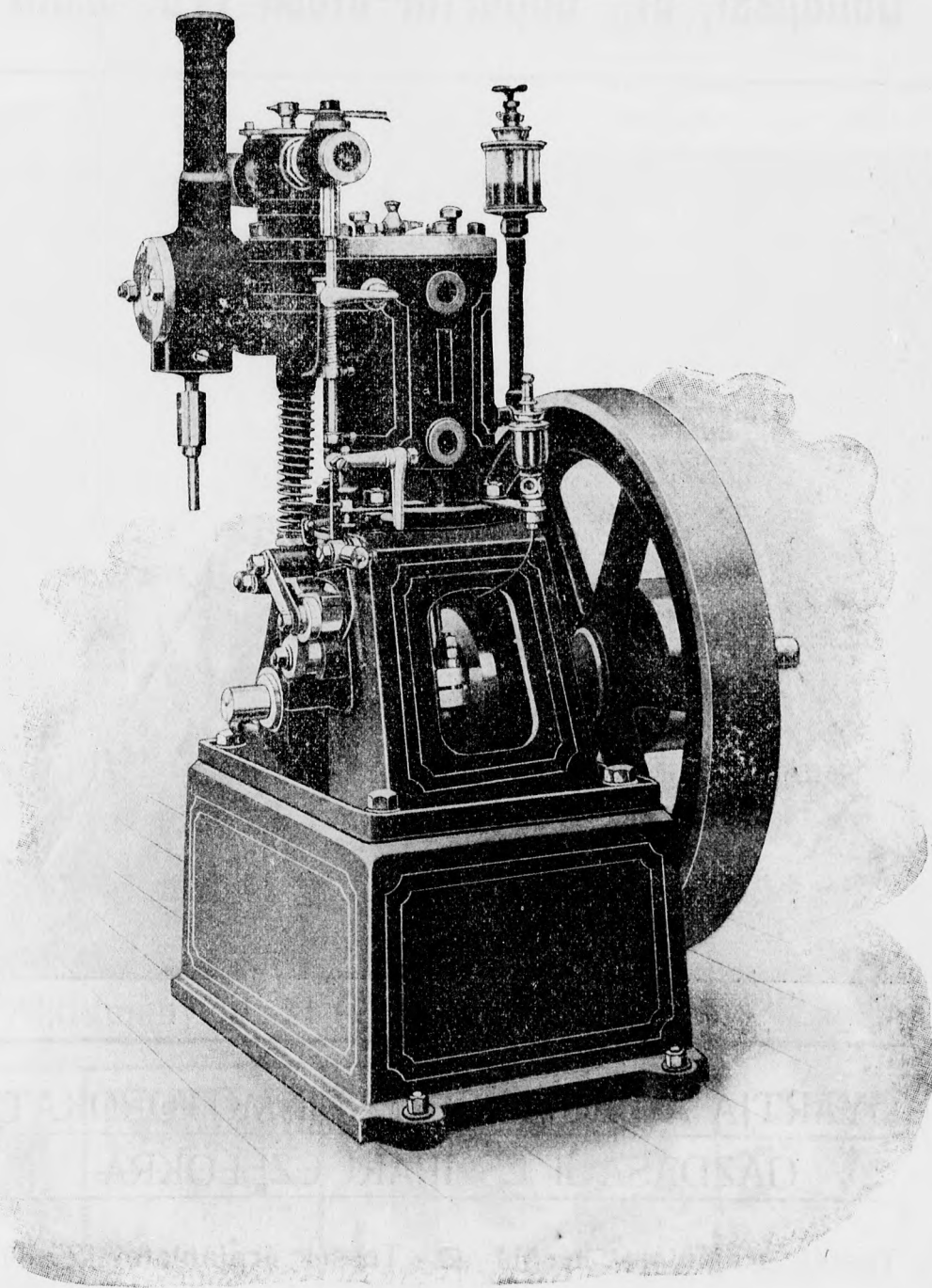
Eredeti Hoyt csapágyfémek.
Eredeti Landeck kalkium-carbid,
Jelinek egyet. anticorrosivuma.
Eredeti Webster-Horsfall téglavágó hűrok.
Eredeti sheffieldi Marsh szerszám-
acélok és ezüstacélok.
Roxo csigafurók. Roxo fémfűrész-
lapok.
Eredeti Meteor grafit-tégelyek.
Leipzig önműködő véső-, másoló-
és kisebbitő gépek.
Döhler-Riedle téglagyári gépek
és berendezések.
Szab. szerszámacél vizsgálógép.
Eredeti Haslam tűzfojtók.
Eredeti Moncrieff vizállást jelző
üvegek.
Eredeti angol Weston csigaszorok.
Kovácsolható acélból való lyukasz-
tók és ollók.

Szabadalm. Wolfsholz cement-
fecskeendők.
Szabad. Scheinig-Hofmann-féle
sinkötősaruk.
Leipzig modern villamos szege-
ceselőgépek.
Lloyd elektromotorok és dynamók.
Le Carboné szénkefék, mikrofón-
szenek, membránok.
Szab. svéd Durabel teveszörszajak
párnaszerűen szövött futófelü-
lettel.
Svéd Westa tej-lerölő gépek.
Eredeti svéd nyersolajmotorok és
lokomobilok.
Borbecki sütőkemencék és gőz-
sütőberendezések.
Amerikai Penberthy lövetytyük.
Eredeti Burman nyirógépek és
ollók.

Közel 700 oldalú főárjegyzék.

≡ A. E. Marschall ≡

Mótor- és gépgyár. Leipzig-Gohlis

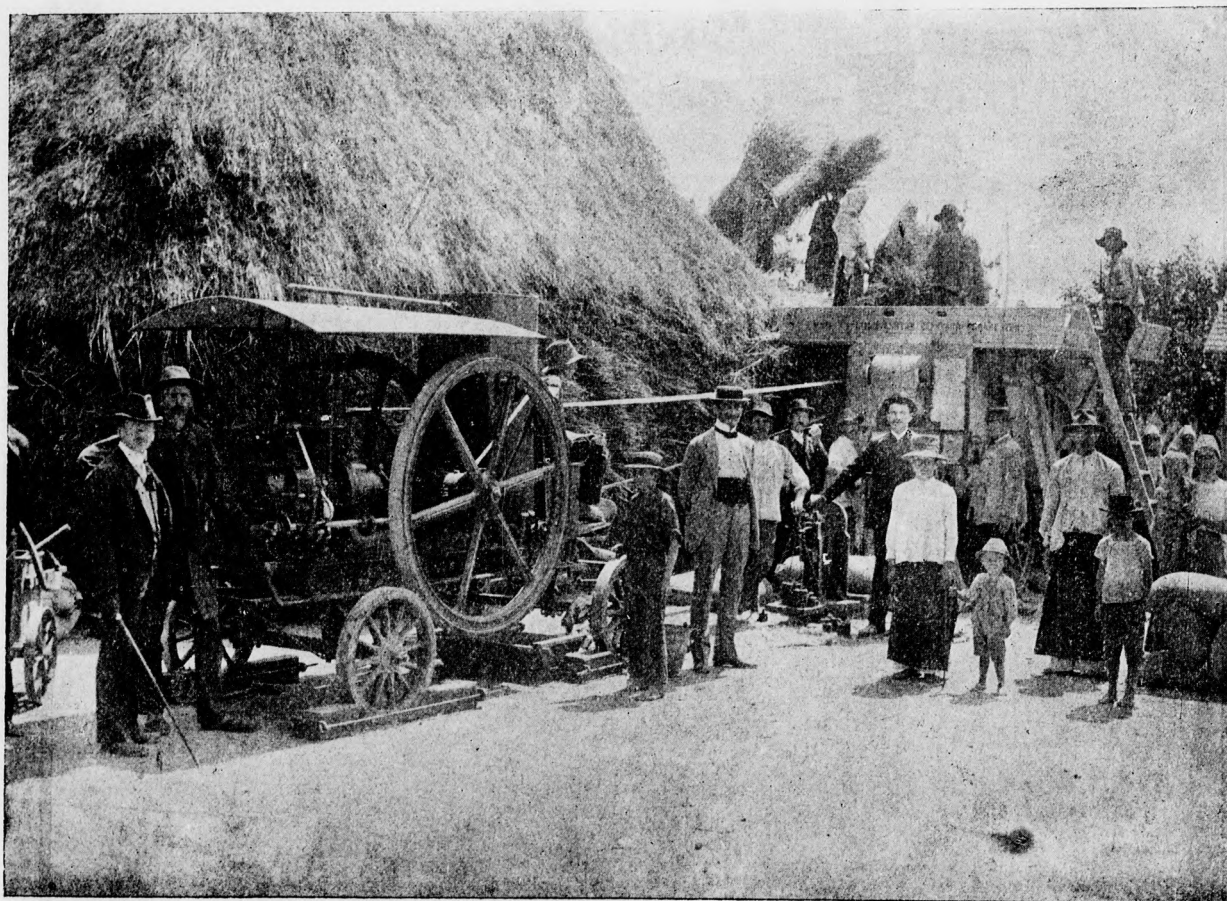

Gyártanak: Benzin-, gázmotorokat és lokomobilokat, továbbá szivógáz- és nyersolajmotorokat. ::: Tessék ajánlatot kérni.

HÁZAI GÉP- ÉS MÓTORGYÁR

Kállai István és Tsa

Budapest, VI., Lőportár-utca 14a. szám

GYÁRTJA A LEGJOBB BENZINMÓTOROKAT

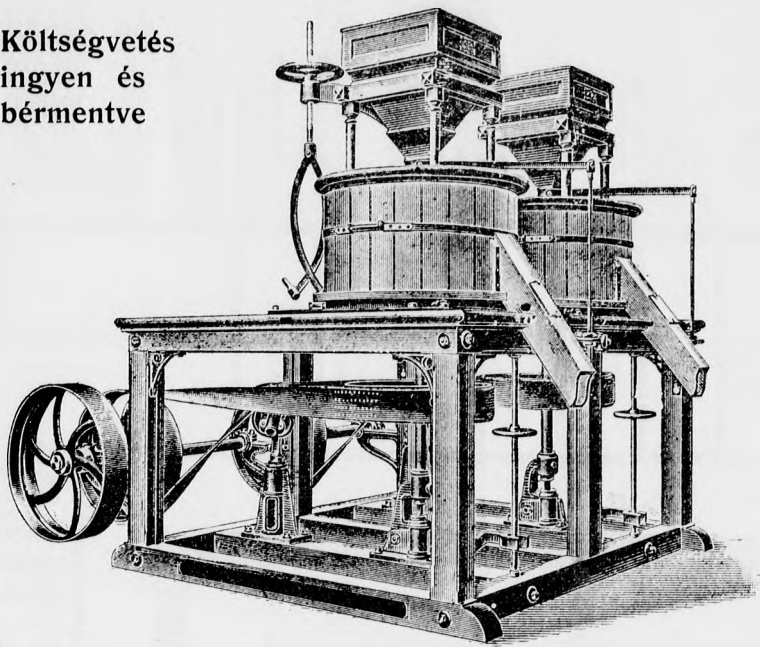
::: GAZDASÁGI ÉS IPARI CZÉLOKRA :::

Tessék árajánlatot kérni! Tessék árajánlatot kérni!

Néhány vármegye területére még
 keresünk bevezetett képviselőket.

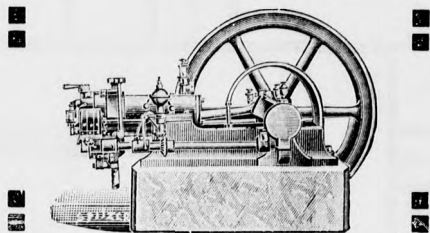
KRASZNER FERENC gépgyára

Költségvetés
ingyen és
bérmentve

BUDAPEST, VI.,
Hungária-körut 72.

Gyárt: Mindenféle malom-
gépeket, mótoro-
kat, famegmunkálógépeket és
berendez teljes fűrésztelepe-
ket, transmissiókat, stb. stb.

Telefon 175--91.

AMERICAN COMPOSITION
WIRE BELT LACE

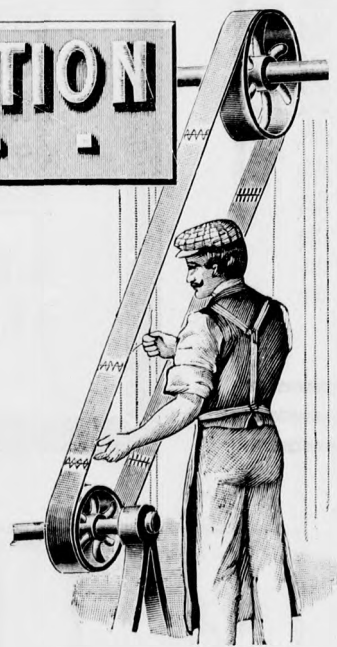
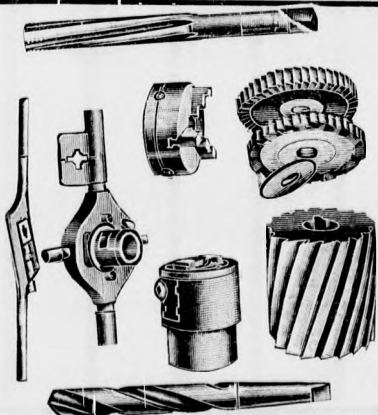
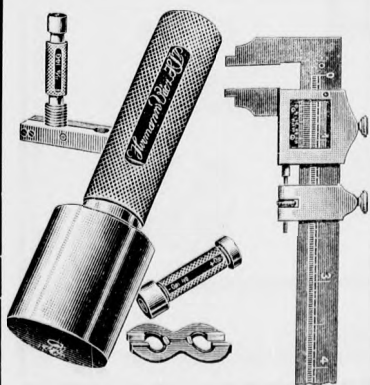
Hirmand István

mérőeszköz és szerszámgyár, Vác

Központi iroda és raktár:

Központi iroda és raktár:

Budapest, V., Alkotmány-u. 20 (gróf Károlyi-palota)

A

„Korányi Márton“-
féle hajtógép-szij-
kötösodrony egyed-
árusítása. €€€€

Vastartók

és rudvas kartellen kívül

(Traversen) és U-vasakat, kész falkötő-vasakat, továbbá budapesti vashengermű gyártmányait, u. m.: laposvasat, l-a patkóvasat, sinvasat, gömbvasat és négyszögvasat. Mindennemű építkezési anyagokat, keramitlapokat, mészkő-, márvány- és gránitmunkálatokat, vízvezetéki berendezéseket szállít jutányos árban:

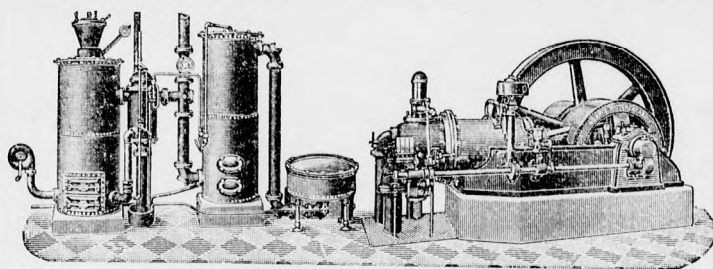
LEITNER LIPÓT, Budapest
VI., Lázár-utca 20. sz., az Opera mellett.

ÁDÁM-FÉLE

nyersolajmótor

Négyütemű rendszer.

Az olajat teljesen kiégeti és
igy korom és füst mentes

A hengert és szelepeket nem piszkolja.

Gyárt továbbá: Benzinmotorokat,
lokomobilokat és szivógázmotorokat

Gerhard Ádám

Motoren-Fabrik

Wien, IX/3. Schwarzspanierstrasse 18.

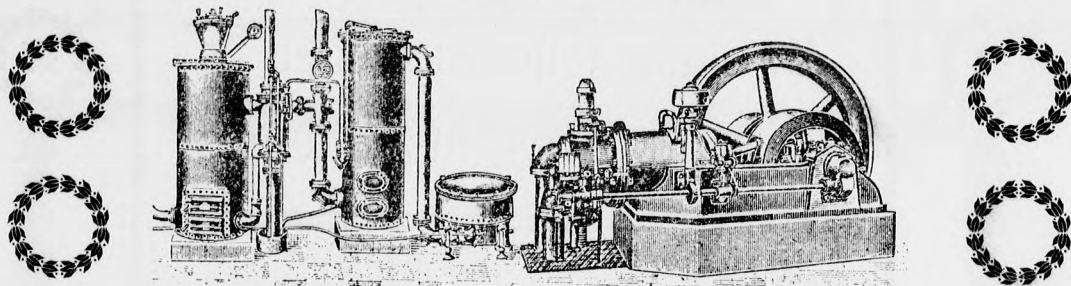
MAYER

Gépgyár, Vas- és Fémöntőde Részv.-Társ.
Szombathely (Vasm.) ☐ Budapest, VI., Váci-körut 61.

Alapított 1850.

Mótorosztály

Alapított 1850.

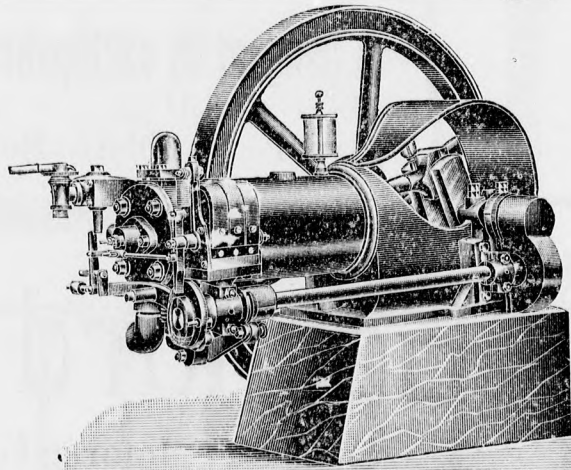
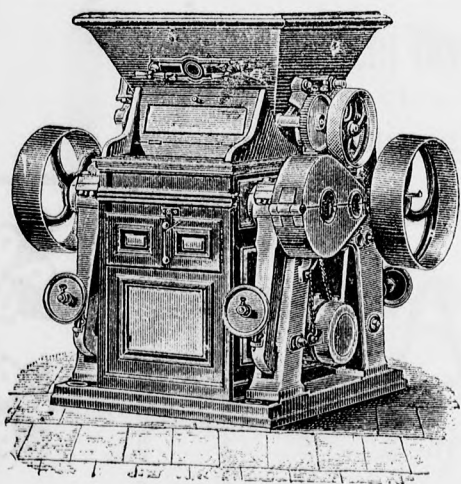

Legjobbnek elismert
 benzinlokomobilos
 ::: cséplőkészletek

Legolcsóbb üzemű
 stabil benzin és
 szivógázmotorok

Malomépítészet: Gyárt mindennemű malomgépeket.

Mindennemű gazdasági gépek.

Árjegyzék. Költségvetés
 ingyen és bérmentve.

Homoktéglagyári gépeket Cementáru gyári berendezéseket

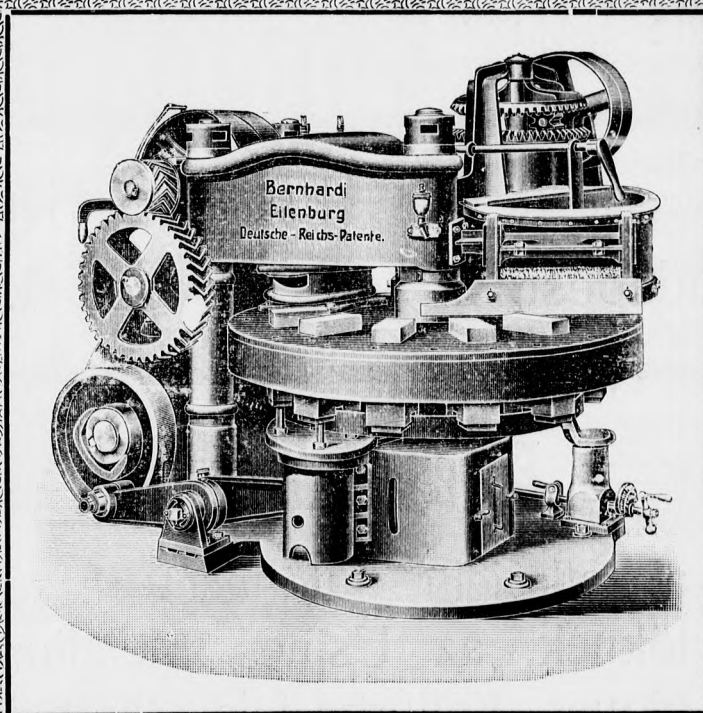
szállít:

CARL RESAČ magyarországi vezérképviselője

Soltész Emil

okl. gépészmérnök

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 9. szám

Teherfelvonók

kézi, hydraulikus és motorikus üzemre

: Preolit :

a rozsdának legtökéletesebben ellent-
álló festék. Kapható minden színben.

:: Gróf ::
Csáky László

Prakfalvi Vas- és Acélgyár

Telefon
65—45

Részv.-Társ.

Telefon
65—45

Különleges cikkek gyártása:

Szerszám-tégelyacél, gyors
esztergaacél, öntött gép-
acél, kőfuróacél, marótárcsák
és acéllemezek, szabadalmazott
:: „Ajax“ rugós pörölyök. ::

Igazgatóság:

Állandó nagy raktár:

Budapest, IX., Csillag-utca 4. sz.

≡ Egyedelárusítása: ≡

a patkójelű öntöttacél resze-
lőknek, az Usines Metallur-
giques Vallorbe-féle „Grobet“
pontossági reszelőknek és a
dr. Georg Schmidt Radeberg-
féle szabadalmazott különle-
:: gességi reszelőknek. ::